

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat

JEGYZŐJE

2146 Mogyoród, Dózsa György út 40., Tel.: 28/540-716; Fax: 28/540-715,
e-mail: mogyorod@mogyorod.hu

E L Ő T E R J E S Z T É S

a Képviselő-testület

2017. február 22. napján tartandó ülésére

Tárgy: Mogyoród helyi természetvédelmi területeinek kijelölése

Mellékletek: 1. melléklet Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 124/2/2016 levele,
2. melléklet a Csíkvölgyi-források és Mogyoródi patak HTT rendelet-tervezet,
3. melléklet Somlyó HTT rendelet-tervezet,
4. melléklet Tiltakozó levél 0195/4, 0195/7, 0198/26 hrsz. tulajdonosai részéről,
5. melléklet tiltakozó levél a 0189/9 hrsz. tulajdonosai részéről,
6. melléklet Magyar Természetjárók Szövetségének támogató levele
7. melléklet a védelem alá helyezéssel kapcsolatos egyeztetésről jegyzőkönyv
8. összefoglaló a MAVIR Zrt. képviselőivel folytatott helyszíni egyeztetésről

Előterjesztő: dr. Moldván Tünde jegyző

Előterjesztést készítette: Tenki Péter aljegyző

Törvényességi ellenőrzésre érkezett: 2017. február 7. (jegyző/helyettes tölti ki!)*

Jogi, törvényességi szempontból ellenőrizte: jegyző/helyettes* (szignója)

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte: pénzügyi irodavezető/helyettes* (szignója)

Tárgyalja: GTB, ESZB, OKSB

Meghívott: Pásztor Tamás, Zachár Zsolt

A Képviselő-testület ülése* ¹ :			
- nyilvános			
- zárt	Mötv.46.§ (2) bekezdés a) pont alapján**	Mötv.46.§ (2) bekezdés b) pont alapján **	Mötv.46.§ (2) bekezdés c) pont alapján**
Határozathozatal módja:	egyszerű / <u>minősített többség</u> *		

Tisztelt Képviselő-testület!

* megfelelő szövegrész aláhúzendó

** megfelelő szövegrész aláhúzendó

A Polgármesteri Hivatalhoz 2015. novemberében helyi természetvédelmi terület kijelölésére vonatkozó kezdeményezés érkezett. A védelem alá helyezési előkészítő dokumentáció végleges összeállítása előtt a meglévő anyagot megküldtük a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának, amely véleményezte az országos védelem szükségességét, de azt nem támogatta, ugyanakkor a helyi védelem alá helyezését javasolja a több szempontból értékes területek számra.

A helyi védelem alá helyezés előkészítése a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Ttv.) rendelkezései szerint jegyzői hatáskör.

Az előkészítés során készítettünk egy növényteni felmérést az érintett területekről, hogy a terület egyes értékeivel tisztázzottak legyenek. A dokumentáció 2016. szeptemberére elkészült számos országosan védett növény létezését bizonyítja a vizsgálattal érintett területeken.

A 2016. májusában a javaslat beérkezéséről és a vizsgálat megindításáról lakossági fórum keretében tájékoztattuk az érintetteket és a megjelent érdeklődőket. A végleges javaslat elkészítése során a Ttv. 25. § (7) bekezdésének rendelkezései alapján szükséges az érdekeltek véleményének kikérése fórumot kezdeményeztünk 2016. október 24. napjára 70-80 érintett tulajdonos, hatóság meghívásával.

A fórumon elhangzott jellemző vélemény, hogy bár pozitívan értékelik a kezdeményezést és az értékek megőrzését, de ellenzik a tulajdonuk hasznosításában való korlátozást. Tehát összességében támogatják a természetvédelmi célokat, de az ne érintse a tulajdonukat.

Több tulajdonos egyet értett a Somlyó területével összefüggésben azzal, hogy az Önkormányzatnak felajánlanák a területet megvételre vagy cserére, mivel a földkiadás során kiadott és most védelemre javasolt területek jelenlegi állapotukban költségesen, nehezen lennének hasznosíthatóak. Bár évek óta nem hasznosított területekről van szó, minden tulajdonos az ingatlan értékének csökkenésére számít egy esetleges védelem alá helyezés eredményeként, annak ellenére, hogy a jelenlegi állapot fenntartását vagy javítását irányozza elő a kezelési terv.

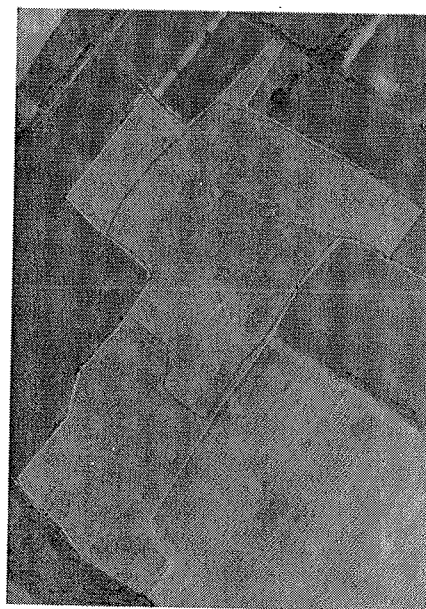
A védelemre javasolt területek

A kezdeményezők szűk, de Mogyoród természeti szempontból talán két legjelentősebb területét jelölték védelemre:

A területek kiterjedése:

Csíkvölgy

Somlyó-hegy

Zölddel a védettségre javasolt terület (természeti terület + kezelési terület + védőövezet)

Pirossal a védettség szempontjából legfontosabb területek Kékkel a patak

1. Forrás: Pásztor Tamás és Zachár Zsolt 2015., Google

A kezdeményezési javaslat megtételekor is nyilvánvaló volt a területek tájképi értéke, ami vitán felül indokolja a védelem alá helyezést, de az előkészítés során feltárt adatok a változás irányába hatottak.

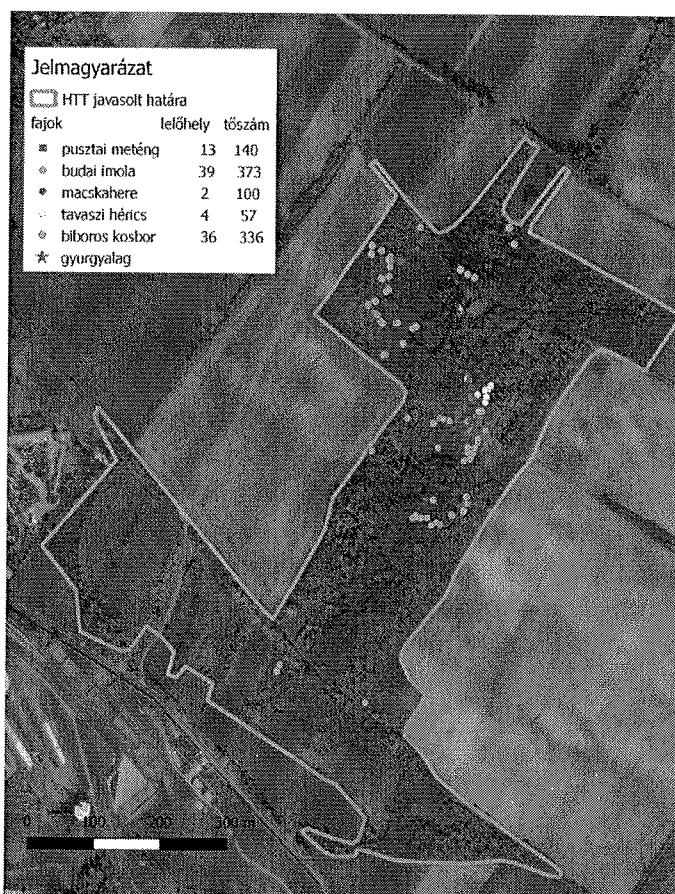
A növényzeti vizsgálatok eredményeként a védelemre javasolható területek tovább bővültek:

3. Forrás: Renature, Google

A Mogyoródi-Somlyó HTT javasolt határa és védett fajai

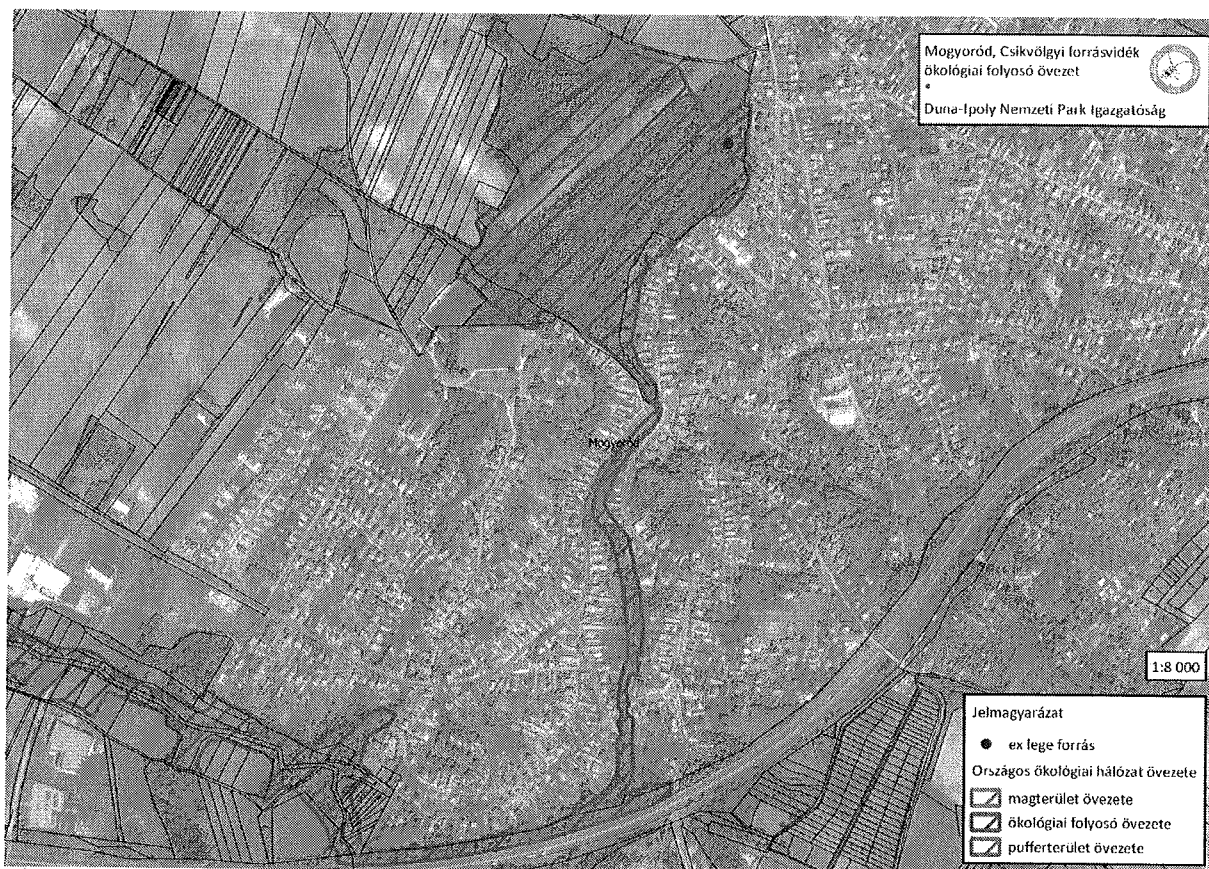
A déli határ véglegesítése még szükséges

2. Forrás: Renature, Pásztor Tamás 2016, Google

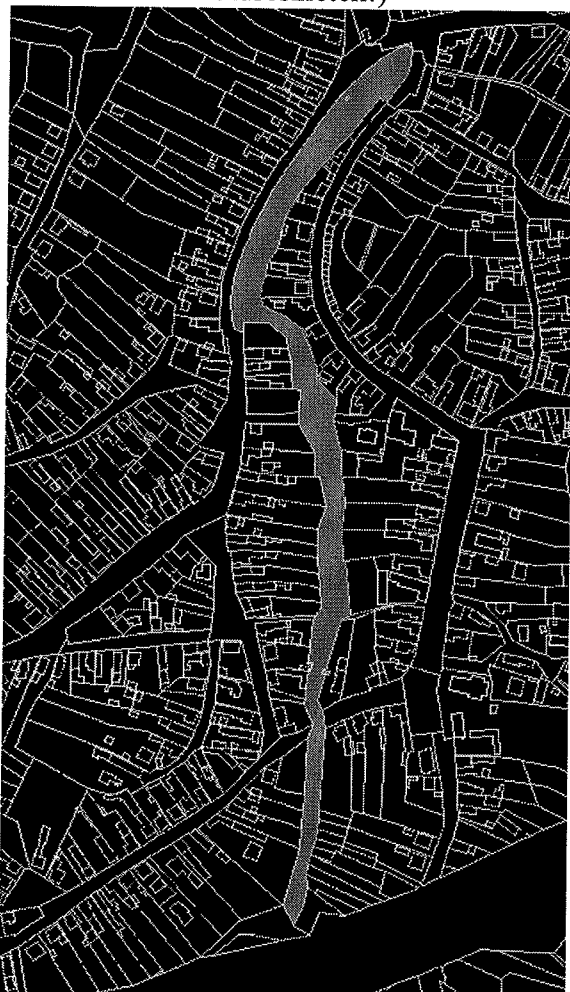
Az előkészítő eljárás lezárását követően két javaslat fogalmazható meg, de minimálisan az önkormányzat tulajdonában lévő területek védelem alá helyezése:

1. Javaslat: az országos ökológiai hálózathoz tartozó ökológiai folyosóval érintett területek védelem alá helyezése

2. javaslat: kizárólag az önkormányzat tulajdonában lévő területek védelem alá helyezése:

- Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi patak területe esetén kizárólag az 1456 hrsz. alatti patak (a Csíkvölgyben a patak és forrásai nincsenek külön földrészleten!)

Forrás: digitális alaptérkép,

- A Mogyoródi-Somlyó tekintetében a 0198/2 hrsz, 0198/7 hrsz, 0198/12-15 hrsz.

Forrás: digitális alaptérkép,

A védelem indokltsága

Az 1. javaslatot indokolják a növényntani felmrés eredményei. A két területen 13 országosan védett növényfaj 119 lelőhelyen, több mint 1400 egyedét mérték fel. Ezen túl országosan védett állatok közül a gyurgyalagok fészkelése is tapasztalható.

További alap, hogy ökológiai folyosó részét képezik a védelemre javasolt területek, vagyis az emberi élethez nélkülözhetetlen élőlények olyan viszonylag természetes élőhelyei, amelynek megőrzése a mi felelősségünk!

A Mogyoródi-Somlyó esetén, a fent leírt alapot erősítő tényező

- 1) a Somlyó-hegyen található a Szent László Kilátó, mint helyi védelem alatt álló épület,
- 2) a terület felszínmorfológiai értékeinek jövő nemzedékei számára történő megőrzésének szükségessége,
- 3) Mogyoród településképét is meghatározó, a nemzeti ökológiai hálózat részét képező természetes érték megóvása, mint a biológiai sokféleség megőrzéséhez, növeléséhez szükséges feltételek,
- 4) a területről csodálatos panoráma nyílik a környező településekre, a fővárosunkra és a budai hegyekre,
- 5) Mogyoród egyik olyan pontja, amelyet minden M3-as autópályán elhaladó vagy a Formula 1. Magyar Nagydíj eseményeit követő láthat és sokszor felkelti az érdeklődést,
- 6) a környező területek beépítettsége és tervezett beépíthetősége miatt szükséges megőrizni ezt a zöld szívet, ami szigetként maradhatna meg.

A Mogyoródi-patak és forrásainak esetén, a fent leírt indokokat erősítő körülmények:

- 1) a Mogyoródi-patak és forrásainak, mint Mogyoród történeti településközpontjában elhelyezkedő természeti érték,
- 2) a völgyfők és környezetük domborzati és geológiai adottságai, a meder- és völgymorfológiája
- 3) az állandó és időszakos források léte,
- 4) természetes vízparti és homoki élőhelyek növény,
- 5) két óvoda is a patak közvetlen közelében van,
- 6) a Bereketön lévő NATURA 2000 területhez hasonló élőhelyek is megtalálhatóak.

A tervezett településszerkezeti terv szöveges részének 9. oldalán olvashatók is helyi védelemre érdemes területeket sorolja fel, így:

- a Mogyoródi-patak csíkvölgyi forrásvidéki, főtér alatti szakasza,
- a Mogyoródi-patak M3 autópálya menti és mogyoródi alsó szakasza,
- a Mogyoródi-patak Hungaroringnél levő forrásvidéke és mellékágai, a Kerektóval és az a feletti magassásos ligeterdővel,
- Somlyó és Gyertyános, melegkedvelő tölgyesekkel és pusztafüves lejtősztyepekkel,
- Nagyhomok, egy pusztai tölgyes maradvánnyal, nyílt évelő homokpuszta,
- Homokpusztarét, a belterület É-K-i határában, a nagyfeszültségű légvezeték alatt,
- Kótyis, Csíkvölgyek Cigányhegy közti területek természetközeli homokgyepeit és a gyurgyalag telep,
- Haraszi erdő,
- nyíltévelő homokpuszta.

Feladatok és gazdasági követelmények

A védelem alá helyezésről szóló döntésnek (önkormányzati rendelet) tartalmaznia kell az érintett területek kezelési tervét, amelynek tartalmára a helyi védelemmel érintett területek vonatkozásában iránymutatásként használandó a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II.5.) KvVM rendelet.

A kezelési terv a rendelet-tervezetek mellékleteit képezik, így azok bővebb ismertetését mellőzöm, de kiemelném, hogy közvetlenül a terület tulajdonosát terhelő feladat nem került rögzítésre, bár bizonyos figyelmet igénylő elvárás megfogalmazódott (pl.: A tájidegen fák kivágása csak a téli időszakban és kisebb csoportokban vagy szálalva végezhető.), de sokszor ezek maguktól, természetességüktől fogva, így valósulnak meg.

A kezelési tervben foglaltak maradéktalan végrehajtásának elmaradása közvetlen következménnyel nem bír, legfeljebb a célok megvalósulását hátráltatják vagy terület állapotának olyan romlásához vezetne, amely által helyi védelem fenntartása már nem indokolható.

A területre fordítandó tényleges és elkerülhetetlen költséget a területet kijelölő táblák legyártásának az ára jelenti. Ezen túl kiadást jelenthet a kezelési terv további elemeinek megvalósítása, de annak mértéke alapvetően az e célra rendelkezésre álló forráshoz, kisebb mértékben a civil szereplők erejéhez igazodik.

Az egyes lehetséges költségelemeket a kezelési terv alapján az alábbi táblázat tartalmazza:

	Várható költség	Megjegyzés	Forrás
figyelmeztető tábla 10-15 db (kötelező)	6-8 eFt/db	A bevezető gyalogos és földutakhoz	Önkormányzat
terület határainak kijelölése földmérő által		A különböző pályázatokhoz ez megvalósul.	Önkormányzat
Ismeretterjesztő anyag	150-200 Ft+ÁFA/db	Színes, képes bemutató anyag	társadalmi munka / Önkormányzat
Tanösvény táblák		Képek+szöveg+webapplikáció	Önkormányzat
Behajtás megakadályozása, útvonal korlátozás	172.000,- Ft+ÁFA	6 méteres sorompó kiépítés	Önkormányzat
Új „körút” kiépítése (patak)			társadalmi munka / pályázati pénz
Pihenő kiépítése			Önkormányzat /pályázati pénz

Kaszálás (völgytalpon – patak, aranyvessző, siskanád - Somlyó)	20-30 Ft+ÁFA/m ²	Júniusig 1x + 1,2 alkalommal utána, de csak a szennyezett foltokat	Önkormányzat / társadalmi munka
Bozótirtás (galagonya ritkítás Somlyón, ÉNY villanypásztá kezelése) kb. 1,5 Ha	1.175,- Ft+Áfa/fő/óra	Téli félévben (aug. végétől) Önkéntes / közmunkás + kézi lehord	Önkormányzat / társadalmi munka/ MAVIR Zrt.
Legeltetés (Somlyó legelőin, Csíkvölgy villanypásztán)			Önkormányzat / társadalmi munka

Érintettek érdekei, félelmei

A különböző fórumokon elhangzott félelmek gazdasági indíttatásúak, így valaki a területe hasznosíthatóságának korlátozásában, míg mások egy jövőbeli beruházás lehetőségétől való elzárásban látja a helyi védelem hatását.

Ezen félelmek megalapozatlanok, mivel a tervezett Településszerkezeti Terv – az Országos Területrendezési Tervvel összhangban - mezőgazdasági, különleges rekreációs területként jelöli a Szent László kilátó környezetét. Ezen területeken maga a településszerkezeti terv is a természetvédelmi célok érvényesítésével történő mezőgazdasági hasznosítást, valamint építmény elhelyezést irányoz elő. Továbbá a Szent László kilátó térségében az épületek elhelyezésének elkerülését szorgalmazza a tájkép megőrzése érdekében.

Ezen tervek hosszú évekre meghatározzák egy terület hasznosításának lehetőségeit és a helyi védelem a lehetséges hasznosítás keretein belül a természetvédelmi szempontok figyelembevételét irányozná elő.

Idézném még az Országos Területrendezési Tetről szóló 2003. évi XXVI. törvény 18. §-át is, amely kijelöli a tulajdonosok esetleges fejlesztési szándékinak határait:

„18. § (1) Az ökológiai folyosó övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai folyosó vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.”

Vagyis a terület beépítésre való kijelölése, akkor sem volna jogi lehetőség, ha a képviselő-testület szándéka a HÉSZ, TSZT ezirányú módosítására irányulna.

Az ökológiai folyosó határainak módosítása sem elképzelhetetlen, amihez a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságának a hozzájárulása szükséges, de ennek mértéke korlátozott, így legfeljebb az ingatlanhatárokhoz való igazítás képzelhető el (kivétel ez alól a 0198/9 hrsz., ahol az ingatlan 2/3-át lefedi az ökológiai folyosó területe). Az ökológiai folyosó határainak változása a település egészére nézve legfeljebb +/- 5%-al változhat a térségi és megyei területrendezési tervekben ábrázolt övezeti határokhoz képest.

A TSZ részarányok kiadása során sok mogyoródinak csak a maradék területek maradtak, így kerültek a Somlyón lévő, valamint az az alatti legelőkhöz, amelyek jellemzően már a TSZ fennállása idején is ilyen célra használtak. A Földmérési és Távérzékelési Intézet www.fentrol.hu weboldalán megtalálható légifelvételeken (1966,1970) jól elkülönül a szomszédos szántóktól, illetve gyümölcsösöktől a mai ökológiai folyosó területe, vagyis különböző intenzitással, de évtizedek óta a jelenlegi művelési ág és használati mód figyelhető meg (legelő, kaszáló, erdő). A védelemmel sem kerülne hátrányba a terület ezirányú használata, ami jellemzően nem is történik hiszen egyre terjednek a cserjés, fás területek.

A területek hasznosítását a természetvédelmi szempontok szem előtt tartásával még segítené is a védelem és nem ellehetetlenítené, hiszen a folyamatos kontroll és a kezelési terv egy irányt határoz meg a fejlődésnek, míg jelenleg a terület hasznosítatlanul csak létezik és várja a nagy befektetőt.

A kezelési terv szakmai határokon belül szabadon alakítható, így akár a terület tulajdonosi szándéka és a természetvédelem összhangja is megteremthető, de ehhez az összhanghoz egy konstruktív álláspontra is szükség van, amely nem minden tulajdonos esetében fedezhető fel. A helyi védelem fenntartásának indokoltságát rendszeresen felülvizsgálni szükséges, így amennyiben egy adott esetben egy terület jellemzőinek megváltozása a helyi védelem határainak megváltozását is indokolhatja, így ez esetben gondolhatunk arra, hogy az ökológiai folyosó határainak Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága általi jóváhagyása megalapozhatja a helyi védelem megalapozhatja a helyi védelem megszüntetésének kezdeményezését is.

A Csíkvölgyi-forrásoknál a tulajdonosok részéről egyetlen igény merült fel a védelemmel kapcsolatban, hogy a fenyő helyett a jövőben az akác telepítése ne legyen korlátozva, ami adott esetben a források környezetének és a patak melletti sáv kivételével a védelem érdekében elfogadható kompromisszum lehet. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy az erdőtelepítéshez az erdészeti hatóság engedélye szükséges - országos erdőállomány adattárban nyilvántartott erdő -, de a körzeti erdőtervekben tendenciaként jelentkeznek a tájidegen fajok (pl. akác, erdei és feketefenyő) helyett honos fafajú állományok kialakítása.

Tulajdonosnál, illetve használónál keletkező tényleges károk megtérítésére **a természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról szóló 276/2004. (X. 8.) Korm. rendelet** az irányadó. A kár bekövetkezte és az elrendelt gazdálkodási korlátozás, tilalom vagy jelentős mértékű termelésszerkezet-változás között okozati összefüggésre a károsultnak bizonyítékkal kell szolgáltatnia.

Kártalanítási igényt nem keletkeztet, ha a tulajdonos vagy használó jogellenes magatartása eredményezte a kárt vagy a kár egyéb forrásból megtérül.

A természetvédelmi területtel érintett helyi adózó tulajdonosok adókedvezmény (5-10 %) biztosításával (támogatással) ösztönözhetőek lennének a védelem alá helyezésben.

Jogellenes az országosan védett növények károsítása, megsemmisítése, így önmagában az a tény, hogy ilyen növények pontos beazonosíthatóan léteznek az egyes ingatlanokon ezen élőhelyek (területek) hasznosíthatóságát eleve korlátozza, amin a helyi védelem nem szigorít.

A fent leírtak alapján elsősorban az 1. javaslat elfogadása lenne indokolt, vagyis az ökológiai folyosó által érintett terület helyi védelem alá helyezése. Amennyiben a képviselő-testület a tulajdonosok tiltakozása okán ezen javaslatot támogatni nem tudja, akkor a mellékelt rendelet-tervezetben az önkormányzati ingatlanok helyrajzi számainak pontos megjelölésével tudja korlátozni a helyi védelemmel érintett területet.

Kérem a T. Képviselő-testületet, hogy az előterjesztés tárgyalását követően a rendelet megalkotásáról döntsön.

Határozati javaslat:

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy felhatalmazza a polgármestert

1. a Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi patak medrének és völgytalpjának,
2. a 0351/20 hrsz. alatti villany pászta alatti területnek telekmegosztással történő önálló helyrajzi számú ingatlanná alakítása céljából a tulajdonosokkal való egyeztetésre, valamint
3. a Somlyó környezetében lévő és az ökológiai folyosó részét képező területek önkormányzati tulajdonba kerüléséhez szükséges tárgyalások lefolytatására,
4. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történő egyeztetésre az önkormányzati tulajdonú ingatlanok ökológiai folyosó területének telekhatárhoz igazítására.

Határidő: 2017. december 31.

Felelős: Polgármester

Rendeleti javaslat 1:

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 29. előterjesztéshez mellékelt rendelet-tervezet szerint megalkotja a Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi patak helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló /2017. () önkormányzati rendeletét.

Határidő: azonnal, beszámoló nem szükséges

Felelős: Polgármester, Jegyző

Rendeleti javaslat 2:

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a 29. előterjesztéshez mellékelt rendelet-tervezet szerint megalkotja a Somlyó helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló /2017. () önkormányzati rendeletét.

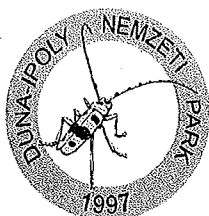
Határidő: azonnal, beszámoló nem szükséges

Felelős: Polgármester, Jegyző

Mogyoród, 2017. február 8.

.....
dr. Moldván Tünde
jegyző

ERKEZETT

2016 JAN 21

T. H. (T. H.)

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

2509 Esztergom, Strázsa-hegy ☒ 1525 Budapest, Pf. 86.

Ügyfélfogadás: 1121 Budapest, Költő utca 21.

Tel.: 1/391-4610 Fax: 1/200-1168

E-mail: dinpi@dinpi.hu www.dinpi.hu

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyiratszámunkra!

Üi.sz.: 124/2/2016.

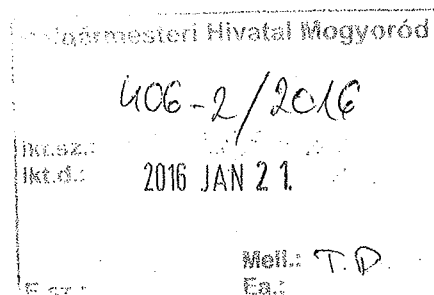
Ügyintéző: Debreczeni Edit

E-mail: debreczenie@dinpi.hu

Tárgy: Mogyoród, Csíkvölgyi forrásvidék és Somlyó-hegy helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítása

Ügyintéző Önöknél: Tenki Péter

Ügyirat száma Önöknél: 4824-3/2015.

Dr. Moldván Tünde
jegyző asszony részéreMogyoródi Polgármesteri Hivatal
Mogyoród
Dózsa György út 40.
2146

Tisztelt Jegyző Asszony!

Igazgatóságunkra érkezett 4824-3/2015. ikt. számú megkeresésük, melyben a település közigazgatási területén található **Csíkvölgyi forrásvidék és Somlyó-hegy területének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításának** előkészítéséről küldtek tájékoztatást.

Tárgyi megkeresésük alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 25. § (4) szerint megkértük a Földművelésügyi Minisztérium hivatalos állásfoglalását a védetté nyilvánítással kapcsolatban.

A Minisztérium megismert állásfoglalásával összhangban Igazgatóságunk sem tartja indokoltnak a védetté nyilvánítani kívánt területek országos védelem alá helyezését, azonban úgy találjuk, hogy a több szempontból is értékes területek számára bármely, az élőhelyeket és az életfeltételeket fenntartó szabályozás, így a **helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítás is, megoldást jelenthet.**

Kérjük, hogy amennyiben védetté nyilvánításra kerül sor, a Tvt. 25. § (3) bekezdésének megfelelően a védetté nyilvánításról szóló önkormányzati rendeletet Igazgatóságunknak - nyilvántartási célból - valamint a 13/1997. (V.28.) KTM rendelet 2. § (1) bekezdése, illetve a földművelésügyi miniszter 3/2014. (VIII.1.) FM utasítása alapján a helyi jelentőségű védett természeti területek országos nyilvántartását közösen vezető Állami Földekért Felelős Helyettes Államtitkárságnak és a Környezetügyért Felelős Helyettes Államtitkárságnak (postacím: Földművelésügyi Minisztérium, 1860 Budapest) megküldeni szíveskedjenek!

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a védetté nyilvánító jogszabály tartalmi elemeit a Tvt. 25.§ (3) bekezdése tartalmazza.

A helyi jelentőségű védett természeti területekkel, valamint azok védetté nyilvánításával kapcsolatosan részletes információkat találhatnak a <http://www.termeszetvedelem.hu/onkormanyzatok> weboldalon.

A védett természeti területek táblával való megjelölésének módjáról a <http://www.termeszetvedelem.hu/helyi-jelentosegu-vedett-termeszeti-terulektektablaval-torteno-megjelolese> oldalon tájékozódhatnak.

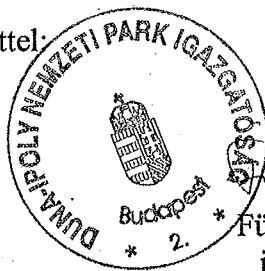
Amennyiben a védetté nyilvánítással kapcsolatosan kérdéseik merülnének fel, kérem forduljanak bizalommal a helyi védett területek nyilvántartásával megbízott munkatársunkhoz, Debreczeni Edit természetmegőrzési referenshez a debreczeni@dinpi.hu e-mail címen, vagy a 06-1-391-4634-es telefonszámon.

Véleményünket a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 25.§ (4) bekezdése alapján adtuk meg.

Kérjük tájékoztatásunk szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2016. január 14.

Üdvözlettel:

Füri András
igazgató

Kapják: Címzett (2146 Mogyoród, Dózsa György út 40.)
Irattár

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
/2017. () önkormányzati rendelete
a Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi patak helyi jelentőségű védett természeti területté
nyilvánításról

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (3) bekezdésében foglaltakra, a következő rendeletet alkotja:

1. §

- (1) Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területként a 0351/20 hrsz. és a 1456 hrsz. alatti ingatlanoknak az ökológiai folyosó részét képező területét (a továbbiakban: HTT) védetté nyilvánítja a Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi-patak helyi védett terület elnevezéssel.
- (2) A HTT kiterjedése 39.947 m². A HTT-hez tartozó ingatlanok nagyságát és művelési ágát a 2. melléklet tartalmazza.

2. §

A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja, hogy

- a) a Mogyoródi-patak és forrásainak, mint Mogyoród történeti településközpontjában és közvetlen közelében lévő tájképi és természeti értékének, így különösen
 - aa) a völgyfők és környezetük domborzati és geológiai adottságainak, meder- és völgymorfológiájának,
 - ab) az állandó és időszakos források,
 - ac) az országosan védett növények természetes vízparti és homoki élőhelyeinek jövő nemzedékei számára történő megőrzése, valamint lehetőség szerinti környezeti állapotának fejlesztése, javítása,
- b) a feltételek megteremtése a HTT területén megtalálható országosan védett növények és állatok megőrzésére és az élőhelyek fejlesztésére,
- c) Mogyoród településképét is meghatározó, a nemzeti ökológiai hálózat részét képező természetes érték megóvása, a biológiai sokféleség növelése,
- d) a források- és a patak vízének jó ökológiai állapotba hozatala, valamint természetes medermorfológiájának megőrzése, javítása,
- e) idegenhonos és intenzíven terjedő fa- és cserjefajok visszaszorítása,
- f) a HTT területének fenntartható használata.

3. §

- (1) A HTT természeti értékeinek felsorolását és természetvédelmi kezelési tervét a rendelet 1. melléklete tartalmazza.
- (2) A HTT területén található élőhelyek kezelési javaslatait a 1. függelék, míg a részletes kezelési leírásaik javaslatát a 2. függelék tartalmazza.
- (3) A HTT növénytani fajlistáját a 3. függelék tartalmazza.

4. §

- (1) Az 1. §-ban meghatározott területeken Mogyoród Nagyközség Önkormányzat jegyzőjének, mint természetvédelmi hatóságnak a hozzájárulása szükséges:
 - a) bejelentés vagy építési engedély nélkül végezhető építési, felújítási, bontási tevékenységhez,
 - b) quaddal, terep-motorkeréppárral, segédmotoros keréppárral, motorkeréppárral történő közlekedéshez,

- c) lóval, kerékpárral a közforgalom számára meg nem nyitott utakon és a gyalogösvényeken történő közlekedéshez
 - d) a ingatlan 15 %-nál nagyobb területén fakivágásához,
 - e) honos fa kivágásához,
 - f) nem erdőtervezett területen növény telepítéséhez, cseréjéhez,
 - g) terepszint rendezéshez vagy a terület művelési ágához nem köthető ideiglenes hasznosításhoz.
- (2) A természetvédelmi hatóság eljárásai során a 2. §-ban meghatározott célokat és a kezelési tervet figyelembe véve adja meg a hozzájárulását.

5. §

A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet a Mogyoródi Polgármesteri Hivatal.

6. §

Ez a rendelet 2017. április 22. napján lép hatályba.

Mogyoród, 2017. február ...

Paulovics Géza
polgármester

dr. Moldván Tünde
jegyző

Ezen rendelet kihirdetése megtörtént: 2017. február ... napján.

dr. Moldván Tünde
jegyző

Csík völgyi-források és a Mogyoródi patak Helyi Természetvédelmi Terület

Természetvédelmi kezelési terve

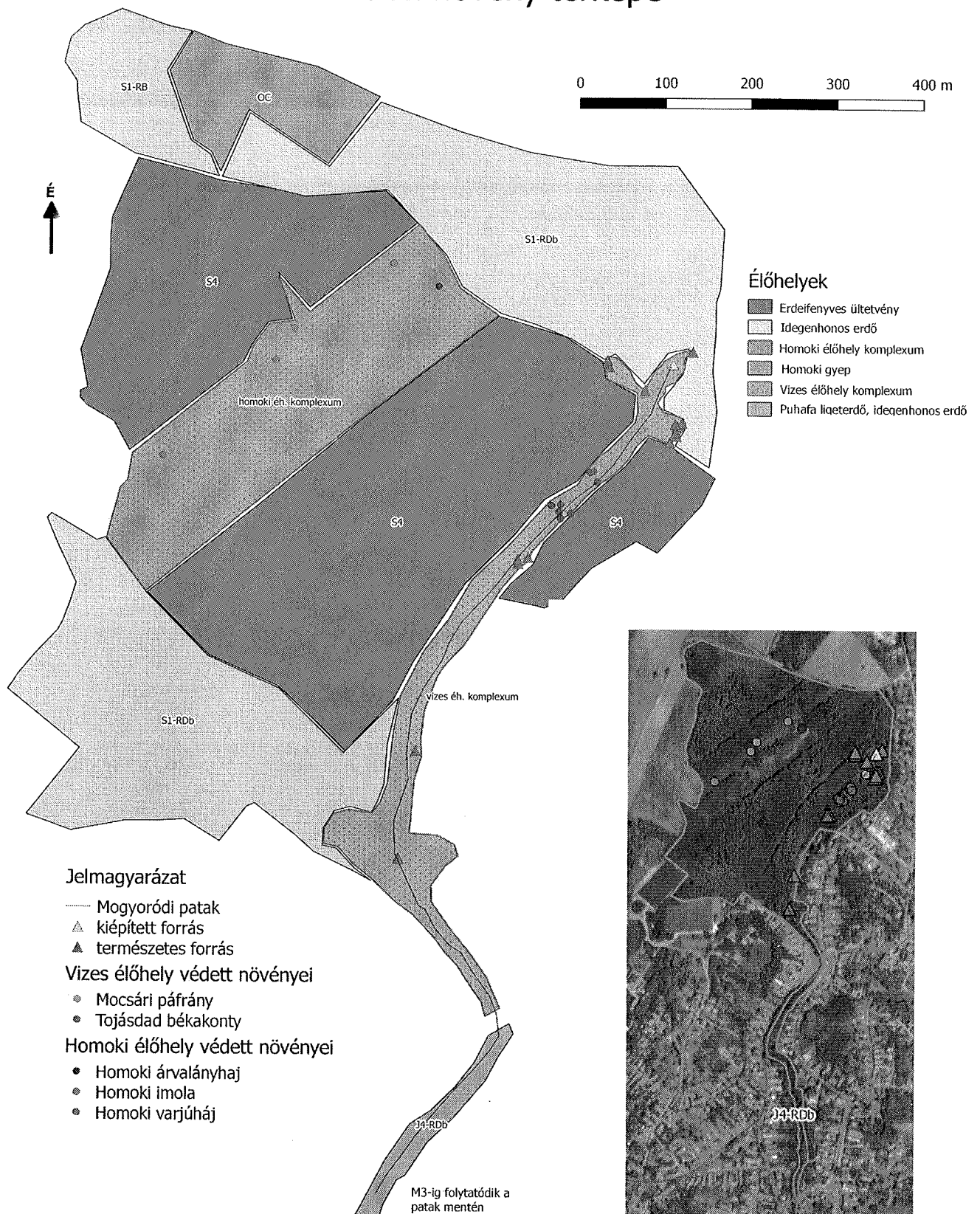
**Mely a RENATUR 2005 Bt tanulmánya* - nyomán készült Mogyoród Nagyközség
Önkormányzatának megbízásából.**

Készítette:
Pásztor Tamás
Környezetkutató Geográfus

2016. október 04.

***A MOGYORÓDI SOMLYÓ-HEGY ÉS A MOGYORÓDI-PATAK CSÍKVÖLGYI
FORRÁSVIDÉKÉNEK ÉS BELTERÜLETI SZAKASZÁNAK HELYI VÉDETTE
NYILVÁNÍTÁSÁT, TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSÉT MEGALAPOZÓ BOTANIKAI
VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI ÉS ÉRTÉKELESÜK**

A Csíkvögyi HTT élőhely és védett növény térképe

Előszó

A műholdfelvételeken zöld vonallal határoltuk körbe a Csíkvölgyi-források és a Mogyoródi patak Helyi Természetvédelmi Terület - továbbiakban HTT - javasolt területét, de a végleges határait a rendelet állapítja meg.

A pöttyözött barna és zöld területeken található a védett növények és források mindegyike, így ezen élőhelyeket neveztük ki a HTT ökológiai magterületeinek. Röviden összefoglalva a HTT egy homoki- és egy vizes élőhely komplexum ökológiai magterületből, és ökológiailag kevésbé értékes szegélyterületekből áll. Utóbbi területek szűrőként funkcionálnak a magterületek és a belterület, illetve a mezőgazdálkodási területek között, ezért helyi védelem alá helyezésük feltétlen indokolt.

1. Természetvédelmi célkitűzések

A HTT őrizz meg, ahol szükséges állítsa helyre:

- a védett és természetes fajt rejtő élőhelyeket (továbbiakban: ökológiai magterület) és a rájuk jellemző **védett és természetes növény- és állatfajokat**,
- a források- és a patak vízének jó ökológiai állapotát - minőségileg és mennyiségileg egyaránt -, valamint természetes medermorfológiáját.

Az emberi **zavarást** az ökológiai magterületeken a kijelölt gyalogos ösvényekre kell **korlátozni**, ahol szükséges, táblákkal, útlezárással és esetleg őrzéssel támogatva.

Járhatóvá kell tenni a Főtér és az Oratórium közötti belterületi patak szakaszt, a Csíkvölgyi HTT tömegesen látogatható, kevésbé rezervált bevezető szakaszává téve. A Főtértől tanösvény építendő ki a vizes élőhely komplexum és a homoki élőhelyek bemutatására.

A természeti értékek bemutatása kizárólag olyan módon valósulhat meg, hogy az ne veszélyeztesse az értékes növény és állatvilágot, azok élőhelyeit.

2. Természetvédelmi stratégiák

- Rövid távon az ökológiai magterületeken teljes mértékben megszüntetendők a káros emberi beavatkozások (taposás, „krosszolás”, hulladéklerakás, kíméletlen villanypászta fenntartás) és elő kell segíteni az invazív növényfajok visszaszorulását. Hosszú távon ezt ki kell terjeszteni a szegélyterületekre is.
- Rövid távon fafajcsere csak a magterületen, a homoki élőhely komplexum közepén található keskeny erdősávban lehet reális, de kizárólag a homoki élőhelynek megfelelő természetes fajokkal, *a tanulmány 3. mellékletének megfelelően*. Hosszú távon ez kiterjesztendő a szegélyterületekre is, de komolyabb beavatkozásokat első körben az ökológiai magterületeken érdemes eszközölni. A vizes élőhelyeken az invazív fafajok visszaszorítása szintén indokolt, de ez esetben az állományt szerencsére inkább honos, természetes fajok alkotják.
- Folyamatos feladat informáló és a behajtást tiltó táblákat kihelyezése/fenntartása a HTT határainál. Ennek elősegítésére parkolókat, pihenő helyeket létesítendő, ahonnan a kijelölt gyalogos útvonalakon keresztül elindulhatnak a kirándulók.
- Fokozott felszíni- és felszín alatti vízbázis védelem fontos, mert a legtöbb helyen a vizes élőhely komplexum nem rendelkezik igazán a társadalmi hatásokat mérséklő szegélyterülettel, ezért a lakossággal való együttműködés nélkülözhetetlen.
- A forrásokat kiépíteni tilos. Ha a „szikvizes ház” felől érkező forrás völgyfője nem rendezhető úgy, hogy a meglévő csővég feljebb legyen helyezve, akkor ott a természetszerű forráskifolyó kialakítható.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A Csíkvölgyi forrásvidék HTT kezelését a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal együttműködve célszerű végezni. Érdemes lenne a helyi gazdálkodók, település fenntartással foglalkozó szervek, civil szervezetek, oktatási intézmények bevonása ebbe a tevékenységbe, szakértők koordinálása mellett.

Komolyabb kezelés és beavatkozás inkább a magasabb térszíneken, a nagyobb kiterjedésű homoki élőhelyeken indokolt, itt a védett gyepek kezelésére és a tájidegen erdők esetleges felújításáról kell előbb-utóbb gondoskodni.

A kisebb kiterjedésű keskeny elnyúlt, vizes élőhely komplexumon inkább a rezerváció hangsúlyozandó. Az invazív fajok visszaszorítása (akác, bálványfa, ostorfa, fűrtösmeggy, zöldjuhar) itt viszonylag gyorsan kivitelezhető, a magasabb fekvésű homoki-, növénytanilag szennyezettebb területekhez képest. Itt inkább a szegélyterület hiánya miatt lesz szükség figyelem felhívásra, lakossági egyeztetésre, ellenőrzésre. Tehát a vizes élőhelyek kezelésnek elsődleges módja a „megelőzés” lehet, ennek sikere a lakossággal való harmonikus együttműködés kialakításán fog múlni.

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Földtani, Hidrogeológiai védelem

A források és a patak teljes szomszédságában fel kell hagyni a szikkasztó gödrös szennyvíz elhelyezést, valamint a mosó és mezőgazdasági szennyvizek patakba engedését. A forrásokat és a patak medret, ahol lehet, meg kell tisztítani a szeméttől. Az illegálisan épített kerítések vissza kell bontani. A források és patakmeder kiépítése korlátozott, helyette a természetes állapot helyreállítása szükséges.

Fel kell számolni a szemét- és zöldhulladék lerakásokat (pl. Rózsa utca mentén). A felszíni- és felszín alatti vízbázis rendszeres monitoringja kezdetben különösen indokolt, a vízbázist veszélyeztető emberi tevékenységeket felszámolandók.

Élőhelyek kezelése, fenntartása

Alapvető feladat a magterületen minden olyan beavatkozás korlátozása, ami nem a természetes és védett fajok előretörését támogatja (pl. erdőgazdálkodás, villanypászta fenntartás, turizmus, stb.). Az ökoturizmus és az élőhelyek bemutatása a kijelölendő ösvényeken valósítható meg.

A szegélyterületeken az turizmus és a gazdálkodás (erdő, villanypászta, gyepek fenntartás) korlátozása nem feltétlenül szükséges.

Általános elvek:

- Tájidegen fajok fokozatos visszaszorítása.
- Meglévő honos cserjék megőrzése.
- A honos fajokkal történő cserjésedés és erdősítés vagy egy-egy fa vagy kisebb erdőfolt szándékos telepítése, a terület gyepes élőhelyeinek megőrzése, elsősorban az eltávolítandó tájidegen fafajok helyén.
- A gyepek kaszálása az értékes fajok magérlelését követő időszakban, csak a cserjésedés és a zavarástűrő, illetve nem honos fajok terjedésének meggátlása céljából.
- Utak számának csökkentése, új ösvények kialakulásának megelőzése.
- Természetkímélő területhasználatról az érintettekkel egyeztetés, tájékoztatás: tulajdonosok, szomszédok, erdőgazdák, ELMŰ/MAVÍR, vízgazdálkodási társulat

Homoki élőhely komplexum kezelése:

Az első 10 éves ciklusban vissza kell szorítani a magterületen az ott megtalálható invazív, idegenhonos fajokat és segíteni kell a védett fajok állományainak fennmaradását, növekedését. Ennek segítése a gyepek legeltetésével, kaszálásával lehetséges a következő időszakokban:

Fajnév	Virágzási idő	A kaszálás/legeltetés javasolt időszaka
Csíkvölgyek homoki élőhelye		
Homoki imola	június-szeptember	szeptembertől
Homoki varjúháj	június-július	szeptembertől
Homoki árvalányhaj	április-május	júniustól
Báránypirosító	április-június	júniustól

Visszaszorítandó fajok		
<i>Aranyvessző</i>	<i>július-október</i>	<i>júniusig, és még 1-2 alkalommal</i>
<i>Siskánád</i>	<i>június-július</i>	<i>júniusig, és még 1-2 alkalommal</i>
<i>Selyemkóró</i>	<i>április-június</i>	<i>júniusig, és még 1-2 alkalommal</i>

A homoki élőhelyek térnyerését az idegen honos faállományok (akác, erdeifenyő, osterfa) visszaszorításával elősegítendő. A selyemkóró („vaddohány”) nehezen szorítható vissza, vélhetően szükség lesz vegyszeresen kezelni.

A kezelt terület kiterjedését évről-évre kell növelni, így egy idő után központi területek önmaguktól helyreállnak, itt a kezelések akár el is hagyhatóak. Az erdeifenyvesek kiváltása első körben a két villanypászta közti sávban javasolt mozaikosan őshonos fákra (alapvetően szürke nyarasokra).

Vizes élőhely komplexum kezelése:

A kezelési területen minimalizálandó az emberi bolygatás, illetve az erdőgazdálkodás területén a honos fajcsere szorgalmazandó. A hasznosítás elsősorban rezerváció, természetesség megőrzése és javítása. Az ökoturisztikai, illetve környezeti nevelési célok a hasznosítás területén másodlagosak. A gyalogos ösvények ki jelölendők, szükség esetén áthelyezendők.

Szegélyterületek kezelése:

A tájidegen fák kivágása csak a téli időszakban és fokozatosan támogatható. A levágott faanyagot kézben, lehetőleg fagyott, illetve száraz talajon juttatandó el a munkagépekig. A munkagéppel történő megközelítés a magterületeken keresztül előre meghatározott útvonalon engedélyezendő.

3.2. Művelési ághoz köthető kezelési módok:

Erdők:

Az erdők nagy része talajvédelmi, kisebb részben parkerdő funkciót látnak el. Minkét esetben figyelembe veendő a *függelékek javaslatai*.

- Tájidegen fafajok (fehér akác, nyugati osterfa, keskenylevelű ezüstfa) uralta facsoportok, fák fokozatos (szálanként vagy kisebb foltokban, több éven keresztül) eltávolítása, felváltása tájhonos fa- és cserjefajokra. Helyükön lehetőséget kell adni a meglévő honos fás- és lágyszárú-fajok fennmaradására, terjedésére.

- Honos fás szárú fajok spontán magról történő felverődését, ha szükséges, óvni kell. A pótlás, telepítés magvetéssel vagy csemeteültetéssel lehetséges, lehetőleg helyi állományból. A telepítés egyedi gödörfürös telepítéssel javasolt.
- A fák kitermelése a téli időszakban javasolt. Vegyszeres kezelésük lehetséges, de csak a természetvédelmi hatósággal előzetesen egyeztetett módon, ügyelve különös tekintettel a források vízminőségének védelmére: vagyis lokálisan, injektálással vagy kenéssel.
- A feltörő sarjakat le kell verni, esetleg vegyszerrel kezelendő.
- A faanyagot fagyott vagy száraz talajon szállítandó. Kis mennyiségben, szétszórva gally, esetleg törzsdarabok a xilofág rovarok érdekében visszamaradhatnak.

Kivett terület, esetünkben villanypászta:

Lehetőleg fel kell hagyni a pászta kíméletlen gépi fenntartásával, helyette legalább a magterületeken a gypet, talajt, a gyepi védett fajokat kímélő módon végzett legeltetés és kézi kaszálás végezhető. Ugyanakkor kerülendő az átnedvesedett talajon történő legeltetés.

Gyep:

Kiterjedt gyepterületek gyakorlatilag a művelés alól kivett, villanypászták alatt alakíthatók ki. Az idegenhonos ültetvény- és spontánerdők helyén honos fa és gyep mozaikok alakíthatók ki. Ennek módjáról a 3.1. menüpontban olvashatunk.

- A kaszálás és a legeltetés elsődleges célja a magas természeti értékű gyepek és általában a gyepek fenntartása, így a kedvezőtlen mértékű cserjésedés, a tájidegen és honos gyomfajok terjedésének, a gyepek leromlásának megelőzése.
- Legeltetés a megfelelő méretű állatállománnyal, kíméletesen, száraz talajon történjen.
- Kaszálás elsősorban a tájidegen fajokra és cserjésedő területekre szorítkozzon. Vegyszeres kezelésük környezetkímélő módon valósítandó meg.
- A kaszálékot lehetőleg egy hónapon belül elszállítandó. A kaszálék alatt időközben tönkrement gypfolt helyreállítására törekedni kell.

3.3 Fajok védelme

Csíkvölgyi homokdombok és patak völgy

magyar név	latin név	lelőhelyek száma	tőszám
homoki varjúháj	<i>Sedum hillebrandtii</i>	1	100
	<i>Centaurea arenaria</i>		
homoki imola	<i>subsp. tauscherei</i>	3	55
homoki árvalányhaj	<i>Stipa borysthénica</i>	1	72
báránypirosító	<i>Alkanna tinctoria</i>	1	1
	<i>Dryopteris</i>		
szálkás pajzsika	<i>carthusiana</i>	1	1
tojásdad békakonty	<i>Neottia ovata</i>	9	60
fekete ribiszke	<i>Ribes nigrum</i>	1	50
mocsári páfrány	<i>Thelypteris palustris</i>	2	5
<i>Összesen, Csíkvölgy</i>		19	344

- A terület védett lágyszárú fajainak és a gyepekhez kötődő állatfajok állományainak fennmaradását a gyepterületek olyan kezelésével (kaszálással vagy legeltetéssel) kell megoldani, mely a fajok magérlelését, megszórását lehetővé teszi.
- A fajdiverzitás megőrzését, növelését a fás élőhelyekkel történő mozaikos tájszerkezet megőrzése, honos fajokkal történő cserje is segíti.
- A gyepek taposásának lehetőségét a kijelölt gyalogösvényekkel minimalizálható.

3. 4. Látogatási, behajtási és egyéb tilalmak

A magterületeken a kijelölt útvonalakon, ösvényeken szabad közlekedni, kizárólag gyalogosan. Az ösvényekről letérni szakképzett túravezető irányítása mellett, kis fős csoportokban lehetséges. A magterületek értékeit természetbe illő tanösvény formájában lehet bemutatni, pihenő helyek kialakítása csak a degradáltabb helyszíneken, a védett növényektől távol lehetséges.

A Főtér alatti patakszakasz és a szegélyterületek idegenhonos (fenyő, akác, ostorfa) ültetvény- és spontán erdői szabadon látogathatók, de ösvényekről letérés ez esetben is csak a pihenőhelyeken javasolt. Gépjárművel behajtás korlátozandó.

Parkolás a Csíkvölgyi utca végén vagy a Főtéren, illetve a „Vadászház” mögött lehetséges, kukát csak ezeken a helyeken szabad kihelyezni.

Tűzet rakni csak a pihenőhelyeken esetleg kiépített tűzrakó helyeken megengedett.

3. 5. Oktatás és bemutatás

A terület mindkét speciális élőhelye tanösvény keretében lesz megismertethető. Az ökoturisták, iskolások és óvodások számára speciális ismertető anyagok készítenők. Szakkör indításával Mogyoród Nagyközség természeti értékeinek megismertetése és védelme elősegíthető.

3. 6. Kutatás, vizsgálatok

A terület botanikai monitorozását (védett és inváziós fajok populációmérete, illetve állomány nagysága, cönológiai felvételek készítése, stb.) **2 évente** (júniusban és/vagy szeptemberben), zoológiai monitorozását (lepkék, kételtűek, hüllők) **4 évente** végeztetendő, az összevethetőség érdekében lehetőleg mindig azonos időpontokban. Az eredmények felhasználhatók a kezelési terv 10 évente esedékes felülvizsgálatakor.

3.7. A terület ellenőrzése

A Csíkvölgyi HTT rendszeres ellenőrzése célszerű, amelynek lehetséges megoldása az erdőgazdálkodóval való együttműködés, a polgári természetőrök, esetleg polgárőrök munkája. Fokozott figyelmet kell fordítani az illegális hulladéklerakás megelőzésére és annak szankcionálására. Az ellenőrzést örökbefogadó személyek/szervezetek is végezhetik.

1. HTT érintett ingatlanainak adatai

	A	B	C	D
1	Elhelyezkedés	Hrsz	Művelési ág	Terület (m²)
2	külterület	0351/20	erdő és egyéb épület és üzlet	22051
5	belterület	1456	patak 3 gazdasági épület	17896

2. HTT határának koordinátái

Élőhely-típus	Á-NÉR 2011 kód és név	Á-NÉR 2011 természetesség	Natura 2000-kód és név	kezelési módok
1. Galagonyás-kökényes tövisek	P2b – Galagonyás-kökényesborókás száraz cserjések	2	-	• Illegális hulladéklerakás tiltása, megakadályozása, • Bozottüzek megakadályozása
2. Fehérnyáras	M4 - Nyílt homoki tölgyesek	2	91I0 Erdőssztyepp erdők	• Akácserjék visszaszorítása • meghatározni és betartani az elektromos pázsta legszükségesebb fenntartási szélességét • az M4-élőhelynek megfelelő fajkészlet megőrzése
3. Évelő, mészkezelő nyílt homokpusztagyep	G1 – Nyílt homokpusztagyep	2	6260 Pannon homoki gyepek	• Zavarás minimálisra csökkentése
4. Homoki sztyeppprét	G1 – Nyílt homokpusztagyep	2	6260 Pannon homoki gyepek	• Akácserjék visszaszorítása, • Zavarás minimálisra csökkentése
5. Erdei és feketefenyő ültetvények	S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek	1	-	• honos gyeptörmények fás társulásra (elsősorban M4) cserélni
6. Sásos égerliget	J5 – Égerligetek	3	91E0 Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	• Illegális hulladéklerakás megakadályozása, • fakivágások megakadályozása • Zavarás minimálisra csökkentése
7. Magassásrétek, élessásos	D34 – Mocsárrétek	4	6440 Ártéri mocsárrétek	• Illegális hulladéklerakás megakadályozása • Zavarás minimálisra csökkentése
8. Magaskórósok	D6 – Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyasnyírkos szegélynövényzet	2	6430 Üde-nedves magaskórósok	• Illegális hulladéklerakás megakadályozása • Zavarás minimálisra csökkentése
9. Puhafás ligeterdők	J4 – Fűz-nyár ártéri erdők	2	91E0 Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	• Illegális hulladéklerakás, megakadályozása, • fakivágások megakadályozása • Zavarás minimálisra csökkentése
10. Akácok	S1 - Akácultetvények	1	-	• honos gyeptörmények fás társulásra (elsősorban M4)

					cserélni
11. Síkvidéki égerliget	J5 – Égerligetek	2		91E0 Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	• megőrzés, rehabilitáció • Zavarás minimálisra csökkentése
12. Nádasok	B1a – Nem tűzegképző nádasok	2		-	• megőrzés • Zavarás minimálisra csökkentése
13. Rekettyés fűzláp	J1a – Fűzlápok	2		91E0 Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	• megőrzés • Zavarás minimálisra csökkentése
14. Kakukktormás forrásláp	C1 – Forrásgyepek	2		7220 Mésztufás és mészkiválósos források	• megőrzés • Zavarás minimálisra csökkentése
15. Fodros harmatkásás	B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet	2		-	• megőrzés • Zavarás minimálisra csökkentése
16. Száraz gyepek	OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	2		-	• szükség esetén a cserjésedés mérséklése • védett fajok (homoki árvalányhaj) fennmaradását figyelembe vevő kaszálás • zavarás mellőzése
17. Idegenhonos és honos lombos fafajú erdők	RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos és vegyes erdők	2			• tájidegen fajok fokozatos visszaszorítása (nem a jelenleg is látványos illegális fakivágások formájában) • hulladékmentesítés, további lerakások megelőzése (megjegyzés: a Rózsa utcai vízmosásról van szó, mely utca a település egyetlen szegregátuma) • honos fafajok magvetése • taposás, zavarás mellőzése

1. Alapvetés

A természetvédelmi kezelés célja a meglévő természeti állapot megőrzése, javítása, bemutatása.

Ez egyrészt nem jelent több feladatot, mint ami megvalósult a területen (a jelenlegi regenerálódó vagy regenerálódó-félben lévő természeti állapot éppen a magára hagyás következménye).

Alkalmassint költséget, feladatot, sőt, egymásnak látszólag ellentmondó tevékenységeket jelenthet, hiszen pl.:

1. Egyes cserjések beerdősülése kívánatos, hogy honos fajok alkotta erdő jöhessen belőlük létre,
2. másokét meg kell akadályozni, hogy cserjések maradhassanak,
3. míg egy harmadik cserjét ritkítani, esetleg felszámolni kell a védett lágyszárú fajok védelme érdekében.

Az adott élőhely természetességét, „fontosságát”, tájba illő voltát és „tér szerkezeti” jelentőségét területegységenként vizsgáljuk.

Ennek szempontjai, tér- és időbelisége az adott élőhelyekre vonatkozóan alkalmi terepi egyeztetést igényel, amelyről célszerű a Duna-Ipoly Nemzeti Park helyi szakemberével egyeztetni.

Ott, ahol védett, nyílt élőhelyekhez kötődő növényfajokat találtunk a cserjék záródását kell figyelni. Ahol a záródás túl nagy és félő, hogy a gyepeket és az értékes gyepi fajokat a rázáruló cserjés és erdő idővel „eltünteti” (leárnyékolja, s ezzel kiszorítja a területéről), ott mértékkel, egyenként vagy kisebb csoportokban a kőkényt, galagonyát, egyéb fajokat, talajfelszín felett, a téli időszakban el kell távolítani.

(A közelben, kisebb-nagyobb rendszerességgel, a Fóti Somlyón TT-n végeznek ilyen tevékenységet. Egy több éven átívelő DINPI-projekt keretében, „Galagony-nyüvés”-címmel kerül sor természetvédelmi kezelésre, mert a szárazgyepeket néhol a honos, de jól terjeszkedő galagonya nagy területfoglalása veszélyezteti.)

Vannak egyszeri és kisebb-nagyobb gyakorisággal, rendszerességgel végzendő kezelési módok és az egyes kezelési módoknak vannak kötött vagy kevésbé kötött időszakai, célszerűsége, fontossága.

A kezelési tervnek és végrehajtásának nem célja, hogy bonyolult és költséges legyen:

A kezelési módok nem azt szolgálják, hogy egy vagy több kezelő számára bevételi forrást nyújtsanak, de egyes feladatokat nem lehet társadalmi munkában megoldani, másokra a források tulajdonképpen adottak, csak másképp kell végezni őket.

Továbbá egyes kezelési formák gazdasági hasznot és/vagy megtakarítást is jelenthetnek, mint például a száraz homoki gyepek kíméletes kezelése, legeltetése, mely érinti a legelő állat faját, fajtáját, számát, a legeltetés módját, idejét.

Illetve a lehordott faanyag tüzelésre, ill. aprítást követően mulcsozásra, vagy apríték-kazánban vagy brikettként eltűzelve hasznosítható.

2. Fás élőhelyek kezelése

2.1. Honos cserjések kezelése

Kiterjedésük a Somlyón jelentős. Galagonyás-kökényes és rózsák, szeder uralta cserjések fordulnak itt elő.

Önkéntesekkel és közmunkásokkal is végeztethető, szakmai irányítás mellett.

Megőrzésük különösen a területszéleken, utak mentén fontos: Jó búvó- és fészkelőhelyek lehetnek, termésük táplálékot nyújt a madaraknak és a külső hatások (ld. területre behatolás) ellen védő szerepük van. Nem utolsósorban egyes védett növényfajok egyes állományai félig-meddig záródott cserjésekben éli túl a terepmotorozás, a vadak, gyalogosok, munkagépek taposását. Például a védett bíboros kosbor szinte összes példánya galagonyás-kökényes cserjésben található meg ezen területen.

Hosszabb távon, a külső ökológiai kapcsolatok megőrzése és fejlesztése keretében a cserjések, és más élőhelyek fennmaradását, kiterjedésének növelését célszerű elérni. Jelenleg több erdősülő útmenti keskeny cserjesáv húzódik le a hegy lába felé, mely egyes fajok számára az ökológiai kapcsolatokat biztosítják.

2.1.1. Irtás, visszaszorítás:

A túlságosan záródó részeken, ahol védett növényfaj él, kismértékű visszaszorításuk javasolt. Az irtási munkát a téli időszakban végzendő. A kivágott ágakat, gallyakat a területről el kell szállítani, helyben eltüzelés kerülendő, mert a tűz tovaterjedhet, illetve a helyén maradt kiégett gyepterület károsodik, gyomosodik.

Ha van rá mód, aprítógéppel fel lehet aprítani. Az apríték mulcsnak, komposzt-adalékként vagy apríték-kazánban hasznosítható.

Önkéntesekkel, közmunkásokkal irányítás mellett végeztethet feladat.

Volumen: Évről évre, kisebb foltokban, becslés alapján összesen max. 50-100 m²-nyi kiterjedésben szükséges végezni.

2.1.2. Telepítés:

Legfeljebb a *Calamagrostis*-sal menthetetlenül szennyezett részekre, magvetéssel.

Volumen: nem ismert, valószínűleg néhányszor tíz m² a Somlyón.

2.1.3. Megőrzés:

Utak és erdőfoltok szegélyében, így a tervezett erdők esetében is számolni kell velük.

A betelepült fafajok fiatal egyedeinek téli irtásával lassítható a lassú erdősülésük.

Volumen: Összesen a Somlyón akár 2 km útszegély formájában. Ez nem jelent feladatot, csak a károsítások (pl. útszélesítés, beszántás, irtás) kerülését.

2.1.4. Beerdősülés hagyása:

Ahol nagy kiterjedésű homogén cserjések vannak, védett gyepi faj már nincs, foltokban, sávokban a betelepült fiatal fákat hagyni kell megnőni, záródni. A facsoport belsejéből fokozatosan kiszorítják a cserjéket, annak szélére.

Volumen: Pontosan nem ismert.

2.2. Honos faállományok kezelése

Kisebbségi léptékben önkéntesekkel és közmunkásokkal is végeztethető, szakmai irányítás mellett.

2.2.1. Irtás, visszaszorítás:

Legfeljebb a jobb természetességű gyepek cserjésedése, erdősülése mentén kell a fiatal honos fákat visszaszorítani. A védett pusztai meténg, a tavaszi hérics, a macskahere

állományai olyan erdőszéli, napos tisztásokon vannak, melyek a teljes beerdősülés során eltűnhetnek!

A sükségsszerinti majdani minimális téli irtás mellett ezért fontos gondoskodni e gyepi fajok nekik megfelelő élőhelyeinek megörzéséről, kialakításáról, zavartalanságáról.

Volumen: Néhány évente 1-2 fiatal fa, cserje.

2.2.2. Telepítés:

A tájidegen kultúrák helyén mindenütt elsősorban gyepekkel mozaikos honos fás élőhelyeket kell létrehozni. A két területen több hektárnyi tájidegen-fajú erdő áll.

Volumen: Több hektár. Foltokban, lécekben, időben szakaszosan, teljes talajelőkészítés nélküli megoldások a javasoltak. Javasolt a foltok, lécek magvetéssel történő felújítása, azért is, mert a Csíkvölgyek esetében propagulumforrás elsősorban a nyarak esetében áll rendelkezésre, tölgyesek pl. nincsenek a közelben.

2.2.3. Megörzés:

Mindenhol meg kell őrizni. Ahol a természetességük alacsony ott a hiányzó fajokat be lehet telepíteni, a tájidegeneket pedig fokozatosan, télen, kiszálalni.

Volumen: több hektár. Időben és térben szakaszosan kell végezni. A tájidegen fajok hol szálanként, hol foltokban fordulnak elő. A faanyagot tüzelési célra lehet hasznosítani. Kisebb mennyiségek esetén a vékonyabb ágakat szétszórva helyben lehet hagyni. Vastagabb ágakat, törzseket is a talajon lehet hagyni, mely a xilofág rovarok számára kedvező.

Az irtási, kiszállítási tevékenységet fagyott, száraz talajon végzendő. A szállítójármű ne hajtson le az útról. A szállítójárművekhez a kitermelt anyagot lehetőség szerint kézzel kell kihordani. A taposási kár, új ösvény kijárása kerülendő.

2.2.4. Beerdősülés hagyása:

Szántók, cserjések, gyepek beerdősülhetnek spontán is, - amint az a Somlyón is megfigyelhető.

A hegyen a gyepek és a cserjések lassú erdősülését foltokban, sávokban hagyni kell/lehet, védett gyepi fajok élőhelyén kívül.

Volumen: néhány száz m²-es foltok. Tényleges teendő nincs.

2.3. Tájidegen faállományok kezelése

2.3.1. Irtás, viisszaszorítás:

Ld. előző pontok szerint: mindenütt szálanként, foltokban vagy erdőtagonként, de jellemzően nem egyszerre nagy területen. Bizonyos feladatok önkéntesekkel és közmunkásokkal is végeztethetők, szakmai irányítás mellett.

Volumen: több hektár a homogén állományaik esetében.

2.3.2. Telepítés: **kerülendő.**

2.3.3. Megörzés: **kerülendő.**

2.3.4. Beerdősülés hagyása:

Törekedni kell akáccal, fenyővel, ostorfával és egyéb idegen fajokkal az erdősülés megakadályozására.

Volumen: Mindkét terület egészén, hosszútávon a környező területeken is (pl. hegyről levezető cserjésekben, útszéli fasorokban), hiszen amíg propagulum-forrás van, addig a védett területen is számíthatunk megjelenésükre. (Az ökológiai és zöld folyosók nemcsak a kívánt, hanem a nem kívánt fajok számára is terjedési útvonalak!)

3. Gyepes élőhelyek kezelése, Csíkvölgyi homoki gyeppek és vizes élőhelyek

A völgy feletti homokdombokon két gyeptársulás található. (A völgytalpi sásost, nádist stb is lágyszárúak jellemzik, de a taposás, átalakítás elleni védelmen túl egyéb feladat nincs vele.)

A mészkedvelő évelő nyílt homokpusztagyeppek maradvány foltja és a nagyobb területen előforduló homoki sztyepprétek a sérülékeny élőhelyek közé tartoznak. A taposás, motorozás, kvadozás, terepjárával rodeózás, nehéz gépekkel történő mozgás, munkavégzés súlyosan károsítja őket.

Az évelő nyílt homokpusztagyep maradványban megjelenő fehér nyár (*Populus alba*) gyökérsarjak természetes folyamat részei, ezért megőrzendők. Ugyanakkor a fehér akác mindenképpen irtandó. Szintén elengedhetetlen az özöngyom kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) visszaszorítása a széleken, az akácok felől.

A távvezeték pászttáiban továbbra is figyelni kellene a felverődő akácra. E területeket az ELMŰ szárzúzóval irtotta, de ismét ki kell emelni, hogy a nagy gépek súlya miatt is károsodhatnak a homoki gyeppek. A természetes homoki eróziós völgyekben sem verődhet fel akác, sem pedig a szintén erősen terjedő özöngyom, a fürtös meggy (*Padus serotina*). Ezeket irtani kell.

Homoki gyeppek megfelelő kezelési módja a legeltetés (NEM a túllegeltetés). Jelen esetben ezt a vadállomány (elsősorban az őzek) jól látható módon el is végzik. Hasonló élőhelyeket a Szentendrei-szigeten birkákkal legeltetnek.

Az illegális hulladéklerakás mellett tehát a kvadozás, motorozás és a taposás veszélyezteti a homoki gyeppeket, ezért tiltani kell őket, ill. a pászttáiban a nehéz munkagépek mozgását minimalizálni szükséges.

Az elektromos pásztták azért lennének alkalmasak gyeprekonstrukcióra, mert ott a fás vegetáció nem tűrhető meg. A fák, cserjék rendszeres, még magonckorban történő visszaszorításának kíméletes módja a legeltetés és kaszálás.

Előbbi megfelelő állatlétszámmal és terelési móddal igazán kíméletes, viszont a szűrős növényeket az állatok nem fogyasztják, így alkalmi tisztítókaszálások lehetnek szükségesek. A gépi kaszálás veszélyét a munkagép súlya jelenti.

Fontos a kaszálás és legeltetés időpontjának megválasztása: a fontosabb (védett) fajok megszórását követően, a visszaszorítani kívánt fajok (aranyvessző, siskanád) virágzása előtt célszerű. A virágzási időket és a kaszálás javasolt időszakát alább feltüntettük.

A kaszálással összefüggésben fontos, hogy

1. A kaszálás a cserjések nem kívánatos záródásának megelőzését is szolgálja, a fiatal cserjék levágásával. (A több éves cserjét már csak metszőollóval, baltával, fűrésszel lehet eltávolítani. A gépi szárzúzó alkalmazását kerülni kell. Jelenleg egy-egy cserje eltávolítás lehet szükséges.). Ezért a védett fajok virágzása-magérlelése utáni időszakban célszerű végezni, ahol szükséges. Pillanatnyilag ilyen terület nincs.
2. Az említett két fajjal szennyezett terület kicsi. E foltokban lehet védett faj, szinte kizárólag budai imola, esetenként a bíboros kosbor. A többi védett faj a Somlyón közvetlenül külső vagy belső erdőszéli helyzetben van már, így azokra az erdők kezelésekor kell vigyázni. A kis foltok a mellékletekben szereplő élőhely-térképeken léptékük miatt nem lehetett ábrázolni. A két faj elég jól felismerhető, de ettől függetlenül a kaszálásukat úgymint előzetes szakértői egyeztetést követően célszerű végezni.

Fajnév	Virágzási idő	A kaszálás/legeltetés javasolt időpontja
Somlyó-hegy		
1. Bíboros kosbor	április-május	júniustól
2. Pusztai meténg	április-május	júniustól
3. Tavaszi hérics	március-május	júniustól
4. Macskahere	(április) május-augusztus	szeptembertől
5. Budai imola	május-október	októbertől
Csík völgyek homoki része		
6. Homoki imola	június-szeptember	szeptembertől
7. Homoki varjúháj	június-július	szeptembertől
8. Homoki árvalányhaj	április-május	júniustól
9. Báránypirosító	április-június	júniustól
Visszaszorítandó fajok		
10. Aranyvessző	július-október	júniusig, és még 1-2 alkalommal
11. Siskanád	június-július	júniusig, és még 1-2 alkalommal

A fenti táblázatból látható, hogy a „korai” virágzású fajokat éppen csak követi a két visszaszorítandó faj virágzása, vagyis ezek esetében a magérlelés kockázatos lehet. Amint azonban feljebb szó volt róla, a siskanádas és aranyvesszős foltokban már jelenleg sincs, ill. ritka a védett faj, így a kockázat alacsony. Visszaszorításukkal éppen hogy számukra jobb gyeppek hozhatók létre: helyükre a védett fajok könnyebben visszatelepülhetnek.

A jelenlegi kis gyeptmaradványok esetében legfeljebb alkalmi tisztítókaszálások, cserjeirtás szükségesek. Ezek jelenleg is a homoki varjúháj, a homoki árvalányhaj és a homoki imola eddig ismert termőhelyei.

Tekintettel arra, hogy egyelőre a pászták területét (több ezer m²) tekinthetjük gyeprekonstrukciós területnek, „csak” annak rosszabb állapotú részein szükséges beavatkozni. Ez a cserjések és fiatalosok, SZÜKSÉG SZERINTI, kíméletes visszaszorítását jelenti, amely nem a nehézgéppel történő szárzúzózás, hanem a kézi cserjeirtás. (A szükség szerinti azt is jelenti, hogy a pásztában feljövő honos nyarasok érdekében a fenntartásáv gyakorlati szélességét illetően egyeztetni szükséges, annak érdekében, hogy a nyarasok legalább foltokban felnőhessenek. Nem cél a vezetékre „ránöveszteni” a fákat, azonban a vezetékek vonalától oldalra még lehet elegendő tér egy-egy fasor kialakulására.)

A cserjeirtás szükségesétén – ha a pászta fenntartója nem akarja vagy tudja vállalni ebben a formában, ahogy arra a homoktővis káposztásmegyeri élőhelyén is példát láthatunk – önkéntes és közmunkásokkal megvalósítható.

E kezelési mód természetvédelmi jelentősége a kiterjedés miatt igen nagy! (Másik oldalról nézve: a védett fajok elpusztítása természetkárosítás, mint ahogy a káposztásmegyeri irtás esetében bírságolt a hatóság. A későbbiekben társadalmi szervezetek vették át a területkezelést.)

Fontos, hogy hasonló élőhelyek csak nagy távolságra találhatók meg, ami – propagulumforrás híján – fennmaradásuk szempontjából kockázatot jelent, illetve ritkaságuk miatt értéküket növeli.

Távlatokban a nem honos fás állományok cseréje során lenne célszerű és nagyjelentőségű foltokban gyeprekonstrukciót végrehajtani, hiszen az itt honos fás élőhelyek (ld. a Somlyó példáját) gyeptmozaikos erdők.

A második ütemben végzett felmérések során derült fény igazán a völgytalp nedves élőhelyeinek értékeire. Ezek igen kis kiterjedésűek. A Csíkvölgyi forrásvidéken összefüggő, fátlanak tekinthető egyedüli élőhely a nádas, melyet jelenleg nem kell kezelni.

A védett lágyszárú fajok a völgytalpi fás társulások, elsősorban az égeres, aljnövényzetét alkotják. Itt a kaszálás helyett a taposás lehet a kockázati tényező.

4. Védett állatfajok állományainak kezelése

Az állatfajokat is élőhelyük védelmével lehet igazán megvédeni.

A korábban leírt élőhely-kezelési tevékenységek az állatok életfeltételeire is hatnak.

Alapvetően, az idegenhonos fás élőhelyek fokozatos cseréje kivételével, kisebb volumenű változtatásokat javasoltunk, így drasztikus élőhely-változások, -változtatások nem várhatók.

A fafajcsere esetében is ezért van jelentősége a fokozatosságnak, bár az akácok élőhelyi jelentősége jellemzően alacsony. A fenyveseké inkább a speciálisan a hozzájuk kötődő fajok miatt (pl. téli északi madárvendégek) lehet magasabb, de a hatásokat konkrétan nehéz jósolni, mert célzott zoológiai vizsgálatokra nem került sor.

A botanikai felmérések során látott fajokat feljegyeztük, de ez nem helyettesíti az élőhelyek alapján várható egyes fontosabb taxonok specialistáinak megfelelő időben végzett vizsgálatait.

Az eddig kimutatott fajok közül talán legnagyobb jelentősége a gyurgyalagnak van (a délvidéki poszméh mellett, melynek eddig egyetlen példányát láttuk). Egy fészkelésre alkalmas meredek partfal van a Somlyón, mely frekventált helyen, utak találkozásánál található. Egy további fészkelőhely van a Kótyis területén, illetve a focipályától ellenkező irányban is vannak, már lakóövezet szegélyén, fészkelésre alkalmas, vagy alkalmassá tehető partfalak.

A fészkelés zavartalanságának biztosítása érdekében távolabbi útkialakítást (elterelést), esetleg fizikai elhatárolást (korlát) javasolunk, a rárepülés és a rálátás biztosítása mellett: A fészkelőhely egy tanösvény-állomáson bemutatatható, de semmiképpen sem mellette kialakított állomással, táblával, és mindenképpen felhívva a figyelmet a megfigyelés során a csendes viselkedés fontosságára.

(Érdekes megfigyelést tettünk, pl. Pócsmegyeren, ahol terepjáróval behajtva a nagy gyurgyalag fészkelőtelep mellett nem zavartatták magukat az etető madarak. A kiszálló emberek elől viszont elmenekültek az etető madarak, ezért a zavarást kerülni kell.)

A még helyhez kötöttebb állatfajok közül a zöld és fürgegyíkot elsősorban, napos, köves, cserjésekben, gyepekben, erdei tisztásokon figyelhetjük meg. Ezen élőhelyek kiterjedése nagy. A cserjések ökológiai kapcsolatai a hegylábak felé jórészt fennállnak.

Valószínűleg lábatlan gyík, pannon gyík és erdei sikló is lehet a Somlón.

Az ökológiai kapcsolatok mentén érdemes kitérni még például a Mogyoródi-patak medrére és mentére. A fás kísérvégetáció Fót központjától felfelé tulajdonképpen adott, lejjebb is jellemző, majd távolabbi alsó szakaszon hiányos. A meder egyes szakaszokon burkolt, néhol (Mogyoródon központjában) mederlépcsők osztják halak számára hosszirányba átjárhatatlan szakaszokra. Ezek alapján a vízfolyás természetességét a lenti szakaszok állapotának javításával is lehet segíteni.

Egyes állatfajokat vissza lehet telepíteni, ha visszatelepülésük nem lehetséges az ökológiai kapcsolatok hiányában vagy biztosítása ellenére sem. E megoldások és fajok körét, a telepítés prioritását még tisztázni kell. Védett állatfajok telepítése is engedély köteles tevékenység.

Amennyiben a vaddisznók bolygatása nagyobb mértékűvé válik, állományuk szabályozásában az illetékes vadásztársaság közreműködését kell kérni.

5. Bemutató, látogatás

A területek szabadon látogathatók, kirándulók, mezőgazdasági, területkezelési tevékenységet folytatók és a vadászok számára.

Az utakról, ösvényekről sem gyalog, sem géppel letérni nem szabad. Ezt akadályozza a tövises cserjések megléte és védelme.

Hiányukban és védett faj útszéli előfordulása esetén célszerű a figyelmet külön felhívni erre, vagy a terület „bejáratánál”, vagy külön táblán, vagy a védett fajokat helyben bemutató táblán.

A motorosok, kvadosok jelenléte káros. Tiltó táblákkal, cikkekkel és a kártétel említésével kell erre felhívni a figyelmet.

A kilátó sajátos eleme a táj bemutatásának. Felújítása nem a természetvédelmi kezelés része, de annak tekinthető, ha a kilátás nyújtotta élményszerzésen kívül ismeretekhez is juttatja a látogatókat. Fontos, hogy természeti értékek nem károsodhatnak a felújítás során. Továbbá olyan kiegészítő attrakciókat sem javasolunk ide telepíteni, mely a zavarást fokozza, generálja. Ennek érdekében a tervezés során és a munkavégzés kezdetén egyeztetni szükséges.

A területek bemutatása kiépítés nélkül, szakvezető igénybevételével is lehetséges.

Egy tanösvény kiépítését mind az állomások, mind a létesítmények számát illetően minimalizálva, megoldásait tájba illesztve kell megoldani. Erre lehetőséget nyújt az okostelefonos-internetes megoldás vagy vezetőfüzet, vezetőlap. Előbbihez készülék, utóbbihoz legalább egy internetről letölthető változat, vagy a településen több ponton átvethető nyomdatermék szükséges.

Fokozott figyelmet az ösvények szélén lévő védett fajok (pl. gyurgyalag, tavaszi hérics) állományai igényelnek.

A bemutatás lehetőségét nyújtja az önkormányzati és civil, magán honlapokon, közösségi oldalakon, helyi, regionális, országos lapokban történő ismeretterjesztő írások, cikkek közzélése.

6. Monitoring, felülvizsgálat

A természetvédelmi kezelési tervet 10 évente felül kell vizsgálni (de sűrűbben is lehet). Tíz év alatt a valóban végrehajtott kezelési módok, vagy azok hiánya megmutatja, milyen beavatkozások, hogyan érték el céljukat, illetve milyen spontán változások következtek be. A változások követése kisebb-nagyobb rendszerességgű felmérésekkel nyomon követhető.

A megalapozó tanulmányban a növényzeti értékekre koncentráltunk, mely mellett állatfajok is megfigyelésre kerültek. (Ilyen például egy rovarritkaság, a már a dombságból kipusztultnak hitt délvidéki poszméh véletlen megfigyelése. Jelentős még a gyurgyalag előfordulása.)

A területeken lényegesen több védett faj fordulhat elő, melyet hosszabb időtartamú és specialisták által végzett vizsgálatok igazolnak majd. Így madarakkal, lepkékkel, bogarakkal, egyenesszárnyúakkal foglalkozó szakemberek egy-egy vizsgálata is sok adattal szolgálhat. Felkérésükre legalább egy megalapozó adatbázis összeállítása végett jó lenne forrást találni.

A monitoring a vizsgálatot, az eredmények értékelését és az az alapján történő visszacsatolást jelent. Vagyis a kapott adatok, információk a területkezelésre is vissza kell hassanak.

1. Csíkvölgyi forrásvidék, homokdombok villanypásztáinak növényfajai

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Mezei juhar	<i>Acer campestre</i>		5a	4	4	K
Kígyóhagyma	<i>Allium scorodoprasum</i>		5a	3	4	TZ
Báránypirosító	<i>Alkanna tinctoria</i>	Védett	7	0	5	V
Homoki ternye	<i>Alyssum tortuosum</i>		7	2	5	K
Kakukk-homokhúr	<i>Arenaria serpyllifolia</i>		5	3	4	TP
Mezei üröm	<i>Artemisia campestris</i>		5k	2	4	K
Selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>		5	3	4	GY
Nyúlárnyék	<i>Asparagus officinalis</i>		6k	3	4	K
Hólyagos csüdfű	<i>Astragalus cicer</i>		5k	3	4	K
Zászlós csüdfű	<i>Astragalus onobrychis</i>		6k	2	4	K
Sósaborbolya	<i>Berberis vulgaris</i>		6	3	4	K
Fenyérfű	<i>Botriochloa ischaemum</i>		7	2	4	TZ
Erdei szálkaperje	<i>Brachypodium sylvaticum</i>		5a	5	4	K
Árva rozsnok	<i>Bromus sterilis</i>		7	2	4	GY
Mezei gyöngyköles	<i>Buglossoides arvensis</i>		7k	2	4	TP
Siska nádtippan	<i>Calamagrostis epigeios</i>		5	2	4	TZ
Bókoló bogáncs	<i>Carduus nutans</i> <i>subsp. macrolepis</i>		5a	2	3	GY
Fényes sás	<i>Carex liparicarpos</i>		6k	2	4	E
Lappangó sás	<i>Carex humilis</i>		5k	2	5	E
Nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>		5	5	4	G
Homoki imola	<i>Centaurea arenaria</i> <i>subsp. tauscheri</i>	Védett	6k	1	4	K
Törpe madárhúr	<i>Cerastium pumilum</i>		6	3	0	TP
Élesmosófű	<i>Chrysopogon gryllus</i>		6a	2	4	E
Borsfű	<i>Clinopodium vulgare</i>		5a	5	3	K
Veresgyűrű	<i>Cornus sanguinea</i>		5a	4	4	K
Egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>		5a	4	3	K
Közönséges ebnyelvűfű	<i>Cynoglossum officinale</i>		6	3	4	GY
Csomós ebír	<i>Dactylis glomerata</i>		5a	6	4	TZ
Deres tarackbúza	<i>Elymus hispidus</i>		6k	1	4	TZ
Szürke repcsény	<i>Erysimum diffusum</i>		5k	2	4	GY
Csíkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>		5a	5	3	K
Farkaskutyatej	<i>Euphorbia cyparissias</i>		5k	3	4	GY
Homoki kutyatej	<i>Euphorbia seguieriana</i>		6k	1	4	K
Sovány csenkesz	<i>Festuca pseudovina</i>		5k	2	0	TZ
Pusztai csenkesz	<i>Festuca rupicola</i>		6k	2	4	E
Homoki csenkesz	<i>Festuca vaginata</i>		6	1	5	K
Koloncos legyezőfű	<i>Filipendula vulgaris</i>		5k	3	3	K
Heverő naprózsa	<i>Fumana procumbens</i>		6a	0	5	K
Tejoltó galaj	<i>Galium verum</i>		5k	3	4	K
Erdei gyömbér	<i>Geum urbanum</i>		5	4	4	K
Buglyos fátyolvirág	<i>Gypsophila paniculata</i>		6	2	5	K

3. függelék a .../2016 (....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Szúrós hölgymál	<i>Hieracium echinoides</i>		6k	2	4	K
Kúszó szentperje	<i>Hierochloe repens</i>		4k	4	3	K
Olocsán	<i>Holosteum umbellatum</i>		5	5	4	GY
Lyukasklevelű orbáncfű	<i>Hypericum perforatum</i>		5a	3	0	TZ
Deres fényperje	<i>Koeleria glauca</i>		5k	1	0	E
Fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>		5a	4	3	E
Hegyi len	<i>Linum austriacum</i>		6k	2	4	K
Ükörke lonc	<i>Lonicera xylosteum</i>		5a	5	3	K
Üstökös gyöngyike	<i>Muscari comosum</i>		6a	2	0	TZ
Fürtös gyöngyike	<i>Muscari neglectum</i>		6a	2	5	K
Karcsú gyöngyike	<i>Muscari tenuiflorum</i>		6a	2	4	K
Parlagi ligetszépe	<i>Oenothera biennis</i>		0	6	4	GY
Szurokfű	<i>Origanum vulgare</i>		5	3	4	K
Ernyős sárma	<i>Ornithogalum umbellatum</i>		6a	2	4	TZ
Fürtösmeggy	<i>Padus serotina</i>					G
Citromkocsord	<i>Peucedanum oreoselinum</i>		5a	4	0	K
Sima komócsin	<i>Phleum phleoides</i>		5	5	0	TZ
Hasznos földitömjén	<i>Pimpinella saxifraga</i>		5a	3	3	TZ
Réti útifű	<i>Plantago media</i>		5	5	0	TZ
Keskenylevelű perje	<i>Poa angustifolia</i>		5	3	4	E
Réti perje	<i>Poa pratensis</i>		5	6	0	K
Széleslevelű salamonpecsét	<i>Polygonatum latifolium</i>		6k	5	4	K
Soktérű salamonpecsét	<i>Polygonatum odoratum</i>		5	3	4	K
Fehér nyár	<i>Populus alba</i>		5a	6	4	E
Szürke nyár	<i>Populus x canescens</i>		5a	6	4	E
Homoki pimpó	<i>Potentilla arenaria</i>		6a	1	5	K
Tavaszi kankalin	<i>Primula veris</i> <i>subsp. canescens</i>		5k	3	5	K
Kökény	<i>Prunus spinosa</i>		5a	3	3	TZ
Macskafarkú veronika	<i>Pseudolysimachion</i> <i>spicatum</i>		5k	1	4	K
Kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>		5a	6	0	E
Fehér akác	<i>Robinia pseudacacia</i>		5	3	4	GY
Gyepűrózsa	<i>Rosa canina</i>		5a	3	3	TZ
Hamvas szeder	<i>Rubus caesius</i>		6	8	4	TZ
Cserjés szeder	<i>Rubus fruticosus</i>		6	5	4	TZ
Homoki ballagófű	<i>Salsola kali</i> <i>subsp. ruthenica</i>		7k	0	4	GY
Feketebodza	<i>Sambucus nigra</i>		5a	5	3	GY
Szappanfű	<i>Saponaria officinalis</i>		5a	4	0	TZ
Tarka koronafürt	<i>Securigera varia</i>		5	3	4	K
Homoki varjúháj	<i>Sedum urvillei</i> <i>subsp. hillebrandtii</i>	Védett	6a	0	5	V
Változó gurgolya	<i>Seseli varium</i>		6k	3	4	K
Szikár habszegfű	<i>Silene otites</i>		5k	2	4	K
Kunkorgó árvalányhaj	<i>Stipa capillata</i>		6k	2	4	K

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Homoki árvalányhaj	<i>Stipa borysthénica</i>	Védett	6	1	5	V
Nagy bakszakáll	<i>Tragopogon dubius</i>		6k	4	0	TZ
Bérci here	<i>Trifolium alpestre</i>		5a	3	4	K
Lóhere	<i>Trifolium pratense</i>		5	6	3	TZ
Fehér here	<i>Trifolium repens</i>		5a	5	0	TZ
Mezei szil	<i>Ulmus minor</i>		5	7	4	K
Közönséges méreggyilok	<i>Vincetoxicum officinale</i>		6k	3	4	TZ
Kitaibel-árvácska	<i>Viola kitaibeliana</i>		5a	3	0	TP
Illatos ibolya	<i>Viola odorata</i>		6a	4	4	K

2. A csíkvölgyi forrásvidéktől a Főtérig terjedő patakszakasz völgytalpi élőhelyeinek növényfajai

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Mezei juhar	<i>Acer campestre</i>		5a	4	4	K
Zöldjuhar	<i>Acer negundo</i>		5	5	4	TZ
Korai juhar	<i>Acer platanoides</i>		5a	5	3	K
Platánlevelű juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>		5a	6	3	K
Mocsári ecsetpázsit	<i>Alopecurus aequalis</i>		5	6	4	TZ
Fehér tippán	<i>Agrostis stolonifera</i>		5a	8	4	E
Bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>		6	3	0	A
Hagymaszagú kányazsombor	<i>Alliaria petiolata</i>		5a	4	4	TZ
Enyves éger	<i>Alnus glutinosa</i>		6a	10	0	E
Erdei angyalgököér	<i>Angelica sylvestris</i>		5a	8	3	K
Zamatos turbolya	<i>Anthriscus cerefolium subsp. trichosperma</i>		6	5	3	TZ
Harangláb	<i>Aquilegia chrysantha</i>					G
Fűzlevelű őszorózsa	<i>Aster lanceolatus</i>		6	4	4	A
Sóskaborbolya	<i>Berberis vulgaris</i>		6	3	4	K
Keskenylevelű békakorsó	<i>Berula erecta</i>		5a	11	4	K
Erdei szálkaperje	<i>Brachypodium sylvaticum</i>		5a	5	4	K
Nyírfa	<i>Betula pendula</i>		3	4	0	E
Árva rozsnok	<i>Bromus sterilis</i>		7	2	4	GY
Dárdás nádtippán	<i>Calamagrostis canescens</i>		3	10	3	K
Sövényzsalák	<i>Calystegia sepium</i>		5	9	4	K
Éles sás	<i>Carex acuta</i>		5	10	0	K
Mocsári sás	<i>Carex acutiformis</i>		5a	10	4	E
Zsombéksás	<i>Carex elata</i>		5a	10	0	E
Borzas sás	<i>Carex hirta</i>		5a	7	0	GY
Lecsüngő sás	<i>Carex pendula</i>	Védett	7	9	3	V
Ritkás sás	<i>Carex remota</i>		5a	8	3	K
Parti sás	<i>Carex riparia</i>		5a	10	0	E
Nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>		5	5	4	G
Vérehulló fecskefü	<i>Chelidonium majus</i>		5k	4	5	GY
Erdei iszalag	<i>Clematis vitalba</i>		5a	5	3	K

3. függelék a .../2016 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Veresgyűrű	<i>Cornus sanguinea</i>		5a	4	4	K
Gyöngyvirág	<i>Convallaria majalis</i>		5a	4	3	K
Ujjas keltike	<i>Corydalis solida</i>		5a	5	4	K
Közönséges mogoró	<i>Corylus avellana</i>		5a	5	3	K
Cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>		5a	5	3	K
Egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>		5a	4	3	K
Csomós ebir	<i>Dactylis glomerata</i>		5a	6	4	TZ
Szálkás pajzsika	<i>Dryopteris carthusiana</i>	Védett	4	6	2	V
Erdei pajzsika	<i>Dryopteris filix-mas</i>		4	5	0	K
Borzas fűzike	<i>Epilobium hirsutum</i>		5	9	4	K
Mocsári zsurló	<i>Equisetum palustre</i>		3	9	3	K
Erdei zsurló	<i>Equisetum sylvaticum</i>		4	7	2	K
Óriás zsurló	<i>Equisetum telmateia</i>		5a	7	3	E
Csíkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>		5a	5	3	K
Bibircses kecskerágó	<i>Euonymus verrucosus</i>		5a	4	4	K
Sédkender	<i>Eupatorium cannabinum</i>		5a	9	5	TZ
Kutyabenge	<i>Frangula alnus</i>		5a	7	3	K
Magyar kőris	<i>Fraxinus angustifolia</i> <i>subsp. pannonica</i>		6	7	4	E
Sárga árvacsalán	<i>Galeobdolon luteum</i>		5a	6	4	K
Ragadós galaj	<i>Galium aparine</i>		6	7	4	GY
Közönséges galaj	<i>Galium mollugo</i>		5a	2	4	K
Mocsári galaj	<i>Galium palustre</i>		5	10	0	K
Erdei gyömbérgyökér	<i>Geum urbanum</i>		5	4	4	K
Nehézságú gólyaorr	<i>Geranium robertianum</i>		5	6	3	K
Fodros harmatkása	<i>Glyceria fluitans</i>		0	9	4	K
Borostyán	<i>Hedera helix</i>		5a	5	3	K
Komló	<i>Humulus lupulus</i>		5	7	0	TZ
Kisvirágú nenyúljhozzám	<i>Impatiens parviflora</i>		5	6	4	A
Sárga nőszirm	<i>Iris pseudacorus</i>		5a	10	0	K
Nemes dió	<i>Juglans regia</i>		5	6	3	G
Varangyszittyó	<i>Juncus bufonius</i>		0	9	3	GY
Békaszittyó	<i>Juncus effusus</i>		5	9	3	TZ
Deres szittyó	<i>Juncus inflexus</i>		5a	8	4	TZ
Csörgőfa	<i>Koeleria paniculata</i>					G
Apró békalencse	<i>Lemna minor</i>		5	11	0	E
Fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>		5a	4	3	E
Fekete peszérce	<i>Lycopus europaeus</i>		5a	9	0	K
Pénzlevelű lizinka	<i>Lysimachia nummularia</i>		5a	8	4	K
Réti lizinka	<i>Lysimachia vulgaris</i>		5	9	0	K
Réti fűzény	<i>Lythrum salicaria</i>		5a	9	0	K
Tojásdad békakonty	<i>Neottia ovata (Listera)</i>	Védett	5a	7	3	K
Mahónia	<i>Mahonia aquifolium</i>					G
Vízi menta	<i>Mentha aquatica</i>		5a	9	0	K

3. függelék a .../2016 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Lómenta	<i>Mentha longifolia</i>		5a	9	4	K
Mocsári nefelejcs	<i>Myosotis scorpioides</i>		5a	6	3	K
Vízi csillaghúr	<i>Myosoton aquaticum</i>		5	8	4	GY
Zselnicemeggy	<i>Prunus padus</i>		5	6	3	K
Fürtös meggy	<i>Padus serotina</i>					A
Közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>					A
Borsos keserűfű	<i>Persicaria hydropiper</i>		5	9	4	TZ
Nád	<i>Phragmites australis</i>		0	10	4	E
Erdeifenyő	<i>Pinus sylvestris</i>		3	3	5	K
Mocsári perje	<i>Poa palustris</i>		5	9	4	K
Széleslevelű salamonpecsét	<i>Polygonatum latifolium</i>		6k	5	4	K
Fürtös salamonpecsét	<i>Polygonatum multiflorum</i>		5a	5	3	K
Fehér nyár	<i>Populus alba</i>		5a	6	4	E
Fekete nyár	<i>Populus nigra</i>		5a	7	4	E
Réti bolhafű	<i>Pulicaria dysenterica</i>		5a	7	4	GY
Salátaboglárka	<i>Ranunculus ficaria</i>		5a	6	3	K
Kúszó boglárka	<i>Ranunculus repens</i>		5	8	0	TZ
Varjútövis	<i>Rhamnus catharticus</i>		5a	3	4	K
Fekete ribiszke	<i>Ribes nigrum</i>	Védett	5	8	3	V
Piros ribiszke	<i>Ribes rubrum</i>		5	5	4	G
Fehér akác	<i>Robinia pseudacacia</i>		5	3	4	GY
Hamvas szeder	<i>Rubus caesius</i>		6	8	4	TZ
Cserjés szeder	<i>Rubus fruticosus</i>		6	5	4	TZ
Fehér fűz	<i>Salix alba</i>		5a	9	4	E
Hamvas fűz	<i>Salix cinerea</i>		5a	10	3	E
Törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>		5a	9	4	K
Fekete bodza	<i>Sambucus nigra</i>		5a	5	3	GY
Erdei káka	<i>Scirpus sylvaticus</i>		5	9	0	E
Berki habszegfű	<i>Silene nemoralis</i>		6	2	4	K
Ebszőlő	<i>Solanum dulcamara</i>		5	9	4	TZ
Kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>		0	7	4	A
Mocsári tisztesfű	<i>Stachys palustris</i>		5	10	5	K
Tyúkhúr	<i>Stellaria media</i>		0	5	0	GY
Mocsári páfrány	<i>Thelypteris palustris</i>	Védett	5	10	3	V
Keskenylevelű gyékény	<i>Typha angustifolia</i>		5a	10	4	E
Széleslevelű gyékény	<i>Typha latifolia</i>		5a	10	4	E
Vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>		5a	7	3	K
Nagy család	<i>Urtica dioica</i>		5	5	4	K
Kétlaki macskagyökér	<i>Valeriana dioica</i>		5a	8	0	K
Deréce veronika	<i>Veronica beccabunga</i>		5a	9	4	K
Sövényveronika	<i>Veronica sublobata</i>		5a	4	4	TZ
Kányabangita	<i>Viburnum opulus</i>		5a	7	4	K
Illatos ibolya	<i>Viola odorata</i>		6a	4	4	K

3. Mélygáti dűlői patakszakasz kora tavaszi fajlistája

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Mezei juhar	<i>Acer campestre</i>		5	4	4	K
Zöldjuhar	<i>Acer negundo</i>		5	5	4	TZ
Kányazsombor	<i>Alliaria petiolata</i>		5a	4	4	TZ
Kígyóhagyma	<i>Allium scorodoprasum</i>		5a	3	4	TZ
Zamatos turbolya	<i>Anthriscus cerefolium subsp. trichosperma</i>		6	5	3	TZ
Észak-amerikai őszirózsa	<i>Aster spp.</i>					
Peszérce	<i>Ballota nigra</i>		7k	3	4	GY
Meddő rosznok	<i>Bromus sterilis</i>		7	2	4	GY
Nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>		5	5	4	G
Vérehulló fecskefű	<i>Chelidonium majus</i>		5k	4	5	GY
Erdei iszalag	<i>Clematis vitalba</i>		5a	5	3	K
Mogyoró	<i>Corylus avellana</i>		5a	5	3	K
Ujjas keltike	<i>Corydalis solida</i>		5a	5	4	K
Csomós ebír	<i>Dactylis glomerata</i>		5a	6	4	TZ
Csíkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>		5a	5	3	K
Japán keserűfű	<i>Fallopia japonica</i>		5	5	4	A
Ragadós galaj	<i>Galium aparine</i>		6	7	4	GY
Közönséges galaj	<i>Galium mollugo</i>		5a	2	4	K
Nehézzagú gólyaorr	<i>Geranium robertianum</i>		5	6	3	K
Borostyán	<i>Hedera helix</i>		5a	5	6	K
Lángszínű sásliliom	<i>Hemerocallis fulva</i>					
Komló	<i>Humulus lupulus</i>		5	7	0	TZ
Piros árvacsalán	<i>Lamium purpureum</i>		5	5	4	GY
Fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>		5a	4	3	E
Üstökös gyöngyike	<i>Muscari comosum</i>		6a	2	0	TZ
Mocsári nefelejcs	<i>Myosotis scorpioides</i>		5a	8	0	K
Ernyős sárma	<i>Ornithogalum umbellatum</i>		6a	2	4	TZ
Közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>					A
Nád	<i>Phragmites australis</i>		0	10	4	E
Fehér nyár	<i>Populus alba</i>		5	6	4	E
Nemesnyár	<i>Populus x euramericana</i>					A
Fekete nyár	<i>Populus nigra</i>		5a	6	4	E
Salátaboglárka	<i>Ranunculus ficaria</i>		5a	6	3	K
Kúszó boglárka	<i>Ranunculus repens</i>		5	8	0	TZ
Fehér akác	<i>Robinia pseudacacia</i>		5	3	4	GY
Cserjés szeder	<i>Rubus fruticosus agg.</i>		6	5	4	TZ
Hamvas szeder	<i>Rubus caesius</i>		6	8	4	TZ
Fehér fűz	<i>Salix alba</i>		5a	9	4	E
Törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>		5a	9	4	K
Feketebodza	<i>Sambucus nigra</i>		5a	5	3	GY
Tyúkhúr	<i>Stellaria media</i>		0	5	0	GY
Vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>		5a	7	3	K

3. függelék a .../2016 (....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Nagy csalán	<i>Urtica dioica</i>		5	5	4	TZ
Borostyánlevelű veronika	<i>Veronica hederifolia</i>		5a	4	4	TZ
Illatos ibolya	<i>Viola odorata</i>		6a	4	4	K

4. Kótyis

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Magyar cickafark	<i>Achillea pannonica</i>		6k	2	4	K
Közönséges ternye	<i>Alyssum alyssoides</i>		5a	3	0	GY
Homoki ternye	<i>Alyssum tortuosum</i>		7	2	5	K
Mezei üröm	<i>Artemisia campestris</i>		5k	2	4	K
Selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>		5	3	4	GY
Zászlós csüdfű	<i>Astragalus onobrychis</i>		6k	2	4	K
Közönséges borbálfű	<i>Barbarea vulgaris</i>		5	5	0	TZ
Fenyérfű	<i>Botriochloa ischaemum</i>		7	2	0	TZ
Árva rozsnok	<i>Bromus sterilis</i>		7	2	4	GY
Siskanád	<i>Calamagrostis epigeios</i>		5	2	4	TZ
Fényes sás	<i>Carex liparicarpos</i>		6k	2	4	E
Rövidgalléros bábakalács	<i>Carlina biebersteinii</i>		5a	2	4	TZ
Budai imola	<i>Centaurea sadleriana</i>	Védett	6k	2	4	V
Homoki madárhúr	<i>Cerastium semidecandrum</i>		6a	3	0	TP
Mohácsi-meggy	<i>Cerasus x mohacsyana</i>		6	4	5	G
Meggy	<i>Cerasus vulgaris</i>		6	4	5	G
Csomós ebír	<i>Dactylis glomerata</i>		5a	6	4	TZ
Mezei iringó	<i>Eryngium campestre</i>		7	2	4	TZ
Szürke repcsény	<i>Erysimum diffusum</i>		5k	2	4	GY
Farkaskutyatej	<i>Euphorbia cyparissias</i>		5k	3	4	GY
Sárkutyatej	<i>Euphorbia esula</i>		5	4	0	GY
Homoki kutyatej	<i>Euphorbia seguieriana</i>		6k	1	4	K
Pusztai csenkesz	<i>Festuca rupicola</i>		6k	2	4	E
Virágos kőris	<i>Fraxinus ornus</i>		6	2	4	E
Szürke galaj	<i>Galium glaucum</i>		6k	2	5	K
Tejoltó galaj	<i>Galium verum</i>		5k	3	4	K
Buglyos fátylvirág	<i>Gypsophila paniculata</i>		6	2	5	K
Szúrós hölgymál	<i>Hieracium echiodides</i>		6k	2	4	K
Ezüstös hölgymál	<i>Hieracium piloselloides</i>		6a	2	4	K
Ernyős hölgymál	<i>Hieracium umbellatum</i>		5	3	3	K
Szentperje	<i>Hierochloa repens</i>		4k	4	3	K
Lyukaslevelű orbáncfű	<i>Hypericum perforatum</i>		5a	3	0	TZ
Kerti nőszirom	<i>Iris germanica</i>					G
Nemes dió	<i>Juglans regia</i>		5	6	3	G
Karcsú fényperje	<i>Koeleria cristata</i>		5	3	4	K
Mogyorós lednek	<i>Lathyrus tuberosus</i>		7	3	4	GY
Réti margitvirág	<i>Leucanthemum vulgare</i>		5a	3	5	K
Fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>		5a	4	3	E

3. függelék a .../2016 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Nemes alma	<i>Malus domestica</i>					G
Sárkerek lucerna	<i>Medicago falcata</i>		6k	3	4	TZ
Apró lucerna	<i>Medicago minima</i>		7	2	4	TP
Fehéreperfa	<i>Morus alba</i>					G
Fürtös gyöngyike	<i>Muscari neglectum (racemosum)</i>		6a	2	5	K
Apácavirág	<i>Nonea pulla</i>		6k	3	4	TZ
Homoki baltacím	<i>Onobrychis arenaria</i>		6k	2	5	K
Tövises iglice	<i>Ononis spinosa</i>		5a	3	0	GY
Bujdosó mák	<i>Papaver dubium</i>		6a	3	3	GY
Sima komócsin	<i>Phleum pratense</i>		5	5	0	TZ
Hasznos földitömjén	<i>Pimpinella saxifraga</i>		5a	3	3	TZ
Réti útifű	<i>Plantago media</i>		5	5	0	TZ
Keskenylevelű perje	<i>Poa angustifolia</i>		5	3	4	E
Gumós perje	<i>Poa bulbosa</i>		6k	2	4	TZ
Szürke nyár	<i>Populus x canescens</i>		5a	6	4	E
Ezüstös pimpó	<i>Potentilla argentea</i>		5	2	3	TZ
Nemes szilva	<i>Prunus domestica</i>					G
Kökény	<i>Prunus spinosa</i>		5a	3	3	TZ
Gyepűrózsa	<i>Rosa canina</i>		5a	3	3	TZ
Hamvas szeder	<i>Rubus caesius</i>		6	8	4	TZ
Osztrák zsálya	<i>Salvia austriaca</i>		6a	2	4	TZ
Feketebodza	<i>Sambucus nigra</i>		5a	5	3	GY
Csabaíre	<i>Sanguisorba minor</i>		5k	3	4	K
Vajszínű ördög szem	<i>Scabiosa ochroleuca</i>		6k	2	4	TZ
Tarka koronafürt	<i>Securigera varia</i>		5	3	4	K
Szilkes gurgolya	<i>Seseli hippomarathrum</i>		6k	1	5	K
Változó gurgolya	<i>Seseli varium</i>		6k	3	4	K
Sármányvirág	<i>Sideritis montana</i>		7	2	4	TP
Fehér mécsvirág	<i>Silene latifolia subsp. alba</i>		5	4	0	GY
Ragadós mécsvirág	<i>Silene viscosa</i>		6k	2	5	TZ
Hamvas zsombor	<i>Sisymbrium orientale</i>		6	2	4	GY
Homoki árvalányhaj	<i>Stipa borysthenea</i>	Védett	6	1	5	V
Magyar kakukkfű	<i>Thymus pannonicus</i>		6k	2	4	K
Korai kakukkfű	<i>Thymus praecox</i>		6	1	5	K
Nagy bakszakáll	<i>Tragopogon dubius</i>		6k	4	0	TZ
Homoki ökörfarkkóró	<i>Verbascum lychnitis</i>		5a	1	4	K
Lecsepült veronika	<i>Veronica prostrata</i>		6k	2	4	TZ
Borzas ibolya	<i>Viola hirta</i>		5a	3	4	K

5. Cigányhegy

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK
Mezei üröm	<i>Artemisia campestris</i>		5k	2	4	K
Fényes sás	<i>Carex liparicarpus</i>		6k	2	4	E
Keskenylevelű sás	<i>Carex stenophylla</i>		5k	2	4	E
Törpe madárhúr	<i>Cerastium pumilum</i>		6	3	0	TP
Tavaszi ködvirág	<i>Erophila verna</i>		5	3	0	TP
Farkaskutyatej	<i>Euphorbia cyparissias</i>		5k	3	4	GY
Homoki kutyatej	<i>Euphorbia seguieriana</i>		6k	1	4	K
Pusztai csenkesz	<i>Festuca rupicola</i>		6k	2	4	E
Kis tyúktaréj	<i>Gagea pusilla</i>		6k	2	4	TZ
Piros árvacsalán	<i>Lamium purpureum</i>		5	5	4	GY
Fürtös gyöngyike	<i>Muscari racemosum</i>		6a	2	5	K
Homoki pimpó	<i>Potentilla arenaria</i>		6a	1	5	K
Hatsoros varjúháj	<i>Sedum sexangulare</i>		5a	1	3	K
Csabaíre	<i>Sanguisorba minor</i>		5k	3	4	K
Lila ökörfarkkóró	<i>Verbascum phoeniceum</i>		6k	2	4	TZ
Kitaibel árvácska	<i>Viola kitaibeliana</i>		5a	3	0	TP
Illatos ibolya	<i>Viola odorata</i>		6a	4	4	K

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének
/2017. () önkormányzati rendelete
a Somlyó helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításáról

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, figyelemmel a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (3) bekezdésében foglaltakra, a következő rendeletet alkotja:

1. §

- (1) Mogyoród Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területként az 1. mellékletben szereplő ingatlanoknak az ökológiai folyosóhoz tartozó részét (a továbbiakban: HTT) védetté nyilvánítja a Somlyó helyi védett terület elnevezéssel.
- (2) A HTT kiterjedése 264.139 m²(71.527 m²). A HTT-hez tartozó ingatlanok nagyságát és művelési ágát a 1. melléklet tartalmazza.

2. §

A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja, hogy

- a) a Somlyó, mint a Szent László-kilátónak helyet adó terület és természeti érték, így különösen
 - aa) a Szent László Kilátó környezetének fenntartható ökoturisztikai hasznosítása, a természetes és védett növényfajok és élőhelyeik legkisebb zavarása mellett,
 - ab) a területen élő védett növény- és állatfajok állományainak, így különösen a bíboros kosbor, budai imola, macskahere, pusztai meténg, tavaszi hérics, a gyurgyalag,
 - ac). a terület felszínmorfológiai értékeinek jövő nemzedékei számára történő megőrzése, valamint lehetőség szerinti környezeti állapotának fejlesztése, javítása,
- b) Mogyoród településképét is meghatározó, a nemzeti ökológiai hálózat részét képező természetes érték megóvása, a biológiai sokféleség növeléséhez a feltételek megteremtése,
- d) az emberi zavarást a Kilátó szűk környezetére és a kijelölt gyalogos ösvényekre, utakra szorítása,
- d) idegenhonos és intenzíven terjedő fa- és cserjefajok visszaszorítása,
- e) a HTT területének fenntartható használata.

3. §

- (1) A HTT természeti értékeinek felsorolását és természetvédelmi kezelési tervét a rendelet 2. melléklete tartalmazza.
- (2) A HTT területén található élőhelyek kezelési javaslatait a 1. függelék, míg a részletes kezelési leírásaikat a 2. függelék tartalmazza.
- (3) A HTT növénytani fajlistáját a 3. függelék tartalmazza.

4. §

- (1) Az 1. §-ban meghatározott területeken Mogyoród Nagyközség Önkormányzat jegyzőjének, mint természetvédelmi hatóságnak a hozzájárulása szükséges:
 - a) bejelentés vagy építési engedély nélkül végezhető építési, felújítási, bontási tevékenységhez,
 - b) quaddal, terep-motorkerékpárral, segédmotoros kerékpárral, motorkerékpárral történő közlekedéshez,

- c) lóval, kerékpárral a közforgalom számára meg nem nyitott utakon és a gyalogösvényeken történő közlekedéshez,
 - d) a ingatlan 15 %-nál nagyobb területén fakivágásához,
 - e) honos fa kivágásához,
 - f) nem erdőtervezett területen növény telepítéséhez, cseréjéhez,
 - g) terepszint rendezéshez vagy a terület művelési ágához nem köthető ideiglenes hasznosításhoz.
- (2) A természetvédelmi hatóság eljárásai során a 2. §-ban meghatározott célokat és a kezelési tervet figyelembe véve adja meg a hozzájárulását.

5. §

A terület természetvédelmi kezelési feladatait ellátó szervezet a Mogyoródi Polgármesteri Hivatal.

6. §

Ez a rendelet 2017. április 22. napján lép hatályba.

Mogyoród, 2017. február ...

Paulovics Géza
polgármester

dr. Moldván Tünde
jegyző

Ezen rendelet kihirdetése megtörtént: 2017. február ... napján.

dr. Moldván Tünde
jegyző

1. HTT érintett ingatlanainak adatai

	A	B	C
1	Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (m)
2	0183/37	szántó	40862
3	0195/3	szántó	17524
4	0195/4	a legelő	17178
5	0195/5	a legelő	26660
6	<u>0198/2</u>	<u>a erdő</u>	<u>15398</u>
7		<u>b kivett kilátó</u>	<u>1000</u>
8	0198/3	kivett út	2261
9	<u>0198/7</u>	<u>erdő</u>	<u>6684</u>
10	0198/9	legelő	50535
11	<u>0198/12</u>	<u>legelő</u>	<u>14384</u>
12	<u>0198/13</u>	<u>erdő</u>	<u>17662</u>
13	<u>0198/15</u>	<u>legelő</u>	<u>17399</u>
14	0198/16	legelő	3203
15	0198/17	legelő	100
16	0198/18	legelő	1100
17	0198/19	legelő	2800
18	0198/20	legelő	96
19	0198/21	legelő	400
20	0198/22	legelő	1301
21	0198/23	legelő	4295
22	0198/24	legelő	1601
23	0198/25	legelő	380
24	0198/26	legelő	200
25	0198/27	legelő	400
26	0198/28	legelő	3099
27	0198/29	legelő	600
28	0198/30	legelő	201
29	0198/31	legelő	499
30	0198/32	legelő	2101
31	0198/33	legelő	287
32	0198/34	legelő	292
33	0198/35	legelő	1200
34	0198/36	legelő	399
35	0198/37	legelő	200
36	0198/38	legelő	300
37	0198/39	legelő	900
38	0198/40	legelő	300
39	0198/41	legelő	1501
40	0198/42	legelő	100
41	0198/43	legelő	200
42	0198/44	legelő	900
43	0198/45	legelő	700

44	0198/46	legelő	499
45	0198/47	legelő	100
46	0198/48	legelő	100
47	0198/49	legelő	100
48	0198/50	legelő	100
49	0198/51	legelő	100
50	0198/52	legelő	300
51	0198/53	legelő	100
52	0198/54	legelő	100
53	0198/55	legelő	200
54	0198/56	legelő	900
55	0198/57	legelő	300
56	0198/58	legelő	100
57	0198/59	legelő	400
58	0198/60	legelő	304
59	0198/61	legelő	300
60	0198/62	legelő	300
61	0198/63	legelő	300
62	0198/64	legelő	1200
63	0198/65	legelő	200
64	0198/66	legelő	200
65	0198/67	legelő	100
66	0198/68	legelő	99
67	0198/69	legelő	100
68	0198/70	legelő	99
69	0198/71	legelő	295
70	0198/72	legelő	41

2. HTT határának koordinátái

A	B x koordináta	C y koordináta
1	665910,8904	250038,1
2	665964,1004	249980,5
3	665986,2712	249989,259
4	666027,8004	250029,3
5	666343,3804	249871,778
6	666321,026	249839,63
7	666255,8004	249863,69
8	666232,0004	249823,3
9	666210,8004	249829,1
10	665989,2004	249496,2
11	665840,7004	249318,7
12	665742,3004	249418,8
13	665837,5945	249588,395
14	665824,0004	249607,7
15	665936,9004	249756,6
16	665790,2004	249867,2
17	665910,8904	250038,1

Somlyó Helyi Természetvédelmi Terület

Természetvédelmi kezelési terv

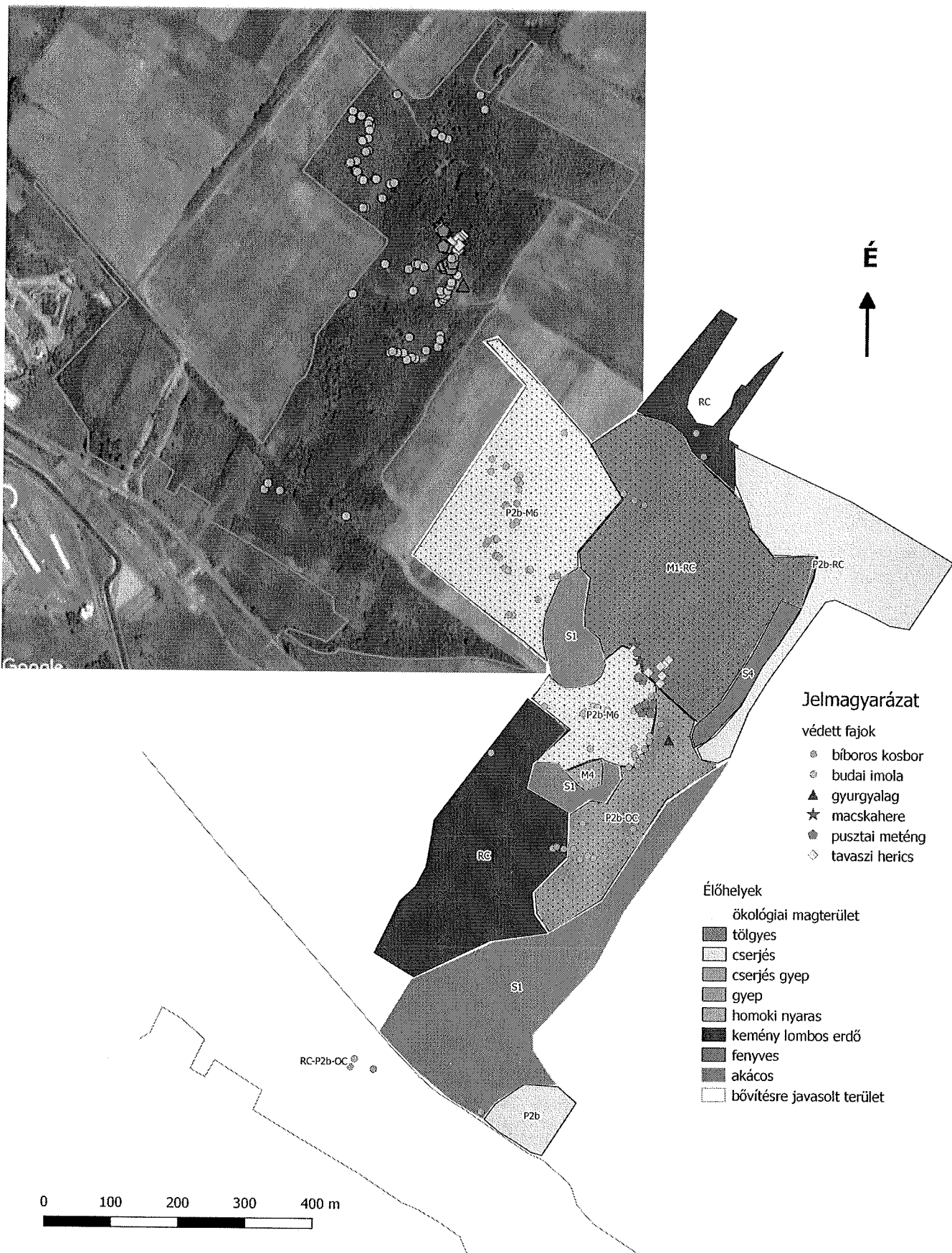
**Mely a RENATUR 2005 Bt tanulmánya* nyomán készült Mogyoród Nagyközség
Önkormányzatának megbízásából.**

Készítette:
Pásztor Tamás
Környezetkutató Geográfus

2016. október 05.

***A MOGYORÓDI SOMLYÓ-HEGY ÉS A MOGYORÓDI-PATAK CSÍKVÖLGYI
FORRÁSVIDÉKÉNEK ÉS BELTERÜLETI SZAKASZÁNAK HELYI VÉDETTE
NYILVÁNÍTÁSÁT, TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSÉT MEGALAPOZÓ BOTANIKAI
VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI ÉS ÉRTÉKELEÉSÜK**

élőhelyei és védett növényei

Előszó

A műholdfelvételen zöld vonallal határoltuk körbe a Somlyó Helyi Természetvédelmi Terület - továbbiakban HTT - javasolt területét, amely területen belül található a HTT tényleges területe. A védelemre javasolt területeken az ingatlan művelési ágának megfelelő tevékenység végezhető figyelemmel az országosan védett növények és állatvilág megőrzésére.

A HTT tényleges és javasolt területével érintett ingatlanok közül ki kell emelni a magasan legértékesebb, kilátó és „krosszpálya” körüli élőhelyeket. Ez a térképen pöttyözéssel jelölt központi terület, amelyen a védett növény és állatfajok nagy része található, így ezt neveztük ki a HTT ökológiai magterületének is.

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A HTT őrizze meg, illetve állítsa helyre

- 1.1.1. a területen élő védett növény- és állatfajok állományait, így különösen a bíboros kosbor, budai imola, macskahere, pusztai meténg, tavaszi hérics, gyurgyalag,
- 1.1.2. az országosan védett növény és állatfajok természetes élő-, és fészkelőhelyeit;
- 1.1.3. a terület felszínmorfológiai értékeit;
- 1.1.4. a Szent László-kilátó környezetének fenntartható ökoturisztikai hasznosítását, a természetes és védett növényfajok és élőhelyeik legkisebb zavarása mellett.

1.2. Az emberi zavarást a kilátó szűk környezetére, illetve a kijelölt gyalogos ösvényekre, utakra korlátozandó, amelynek betartása különösen fontos az ökológiai magterületen, ahol óriási kárt okozhat a taposás.

1.3. Táblákkal, útlezárással és lehetőség szerint őrzéssel, ellenőrzéssel is fel kell hívni az érintettek figyelmét a változásokra.

1.4. A természeti értékek bemutatása olyan módon valósítandó meg, hogy az ne veszélyeztesse az értékes növény és állatvilágot, valamint azok élőhelyeit.

2. Természetvédelmi stratégiák

Honos fák alkotta élőhelyek megőrzése, állapotuk védelme és javítása.

2.2. Értékes gyepek védelme, helyreállítása

- 2.2.1. a taposási károk csökkentése a területet feltáró, kizárólagosan használható gyalogösvények kijelölésével,
- 2.2.2. fakorlátok kihelyezésével,
- 2.2.3. egyéb utak felszámolásával, használatuk tiltásával, szankcionálásával,
- 2.2.4. a taposás okozta károk bemutatásával (lehetséges kommunikációs csatornák: tájékoztató tábla, tanösvény, honlap, cikk, szakvezetések).

2.3. Nem őshonos fafajok állományainak fokozatos visszaszorítása, gyepek élőhelyekkel vagy honos fafajok alkotta fás társulásokkal, erdő-sztyepp mozaikokkal történő felváltása.

2.4. A kilátó látogatásából és a „krosszpálya” használatából eredő káros hatások mérséklése, utóbbi felszámolása. Ezzel összefüggésben

- 2.4.1. járművel történő behajtási korlátozásának elrendelése,
- 2.4.2. parkoló kijelölése.

2.5. Természeti értékek és megőrzése, élőhelyek helyreállítási módjának bemutatása tanösvény és kiállítás keretében

- 2.5.1. tanösvény létrehozása a Somlyó-hegyen,
- 2.5.2. állandó kiállítás kialakítása a kilátóban

2. melléklet a/2017. (.....) önkormányzati rendelethez
- 2.5.3. túraútvonal létrehozása a Fót, Csomád, Veresegyház, Szada, Kerepes, Gödöllő meglévő útvonalaihoz kapcsolódva.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
- 3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása
- 3.1.1.1. Tájidegen fajok fokozatos visszaszorítása.
- 3.1.1.2. A tájidegen fák kivágása csak a téli időszakban és kisebb csoportokban vagy szálatva végezhető. A levágott faanyagot egyenként, lehetőleg fagyott, de mindenképpen télen és száraz talajon kell lehordani.
- 3.1.1.3. A terület munkagéppel történő megközelítése kerülendő, legfeljebb meglévő gyalogutak igénybevételevel és tartósan fagyott talajon javasolt. Gépi szállítás az akácos szegélyterületeken lehetséges.
- 3.1.1.4. A vegyszeres kezelés lehetséges a természetvédelmi hatóság által jóváhagyott módon.
- 3.1.1.5. A feketefenyő szálatva, több év alatt fokozatosan a tuskó kitermelése nélkül eltávolítandó a területről. A tuskók a lehető legalacsonyabbra hagyandók meg. Újulat keletkezése tobozszedéssel, a magoncok tő feletti lemetszéssel megelőzendő.
- 3.1.1.6. Meglévő honos cserjék megőrzendők.
- 3.1.1.7. A terület gyepek élőhelyeinek megőrzése érdekében az eltávolítandó tájidegen fafajok helyén lehetséges a honos fajokkal történő cserjésedés és erdősülés biztosítása vagy egy-egy fa vagy kisebb fásítás szándékos telepítése.
- 3.1.1.8. A legelő és gyepek kaszálása az értékes fajok magérlelését követő időszakban lehetséges, a cserjésedés és a nem honos fajok terjedésének meggátlása céljából.
- 3.1.1.9. Nem hivatalos utak számának csökkentése és lehetőség szerint az ingatlan-nyilvántartás szerinti utak használata, ugyanakkor amennyiben a kijárt út az ingatlan használatát nem gátolja jelentősen és a hivatalos úton megtelepedett védett növényzet léte ezt indokolja, akkor a kijárt úton történő közlekedés korlátozásától el lehet tekinteni az 1.1 pontban leírt célokra tekintettel.
- 3.1.1.10. Az új gyalogösvények kialakulásának megelőzésére intézkedés szükséges.
- 3.1.1.11. Természetkímélő területhasználatról az érintettek tájékoztatása.
- 3.1.2. Fajok védelme
- 3.1.2.1. A terület védett lágyszárú fajainak és a gyepekhez kötődő állatfajok állományainak fennmaradását a gyepterületek olyan kezelésével (kaszálással vagy legeltetéssel) kell megoldani, mely a fajok magérlelését, magszórását lehetővé teszi.
- 3.1.2.2. A fajdiverzitás megőrzését, növelését a fás élőhelyekkel történő mozaikos tájszerkezet megőrzése, honos fajokkal történő cseréje is segítse.
- 3.1.2.3. A gyepek taposásának lehetőségét a kijelölt gyalogösvényekre kell minimalizálni.

**1.1. Mogyoródi
Somlyó**

magyar név	latin név	lelőhelyek	
		száma	tőszám
pusztai meténg	<i>Vinca herbacea</i>	14	170
budai imola	<i>Centaurea sadleriana</i>	44	399
macskahere	<i>Phlomis tuberosa</i>	2	100
tavaszi hérics	<i>Adonis vernalis</i>	4	57
bíboros kosbor	<i>Orchis purpurea</i>	36	336
Összesen, Somlyó		100	1062

3.1.3. Táj- és kultúrtörténeti értékek

Meg kell őrizni a terület látképi értékeit, úgy hogy ez a kilátó környezetében ne járjon a honos fák kivágásával, és az értékes gyepek visszaszorításával

3.1.4. Látogatás

- 3.1.4.1. A terület szabadon látogatható, de az arra kijelölt útvonalakon és gyalogosan, lehetőleg száraz időben. A felázott útról való letérés okozta taposás, talajbolygatás megelőzendő.
- 3.1.4.2. A látogatókat a terület értékeiről információs táblák elhelyezésével tájékoztatandók, hogy a szükséges korlátozások érthetőek és tolerálhatók legyenek. A táblán szerepeljen a természetvédelmi kezelő elérhetősége is.
- 3.1.4.3. A kerékpáros, motoros, quados, autós, lovas közlekedés és sport korlátozott a területen. Tehergépjármű csak kivételes esetben, kötött nyomvonalon közlekedhet a területen.
- 3.1.4.4. Állandó vagy ideiglenes parkoló kialakítása a HTT-től északnyugatra a Somlyóhegyi utca, illetve északkeletre a Szilas utca felől 0199 hrsz út mellett jelölendő ki. Itt fel kell hívnia látogatók figyelmét, hogy a kilátóhoz vezető út és kilátó közvetlen környezete helyi védett természetvédelmi terület.
- 3.1.4.5. A kilátó-kápolnában tartott rendezvényekre, valamint ezek karbantartási és felújítási munkálataira, egyedi szabályozást kell kidolgozni.
- 3.1.4.6. Tűzet rakni csak a kilátó mellett a kiépített tűzrakó helyeken engedélyezett, kukát kihelyezni nem javasolt, „mindenki vigye haza, amit hozott”!

3.1.5. Oktatás és bemutatás

- 3.1.5.1. A HTT kiemelkedő környezeti nevelési lehetőségeit javasolt legalább a helyi és térségi iskolák számára megismertetni, de szakvezetővel végzett terepi oktatás-nevelés javasolt.
- 3.1.5.2. A HTT értékeit, látogatási szabályait tájékoztató táblán, honlapon, helyi lapban közzé kell tenni.
- 3.1.5.3. Szakkör indítandó, amely Mogyoród Nagyközség természeti értékeinek megismertetését és védelmét hivatott elősegíteni.

3.1.6. Kutatás, vizsgálatok

A terület botanikai monitorozását (védett és inváziós fajok populációmérete, illetve állománynagysága, cönológiai felvételek készítése, stb.) **2 évente** (júniusban és/vagy szeptemberben), zoológiai monitorozását (lepkék, kételtűek, hüllők) **4 évente** végeztetendő, az összevethetőség érdekében lehetőleg mindig azonos időpontokban. Az eredmények felhasználhatók a kezelési terv 10 évente esedékes felülvizsgálatakor.

3.1.7. Terület- és földhasználat

3.1.7.1. A területen a szükséges mértékű és módú gye- és erdőgazdálkodás, a kijelölt utakon - lehetőleg vezetővel - végzett környezeti nevelés, valamint a gyalogos közlekedés megengedett.

3.1.7.2. A néhány helyen megfigyelhető – „krosszpályától” nyugatra - rövid, párhuzamosan futó útszakaszok egyikét fel kell számolni.

3.1.7.3. A „krosszpálya” felszámolandó.

3.1.8. Természetvédelmi infrastruktúra

3.1.8.1. A HTT-re belépőket táblákkal kell tájékoztatni a védettség tényéről és a területen történő tartózkodás feltételeiről.

3.1.8.2. Tanösvény létesítése javasolt.

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési águ területek kezelése

Nincs szántó művelési águ terület a HTT területén.

3.2.2. Szőlő, kert és gyümölcsös művelési águ területek kezelése

Nincs szőlő, kert és gyümölcsös művelési águ terület a HTT területén.

3.2.3. Gye (rét és legelő) művelési águ területek kezelése

3.2.3.1. A kaszálás és a legeltetés elsődleges célja a magas természeti értékű gyepek és általában a gyepek fenntartása, így a túlzott cserjésedés, a tájidegen és honos gyomfajok terjedése megfékezhető.

3.2.3.2. Legeltetés csak a megfelelő méretű állatállománnyal, kíméletesen, száraz talajon végzendő.

3.2.3.3. Kaszálás elsősorban a tájidegen fajokra és cserjésedő területekre szorítkozzon.

3.2.3.4. A htt gyepeinek kaszálása, legeltetése a gyepterminológiai állapotának javításával és a hozzá kötődő állatfajok igényeinek figyelembevételével végzett módon történjen.

3.2.3.5. A gyepeket felülvizni vagy feltörni, erdősíteni, újraszántani a növénytermesztési vizsgálatok eredményeinek figyelembevételével, de alapvetően nem megengedett.

3.2.3.6. Vegyszeres kezelésük csak környezetkímélő módon lehetséges.

2. melléklet a/2017. (.....) önkormányzati rendelethez
 3.2.3.7. A kaszálék egy hónapon belül lehordandó. A kaszálék alatt tönkrement gyepfolt helyreállítására törekedni kell.

Fajnév	Virágzási idő	A kaszálás/legeltetés javasolt időpontja
Somlyó-hegy		
1. Bíboros kosbor	április-május	júniustól
2. Pusztai meténg	április-május	júniustól
3. Tavaszi hérics	március-május	júniustól
4. Macskahere	(április) május-augusztus	szeptembertől
5. Budai imola	május-október	októbertől
Visszaszorítandó fajok		
10. Aranyvessző	július-október	júniusig, és még 1-2 alkalommal
11. Siskanád	június-július	júniusig, és még 1-2 alkalommal

3.2.4. Erdők kezelése

- 3.2.4.1. Tájidegen fajok telepítése kerülendő.
- 3.2.4.2. Tájidegen fafajok (fehér akác, nyugati osterfa, keskenylevelű ezüstfa, fekete fenyő) uralta facsoportok, fák fokozatos (szálanként vagy kisebb foltokban, több éven keresztül) eltávolítása, felváltása tájhonos fa- és cserjefajokra.
- 3.2.4.3. Helyükön lehetőséget kell adni a meglévő honos fás- és lágyszárú-fajok fennmaradására, terjedésére, ezért körültekintően, száraz és lehetőleg fagyott talajon történjen a tájidegen fajok kivágása, esetleges vegyszeres kezelése.
- 3.2.4.4. A kivágott fákat taposási, törési károk nélkül darabolható helyben, indokolt esetben, kézben kell kiszállítani a meglévő utakra.
- 3.2.4.5. A fekete fenyvesek felújulását tobozszedéssel, csemeteirtással megakadályozandó.
- 3.2.4.6. A honos fás-szárúakat (elsősorban a galagonyát) abban az esetben kell visszaszorítani, ha gyepekben való terjedése káros mértéket ölt.
- 3.2.4.7. Honos fás szárú fajok spontán magról történő felverődését, ha szükséges, óvni kell. A pótlás, telepítés magvetéssel vagy csemeteültetéssel lehetséges, lehetőleg helyi állományból. A telepítés kizárólag egyedi gödörfúrós telepítéssel lehetséges.

	A	B	C	D
1	Élőhely-típus	A-NÉR 2011 kód és név	A-NÉR 2011 természetesség	Natura 2000-kód és név
2	1. Galagonyás-kökényes töviskesek	P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések	2	-
				• <i>Calamagrostis</i>-os és <i>Solidago</i>-os foltok évi kétszeri kaszálása, • egyes nagyon záródó cserjefoltok (cserjék, fiatal fák) irtása
3	2. Molyhos tölgyes, sajmegy-gyes bokorerdő	M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők	3	91H0 Pannon molyhos tölgyesek
				• tájidegen fajok visszaszorítása, • bolygatás minimalizálása (pl. ösvényekről letérni tilos),
4	3. Akácok	S1 – Akácültetvények	1	-
				• honos gyeptövises fás társulásra (elsősorban M1) cserélni
5	4. Feketefenyves	S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek	1	-
				• honos gyeptövises fás társulásra (elsősorban M1) cserélni
6	5. Szürkenyáras	M4 – Nyílt homoki tölgyesek	2	91I0 Erdőssztyepp erdők
				• akáccsarjak visszaszorítása
7	6. Sztyeppcserjés	M6 – Sztyeppcserjések	3	40A0 Kontinentális sziklai- és sztyeppcserjések
				• mozaikol a töviskesekkel, szükség esetén azzal együtt visszaszorítani
8	7. Jellegtelen száraz gyepek	OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek	2	-
				• invazív gyomfajok kaszálása • cserjések szükség szerinti visszaszorítása • védett fajok kíméletével végzett munkálatok • esetleg jobb terület kaszálásával „felülvetés”
9	8. Jellegtelen keményfás erdők	RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők	2	-
				• tájidegen fajok fokozatos kiszorítása • esetleg a célállapotnak (M1, M4) megfelelő szaporítóképülettel „felülvetés”, pl. makkszórás

1. Alapvetés

A természetvédelmi kezelés célja a meglévő természeti állapot megőrzése, javítása, bemutatása.

Ez egyrészt nem jelent több feladatot, mint ami megvalósult a területen (a jelenlegi regenerálódó vagy regenerálódó-félben lévő természeti állapot éppen a magára hagyás következménye).

Alkalmassint költséget, feladatot, sőt, egymásnak látszólag ellentmondó tevékenységeket jelenthet, hiszen pl.:

1. Egyes cserjések beerdősülése kívánatos, hogy honos fajok alkotta erdő jöhessen belőlük létre,
2. másokét meg kell akadályozni, hogy cserjések maradhassanak,
3. míg egy harmadik cserjét ritkítani, esetleg felszámolni kell a védett lágyszárú fajok védelme érdekében.

Az adott élőhely természetességét, „fontosságát”, tájba illő voltát és „tér szerkezeti” jelentőségét terület egységenként vizsgáljuk.

Ennek szempontjai, tér- és időbelisége az adott élőhelyekre vonatkozóan alkalmi terepi egyeztetést igényel, amelyről célszerű a Duna-Ipoly Nemzeti Park helyi szakemberével egyeztetni.

Ott, ahol védett, nyílt élőhelyekhez kötődő növényfajokat találtunk a cserjék záródását kell figyelni. Ahol a záródás túl nagy és félő, hogy a gyepeket és az értékes gyepi fajokat a rázáruló cserjés és erdő idővel „eltünteti” (leárnyékolja, s ezzel kiszorítja a területéről), ott mértékkel, egyenként vagy kisebb csoportokban a kőkényt, galagonyát, egyéb fajokat, talajfelszín felett, a téli időszakban el kell távolítani.

(A közelben, kisebb-nagyobb rendszerességgel, a Fóti Somlyón TT-n végeznek ilyen tevékenységet. Egy több éven átívelő DINPI-projekt keretében, „Galagony-nyűvés”-címmel kerül sor természetvédelmi kezelésre, mert a szárazgyepeket néhol a honos, de jól terjeszkedő galagonya nagy területfoglalása veszélyezteti.)

Vannak egyszeri és kisebb-nagyobb gyakorisággal, rendszerességgel végzendő kezelési módok és az egyes kezelési módoknak vannak kötött vagy kevésbé kötött időszakai, célszerűsége, fontossága.

A kezelési tervnek és végrehajtásának nem célja, hogy bonyolult és költséges legyen:

A kezelési módok nem azt szolgálják, hogy egy vagy több kezelő számára bevételi forrást nyújtsanak, de egyes feladatokat nem lehet társadalmi munkában megoldani, másokra a források tulajdonképpen adottak, csak másképp kell végezni őket.

Továbbá egyes kezelési formák gazdasági hasznot és/vagy megtakarítást is jelenthetnek, mint például a száraz homoki gyepek kíméletes kezelése, legeltetése, mely érinti a legelő állat fajtát, fajtáját, számát, a legeltetés módját, idejét.

Illetve a lehordott faanyag tüzelésre, ill. aprítást követően mulcsozásra, vagy apríték-kazánban vagy brikettként eltűzelve hasznosítható.

2. Fás élőhelyek kezelése

2.1. Honos cserjések kezelése

Kiterjedésük a Somlyón jelentős. Galagonyás-kökényes és rózsák, szeder uralta cserjések fordulnak itt elő.

Önkéntesekkel és közmunkásokkal is végeztethető, szakmai irányítás mellett.

Megőrzésük különösen a területszéleken, utak mentén fontos: Jó búvó- és fészkelőhelyek lehetnek, termésük táplálékot nyújt a madaraknak és a külső hatások (ld. területre behatolás) ellen védő szerepük van. Nem utolsósorban egyes védett növényfajok egyes állományai félig-meddig záródott cserjésekben éli túl a terepmotorozás, a vadak, gyalogosok, munkagépek taposását. Például a védett bíboros kosbor szinte összes példánya galagonyás-kökényes cserjésben található meg ezen területen.

Hosszabb távon, a külső ökológiai kapcsolatok megőrzése és fejlesztése keretében a cserjések, és más élőhelyek fennmaradását, kiterjedésének növelését célszerű elérni. Jelenleg több erdősülő útmenti keskeny cserjesáv húzódik le a hegy lába felé, mely egyes fajok számára az ökológiai kapcsolatokat biztosítják.

2.1.1. Irtás, visszaszorítás:

A túlságosan záródó részeken, ahol védett növényfaj él, kismértékű visszaszorításuk javasolt. Az irtási munkát a téli időszakban végzendő. A kivágott ágakat, gallyakat a területről el kell szállítani, helyben eltüzelés kerülendő, mert a tűz tovaterjedhet, illetve a helyén maradt kiégett gyeper károsodik, gyomosodik.

Ha van rá mód, aprítógéppel fel lehet aprítani. Az apríték mulcsnak, komposzt-adalékként vagy apríték-kazánban hasznosítható.

Önkéntesekkel, közmunkásokkal irányítás mellett végeztethet feladat.

Volumen: Évről évre, kisebb foltokban, becslés alapján összesen max. 50-100 m²-nyi kiterjedésben szükséges végezni.

2.1.2. Telepítés:

Legfeljebb a *Calamagrostis*-sal menthetetlenül szennyezett részekre, magvetéssel.

Volumen: nem ismert, valószínűleg néhányszor tíz m² a Somlyón.

2.1.3. Megőrzés:

Utak és erdőfoltok szegélyében, így a tervezett erdők esetében is számolni kell velük.

A betelepült fafajok fiatal egyedeinek téli irtásával lassítható a lassú erdősülésük.

Volumen: Összesen a Somlyón akár 2 km útszegély formájában. Ez nem jelent feladatot, csak a károsítások (pl. útszélesítés, beszántás, irtás) kerülését.

2.1.4. Beerdősülés hagyása:

Ahol nagy kiterjedésű homogén cserjések vannak, védett gyepi faj már nincs, foltokban, sávokban a betelepült fiatal fákat hagyni kell megnőni, záródni. A facsoport belsejéből fokozatosan kiszorítják a cserjéket, annak szélére.

Volumen: Pontosan nem ismert.

2.2. Honos faállományok kezelése

Kisebb léptékben önkéntesekkel és közmunkásokkal is végeztethető, szakmai irányítás mellett.

2.2.1. Irtás, visszaszorítás:

Legfeljebb a jobb természetességű gyepek cserjésedése, erdősülése mentén kell a fiatal honos fákat visszaszorítani. A védett pusztai meténg, a tavaszi hérics, a macskahere

állományai olyan erdőszéli, napos tisztásokon vannak, melyek a teljes beerdősülés során eltűnhetnek!

A szükségszerűtől majdani minimális téli irtás mellett ezért fontos gondoskodni a gyepi fajok nekik megfelelő élőhelyeinek megőrzéséről, kialakításáról, zavartalanságáról.

Volumen: Néhány évente 1-2 fiatal fa, cserje.

2.2.2. Telepítés:

A tájidegen kultúrák helyén mindenütt elsősorban gyepekkel mozaikos honos fás élőhelyeket kell létrehozni. A két területen több hektárnyi tájidegen-fajú erdő áll.

Volumen: Több hektár. Foltokban, lécekben, időben szakaszosan, teljes talajelőkészítés nélküli megoldások a javasoltak. Javasolt a foltok, lécek magvetéssel történő felújítása, azért is, mert a Csíkvölgyek esetében propagulumforrás elsősorban a nyarak esetében áll rendelkezésre, tölgyesek pl. nincsenek a közelben.

2.2.3. Megőrzés:

Mindenhol meg kell őrizni. Ahol a természetességük alacsony ott a hiányzó fajokat be lehet telepíteni, a tájidegeneket pedig fokozatosan, télen, kiszállalni.

Volumen: több hektár. Időben és térben szakaszosan kell végezni. A tájidegen fajok hol szálszerűen, hol foltokban fordulnak elő. A faanyagot tüzelési célra lehet hasznosítani. Kisebb mennyiségek esetén a vékonyabb ágakat szétszórva helyben lehet hagyni. Vastagabb ágakat, törzseket is a talajon lehet hagyni, mely a xilofág rovarok számára kedvező.

Az irtási, kiszállítási tevékenységet fagyott, száraz talajon végzendő. A szállítójármű ne hajtson le az útról. A szállítójárművekhez a kitermelt anyagot lehetőség szerint kézzel kell kihordani. A taposási kár, új ösvény kijárása kerülendő.

2.2.4. Beerdősülés hagyása:

Szántók, cserjések, gyepek beerdősülhetnek spontán is, - amint az a Somlyón is megfigyelhető.

A hegyen a gyepek és a cserjések lassú erdősülését foltokban, sávokban hagyni kell/lehet, védett gyepi fajok élőhelyén kívül.

Volumen: néhány száz m²-es foltok. Tényleges teendő nincs.

2.3. Tájidegen faállományok kezelése

2.3.1. Irtás, visszaszorítás:

Ld. előző pontok szerint: mindenütt szálszerűen, foltokban vagy erdőtagonként, de jellemzően nem egyszerre nagy területen. Bizonyos feladatok önkéntesekkel és közmunkásokkal is végezethetők, szakmai irányítás mellett.

Volumen: több hektár a homogén állományaik esetében.

2.3.2. Telepítés: **kerülendő.**

2.3.3. Megőrzés: **kerülendő.**

2.3.4. Beerdősülés hagyása:

Törekedni kell akáccal, fenyővel, osterfával és egyéb idegen fajokkal az erdősülés megakadályozására.

Volumen: Mindkét terület egészén, hosszútávon a környező területeken is (pl. hegyről levezető cserjésekben, útszéli fasorokban), hiszen amíg propagulum-forrás van, addig a védett területen is számíthatunk megjelenésükre. (Az ökológiai és zöld folyosók nemcsak a kívánt, hanem a nem kívánt fajok számára is terjedési útvonalak!)

3. Gyepes élőhelyek kezelése, Mogyoródi Somlyó

A Somlyó lágyszárú fajok uralta, gyepes élőhelyei nincsenek jó állapotban, sőt, önálló, jól lehatárolható nagy gyepfoltokról sem igazán beszélhetünk (eltekintve a vízmű rendszeresen kaszált gyepéről, ill. a Hungaroring felé eső, bővítési javaslatban szereplő egyes gyepektől).

Az egykori szőlők és gyümölcsösök helyén kialakult gyepekben ma kiterjedt galagonyás-kökényes töviskesekkel találkozunk, melyek a szukcesszió révén, lassan, vélhetően maradéktalanul be fognak erdősülni.

A rózsákkal jellemezhető sztyeppcserjések ezekkel a töviskesekkel és kisebb gyepfoltokkal mozaikolnak.

A gyepfoltokban is meg-megjelennek a fiatal cserjék – a gyepek önálló lehatárolása ezért is nehézkes.

Az élőhely-listában tehát ezért nincs külön gyepes élőhely, azonban a meglévő gyepmaradványokkal érdemes és kell foglalkozni:

Az özöngyom kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) mellett az őshonos, de hasonló élőhelyeken másutt is terjedő siskanád (*Calamagrostis epigeios*), a szakirodalom szerint kiszorítja a sztyepprétek értékesebb növényfajait. Sajnos itt nem is beszélhetünk valódi sztyepprétekről, mert ezek másodlagosan, emberi tevékenység (pl. égetés, illegális táborozás) vagy a vaddisznók turkálása révén bolygatott talajra a közeli élőhelyekről bekerült magokból és főleg gyomokból kialakult gyepek.

A sztyeppcserjésekből „érkezett” pl. a nyílt részeken ma még tömeges budai imola (*Centaurea sadleriana*), vagy a hegytető molyhos tölgyeséből pl. az olasz harangvirág (*Campanula bononiensis*) vagy a borzas ibolya (*Viola hirta*) stb.). Mellettük a szántóföldi gyomok is megjelennek.

A két nagyobb, galagonyás-kökényes töviskessel körülvett gyepes felületnek minden esélye meglenne arra, hogy sztyepprétekké alakuljon, azonban ehhez beavatkozások szükségesek. Elsősorban a terjeszkedő töviskes visszaszorítása, ugyanakkor a még jelenlevő sztyeppcserjés értékes fajainak, a sztyepprózsa fajoknak (rozsdás rózsa (*Rosa rubiginosa*), nagylevelű rózsa (*Rosa jundzillii*) stb.), illetve a pukkanó dudafürt (*Colutea arborescens*) cserjék védelme.

A gyepet kaszálni kell, mert a két említett fajt, a kanadai aranyvesszőt és a siskanádat vissza kell szorítani. Ezek foltjai párszáz m² kiterjedésűek lehetnek.

Sajnos nincs a közelben olyan hasonló, jó állapotú élőhely, propagulum-forrás, ahonnan pl. az árvalányhaj-fajok (pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*), hosszúlevelű árvalányhaj (*Stipa tirsia*)) és más, értékes fajok visszatelepülhetnének. Ezt hasonló élőhelyekről magérés utáni kaszálással és erre a területre magvetéssel lehet elősegíteni. Mivel jelen esetben a közelben erre kevés az esély (a Somlyó elszigetelt a kultúrtájban; nincsenek, ill. korlátozottak az ökológiai kapcsolatai), távolabbi élőhelyekről kell szaporító anyagot biztosítani.

Védett fajok esetében a mag-, termés gyűjtése és a megszórás engedélyköteles tevékenység. Eredményességét vizsgálni célszerű.

A déli oldalon a kvadosok, motorosok által kijárt, degradált gyepek a zavarás megszűnése után tudnának regenerálódni, de a kirándulók tűzrakása utáni leégése miatt ez hosszabb folyamatot jelent. Sajnos itt ez történt. Mindenképpen meg kellene tiltani a motorozást és a tűzrakást.

A gyepeket országszerte károsítja a túltartott és nagylétszámú vadállomány. Ennek nyomai itt is láthatóak (elsősorban a vaddisznókról van szó, de a nyomokból ítélve őzeknek is jelentős állománya van a területen). Nem véletlen, hogy a védett bíboros kosbor- (*Orchis purpurea*-) példányok is jellemzően a töviskesben fordulnak elő, a vaddisznók ugyanis kevésbé mennek bele.

Fajnév	Virágzási idő	A kaszálás/legeltetés javasolt időpontja
Somlyó-hegy		
1. Bíboros kosbor	április-május	júniustól
2. Pusztai meténg	április-május	júniustól
3. Tavaszi hérics	március-május	júniustól
4. Macskahere	(április) május-augusztus	szeptembertől
5. Budai imola	május-október	októbertől
Visszaszorítandó fajok		
10. Aranyvessző	július-október	júniusig, és még 1-2 alkalommal
11. Siskanád	június-július	júniusig, és még 1-2 alkalommal

A fenti táblázatból látható, hogy a „korai” virágzású fajokat éppen csak követi a két visszaszorítandó faj virágzása. Amint azonban feljebb szó volt róla, a siskanádas és aranyvesszős foltokban már jelenleg sincs, illetve ritka a védett faj. Visszaszorításukkal jobb gyepek hozhatók létre, így a helyükre a védett fajok könnyebben vissztelepülhetnek.

A jelenlegi kis gyepparadványok esetében legfeljebb alkalmi tisztítókaszálások, cserjeirtás szükségesek. Ezek jelenleg is a homoki varjúháj, a homoki árvalányhaj és a homoki imola eddig ismert termőhelyei.

A cserjések és fiatalosok SZÜKSÉG SZERINTI, kíméletes visszaszorítását jelenti, amely nem a nehézgéppel történő szárzúzózás, hanem a kézi cserjeirtás. (A szükség szerinti azt is jelenti, hogy a pásztaban feljövő honos nyarasok érdekében a fenntartásáv gyakorlati szélességét illetően egyeztetni szükséges, annak érdekében, hogy a nyarasok legalább foltokban felnőhessenek. Nem cél a vezetékre „ránővesztetni” a fákat, azonban a vezetékek vonalától oldalra még lehet elegendő tér egy-egy fasor kialakulására.)

4. Védett állatfajok állományainak kezelése

Az állatfajokat is élőhelyük védelmével lehet igazán megvédeni.

A korábban leírt élőhely-kezelési tevékenységek az állatok életfeltételeire is hatnak.

Alapvetően, az idegenhonos fás élőhelyek fokozatos cseréje kivételével, kisebb volumenű változtatásokat javasoltunk, így drasztikus élőhely-változások, -változtatások nem várhatók.

A botanikai felmérések során látott fajokat feljegyeztük, de ez nem helyettesíti az élőhelyek alapján várható egyes fontosabb taxonok specialistáinak megfelelő időben végzett vizsgálatait.

Az eddig kimutatott fajok közül talán legnagyobb jelentősége a gyurgyalagnak van (a délvidéki poszméh mellett, melynek eddig egyetlen példányát láttuk). Egy fészkelésre alkalmas meredek partfal van a Somlyón, mely frekventált helyen, utak találkozásánál található. Egy további fészkelő hely van a Kótyis területén, illetve a focipályától ellenkező irányban is vannak, már lakóövezet szegélyén, fészkelésre alkalmas, vagy alkalmassá tehető partfalak.

A fészkelés zavartalanságának biztosítása érdekében távolabbi útkialakítást (elterelést), esetleg fizikai elhatárolást (korlát) javaslunk, a rárepülés és a rálátás biztosítása mellett: A fészkelő hely egy tanösvény-állomáson bemutatható, de semmiképpen sem mellette kialakított állomással, táblával, és mindenképpen felhívva a figyelmet a megfigyelés során a csendes viselkedés fontosságára.

2. függelék a .../2017 (.....) önkormányzati rendelethez

A még helyhez kötöttebb állatfajok közül a zöld és fűrgegyíkot elsősorban, napos, köves, cserjésekben, gyepekben, erdei tisztásokon figyelhetjük meg. Ezen élőhelyek kiterjedése nagy. A cserjések ökológiai kapcsolatai a hegylábak felé jórészt fennállnak.

Valószínűleg lábatlan gyík, pannon gyík és erdei sikló is lehet a Somlyón.

Egyes állatfajokat vissza lehet telepíteni, ha visszatelepülésük nem lehetséges az ökológiai kapcsolatok hiányában vagy biztosítása ellenére sem. E megoldások és fajok körét, a telepítés prioritását még tisztázni kell. Védelmi állatfajok telepítése is engedély köteles tevékenység.

Amennyiben a vaddisznók bolygatása nagyobb mértékűvé válik, állományuk szabályozásában az illetékes vadásztársaság közreműködését kell kérni.

5. Bemutató, látogatás

A területek szabadon látogathatók, kirándulók, mezőgazdasági, területkezelési tevékenységet folytatók és a vadászok számára.

Az utakról, ösvényekről sem gyalog, sem géppel letérni nem szabad. Ezt akadályozza a tövises cserjések megléte és védelme.

Hiányukban és védett faj útszéli előfordulása esetén célszerű a figyelmet külön felhívni erre, vagy a terület „bejáratánál”, vagy külön táblán, vagy a védett fajokat helyben bemutató táblán.

A motorosok, quadosok jelenléte káros. Tiltó táblákkal, cikkekkel és a kártétel említésével kell erre felhívni a figyelmet.

A kilátó sajátos eleme a táj bemutatásának. Felújítása nem a természetvédelmi kezelés része, de annak tekinthető, ha a kilátás nyújtotta élményszerzésen kívül ismeretekhez is juttatja a látogatókat. Fontos, hogy természeti értékek nem károsodhatnak a felújítás során.

Továbbá olyan kiegészítő attrakciókat sem javasolt ide telepíteni, mely a zavarást fokozza, generálja. Ennek érdekében a tervezés során és a munkavégzés kezdetén egyeztetni szükséges.

A területek bemutatása kiépítés nélkül, szakvezető igénybevételével is lehetséges.

Egy tanösvény kiépítését mind az állomások, mind a létesítmények számát illetően minimalizálva, megoldásait tájba illesztve kell megoldani. Erre lehetőséget nyújt az okostelefonos-internetes megoldás vagy vezetőfüzet, vezetőlap.

Fokozott figyelmet az ösvények szélén lévő védett fajok (pl. gyurgyalag, tavaszi hérics) állományai igényelnek.

A bemutatás lehetőségét nyújtja az önkormányzati és civil, magán honlapokon, közösségi oldalakon, helyi, regionális, országos lapokban történő ismeretterjesztő írások, cikkek közzétevése.

6. Monitoring, felülvizsgálat

A természetvédelmi kezelési tervet 10 évente felül kell vizsgálni (de sűrűbben is lehet). Tíz év alatt a valóban végrehajtott kezelési módok, vagy azok hiánya megmutatja, milyen beavatkozások, hogyan érték el céljukat, ill. milyen spontán változások következtek be.

A változások követése kisebb-nagyobb rendszerességgel felmérésekkel nyomon követhető. Pl. ahol sűrűbb aktív beavatkozások vannak, pl. *Calamagrostis*-os állományok kaszálása, ott évente figyelni kell az eredményt.

A területeken lényegesen több védett faj fordulhat elő, melyet hosszabb időtartamú és specialisták által végzett vizsgálatok igazolnak majd. Így madarakkal, lepkékkel, bogarakkal, egyenesszárnyúakkal foglalkozó szakemberek egy-egy vizsgálata is sok adattal szolgálhat. Felkérésükre legalább egy megalapozó adatbázis összeállítása végett jó lenne forrást találni.

A monitoring a vizsgálatot, az eredmények értékelését és az az alapján történő visszacsatolást jelent. Vagyis a kapott adatok, információk a területkezelésre is vissza kell hassanak.

Somlyó növénytani fajlista

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK	Megj.
Mezei juhar	<i>Acer campestre</i>		5a	4	4	K	
Tatárjuhar	<i>Acer tataricum</i>		6k	4	4	K	
Nemes cickafark	<i>Achillea nobilis</i>		6k	2	4	K	
Magyar cickafark	<i>Achillea pannonica</i>		6k	2	4	K	
Parlagi csombor-pereszlény	<i>Acinos arvensis</i>		6k	1	4	TP	
Tavaszi hérics	<i>Adonis vernalis</i>	Védett	6	3	5	V	
Párlófű	<i>Agrimonia eupatoria</i>		5	3	3	TZ	
Kányazsombor	<i>Alliaria petiolata</i>		5a	4	4	TZ	
Sárga hagyma	<i>Allium flavum</i>		6k	0	5	K	
Kígyóhagyma	<i>Allium scorodoprasum</i>		5a	3	4	TZ	
Pusztai ternye	<i>Alyssum desertorum</i>		5a	3	0	GY	
Keserűmandula	<i>Amygdalus communis</i>					G	
Zamatos turbolya	<i>Anthriscus cerefolium</i> <i>ssp. trichosperma</i>		6	5	3	TZ	
Nyúlszapuka	<i>Anthyllis vulneraria</i>		6k	3	4	K	
Tornynos ikravirág	<i>Arabis turrita</i>		6a	3	4	K	
Közönséges bojtorján	<i>Arctium lappa</i>		5	6	4	GY	
Kakukk-homokhúr	<i>Arenaria serpyllifolia</i>		5	3	4	TP	
Nyúlárnyék	<i>Asparagus officinalis</i>		6k	3	4	K	
Ebfojtó müge	<i>Asperula cynanchica</i>		6k	2	4	K	
Észak-amerikai őszirózsa	<i>Aster spp.</i>					GY	
Hólyagos csüdfű	<i>Astragalus cicer</i>		5k	3	4	K	
Édeslevelű csüdfű	<i>Astragalus glycyphyllos</i>		5	5	4	K	
Zászlós csüdfű	<i>Astragalus onobrychis</i>		6k	2	4	K	
Fekete peszterce	<i>Ballota nigra</i>		7k	3	4	GY	
Sóskaborbolya	<i>Berberis vulgaris</i>		6	3	4	K	
Fenyérfű	<i>Botriochloa ischaemum</i>		7	2	0	TZ	
Tollas szálkaperje	<i>Brachypodium pinnatum</i>		5a	2	4	E	
Erdei szálkaperje	<i>Brachypodium sylvaticum</i>		5a	5	4	K	
Árva rozsnok	<i>Bromus inermis</i>		5	4	4	K	
Meddő rozsnok	<i>Bromus sterilis</i>		7	2	4	GY	
Mezei gyöngyköles	<i>Buglossoides arvensis</i>		7k	2	4	TP	
Erdei gyöngyköles	<i>Buglossoides purpureo-coeruleum</i>		6a	3	4	K	
Siskanád	<i>Calamagrostis epigeios</i>		5	2	4	TZ	
Olasz harangvirág	<i>Campanula bononiensis</i>		6k	3	4	K	
Csomós harangvirág	<i>Campanula glomerata</i>		5k	2	4	K	
Kányaharangvirág	<i>Campanula rapunculoides</i>		5	5	3	TZ	
Tavaszi sás	<i>Carex caryophylla</i>		5	4	0	K	
Lappangó sás	<i>Carex humilis</i>		5k	2	5	E	
Sárgás sás	<i>Carex michelii</i>		5a	3	4	K	
Korai sás	<i>Carex praecox</i>		5	3	4	K	
Hagymás fogasír	<i>Cardamine bulbifera</i>		5a	5	4	K	

3. függelék a .../2017 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK	Megj.
Útszéli zsásza	<i>Cardaria draba</i>		7	3	4	GY	
Rövidgalléros bábakalács	<i>Carlina biebersteinii</i>		5a	2	4	TZ	
Homoki imola	<i>Centaurea arenaria subsp. tauscheri</i>	Védett	6k	1	4	V	
Magyar imola	<i>Centaurea pannonica</i>		5a	6	4	TZ	
Budai imola	<i>Centaurea sadleriana</i>	Védett	6k	2	4	V	
Vérehulló fecskefű	<i>Chelidonium majus</i>		5k	4	5	GY	
Mezei katáng	<i>Cichorium intybus</i>		7	5	4	GY	
Gyapjas aszat	<i>Cirsium eriophorum</i>		5	6	4	GY	
Közönséges aszat	<i>Cirsium vulgare</i>		6k	5	4	GY	
Erdei iszalag	<i>Clematis vitalba</i>		5a	5	3	K	
Borsfű	<i>Clinopodium vulgare</i>		5a	5	3	K	
Pukkanó dudafűrt	<i>Colutea arborescens</i>		6a	3	5	K	
Húsos som	<i>Cornus mas</i>		6a	3	5	K	
Veresgyűrű	<i>Cornus sanguinea</i>		5a	4	4	K	
Ujjas keltike	<i>Corydalis solida</i>		5a	5	4	K	
Mogyoró	<i>Corylus avellana</i>		5a	5	3	K	
Egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>		5a	4	3	K	
Közönséges ebnyelvűfű	<i>Cynoglossum officinale</i>		6	3	4	GY	
Csomós ebír	<i>Dactylis glomerata</i>		5a	6	4	TZ	
Vadmurok	<i>Daucus carota</i>		5a	2	5	TZ	
Terjőke kígyószisz	<i>Echium vulgare</i>		6a	3	0	TP	
Deres tarackbúza	<i>Elymus hispidus</i>		6k	1	4	TZ	
Seprence	<i>Erigeron annuus</i>		0	7	4	GY	
Bürök gémmor	<i>Erodium cicutarium</i>		0	4	0	GY	
Mezei iringó	<i>Eryngium campestre</i>		7	2	4	TZ	
Csíkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>		5a	5	3	K	
Bibircses kecskerágó	<i>Euonymus verrucosus</i>		5a	4	4	K	
Farkaskutyatej	<i>Euphorbia cyparissias</i>		5k	3	4	GY	
Homoki kutyatej	<i>Euphorbia seguieriana</i>		6k	1	4	K	
Sarlófű	<i>Falcaria vulgaris</i>		7	2	4	GY	
Pusztai csenkesz	<i>Festuca rupicola</i>		6k	2	4	E	
Vékony csenkesz	<i>Festuca valesiaca</i>		6k	2	4	K	
Csattogó számóca	<i>Fragaria viridis</i>		5k	3	4	K	
Virágos kőris	<i>Fraxinus ornus</i>		6	2	4	E	
Sárga tyúktaréj	<i>Gagea lutea</i>		5a	6	3	K	
Kis tyúktaréj	<i>Gagea pusilla</i>		6k	2	4	TZ	
Ragadós galaj	<i>Galium aparine</i>		6	7	4	GY	
Közönséges galaj	<i>Galium mollugo</i>		5a	2	4	K	
Tejoltó galaj	<i>Galium verum</i>		5k	3	4	K	
Erdei gyömbér	<i>Geum urbanum</i>		5	4	4	K	
Szúrós hölgymál	<i>Hieracium echinoides</i>		6k	2	4	K	
Ezüstös hölgymál	<i>Hieracium pilosella</i>		5a	1	3	K	
Olocsán	<i>Holosteum umbellatum</i>		5	5	4	GY	

3. függelék a .../2017 (....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK	Megj.
Apró szirtör	<i>Hornungia petraea</i>		6a	1	5	TP	
Komló	<i>Humulus lupulus</i>		5	7	0	TZ	
Lyukaslevelű orbáncfű	<i>Hypericum perforatum</i>		5a	3	0	TZ	
Borzas peremizs	<i>Inula hirta</i>		5k	2	4	K	
Fűzlevelű peremizs	<i>Inula salicina</i>		5k	4	3	K	
Apró nőszirm	<i>Iris pumila</i>	Védett	6k	2	5	V	
Nemes dió	<i>Juglans regia</i>		5	6	3	G	
Piros árvacsalán	<i>Lamium purpureum</i>		5	5	4	GY	
Bojtorjánsaláta	<i>Lapsana communis</i>		5a	4	3	TZ	
Nagylevelű lednek	<i>Lathyrus latifolius</i>		6	3	4	K	
Mogyorós lednek	<i>Lathyrus tuberosus</i>		7	3	4	GY	
Parlagi madármályva	<i>Lavatera thuringiaca</i>		5	4	1	K	
Közönséges oroszlánfű	<i>Leontodon hispidus</i>		5a	4	0	K	
Fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>		5a	4	3	E	
Közönséges gyöngyköles	<i>Lithospermum officinale</i>		5k	2	3	K	
Cseplesz lucerna	<i>Medicago prostrata</i>		6a	1	5	K	
Prémes gyöngyperje	<i>Melica ciliata</i>		6a	1	5	K	
Egymagvú gyöngyköles	<i>Melica uniflora</i>		5a	4	4	K	
Orvosi somkóró	<i>Melilotus officinalis</i>		6	4	0	TZ	
Üstökös gyöngyike	<i>Muscari comosum</i>		6a	2	0	TZ	
Fürtös gyöngyike	<i>Muscari neglectum</i>		6a	2	5	K	
Karcsú gyöngyike	<i>Muscari tenuiflorum</i>		6k	2	4	K	
Apácavirág	<i>Nonea pulla</i>		6k	3	4	TZ	
Sárga fogfű	<i>Odontites lutea</i>		5a	5	0	TZ	
Bíboros kosbor	<i>Orchis purpurea</i>	Védett	6a	3	4	V	
Parlagi ligetszépe	<i>Oenothera biennis</i>		0	6	4	GY	
Szurokfű	<i>Origanum vulgare</i>		5	3	4	K	
Orlay-murok	<i>Orlaya grandiflora</i>		6a	3	5	TZ	
Aszúszegefű	<i>Petrorhagia prolifera</i>		6a	1	0	K	
Szarvaskocsord	<i>Peucedanum cervaria</i>		5a	2	5	K	
Macskahere	<i>Phlomis tuberosa</i>	Védett	5	3	4	V	
Keserűgyökér	<i>Picris hieracioides</i>		5a	2	4	GY	
Hasznos földitömjén	<i>Pimpinella saxifraga</i>		5a	3	3	TZ	
Feketefenyő	<i>Pinus nigra</i>		6	2	5	G	
Bajuszos kásafű	<i>Piptatherum virescens</i>		6k	3	5	K	
Lándzsás útifű	<i>Plantago lanceolata</i>		5a	4	0	TZ	
Réti útifű	<i>Plantago media</i>		5a	5	0	TZ	
Széleslevelű salamonpecsét	<i>Polygonatum latifolium</i>		6k	5	4	K	
Soktérdu salamonpecsét	<i>Polygonatum odoratum</i>		5	3	4	K	
Keskenylevelű perje	<i>Poa angustifolia</i>		5	3	4	E	
Szürke nyár	<i>Populus x canescens</i>		5a	6	4	E	
Nemesnyár	<i>Populus x euramericana</i>					A	ültetett
Homoki pimpó	<i>Potentilla arenaria</i>		6a	1	5	K	
Vörösszárú pimpó	<i>Potentilla heptaphylla</i>		5k	2	4	K	

3. függelék a .../2017 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK	Megj.
Egyenes pimpó	<i>Potentilla recta</i>		6	2	4	K	
Sajmeggy	<i>Prunus mahaleb</i> (<i>Cerasus</i>)		6a	2	5	E	
Kökény	<i>Prunus spinosa</i>		5a	3	3	TZ	
Bársonyos tüdőfű	<i>Pulmonaria mollis</i>		5k	4	4	K	
Közönséges vadkörte	<i>Pyrus pyraeaster</i>		5	3	4	K	
Cser	<i>Quercus cerris</i>		5a	3	3	E	
Kocsánytalan tölgy	<i>Quercus petraea</i>		5a	6	0	E	
Molyhos tölgy	<i>Quercus pubescens</i>		6a	2	5	E	
Kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>		5a	6	0	E	
Salátaboglárka	<i>Ranunculus ficaria</i>		5a	6	3	K	
Sokvirágú boglárka	<i>Ranunculus polyanthemus</i>		5k	4	3	Tz	
Varjútővis	<i>Rhamnus catharticus</i>		5a	3	4	K	
Cserjés szeder	<i>Rubus fruticosus</i>		5a	5	4	TZ	
Fehér akác	<i>Robinia pseudacacia</i>		5	3	4	GY	
Gyepűrózsa	<i>Rosa canina</i>		5a	3	3	TZ	
Rozsdás rózsza	<i>Rosa rubiginosa</i>		7	3	4	TZ	
Ligeti zsálya	<i>Salvia nemorosa</i>		6a	2	4	K	
Réti zsálya	<i>Salvia pratensis</i>		6	3	0	K	
Fekete bodza	<i>Sambucus nigra</i>		5a	5	3	GY	
Csabaíre	<i>Sanguisorba minor</i>		5k	3	4	K	
Szappanfű	<i>Saponaria officinalis</i>		5a	4	0	TZ	
Vajszínű ördög szem	<i>Scabiosa ochroleuca</i>		6k	2	4	TZ	
Tarka koronafürt	<i>Securigera varia</i>		5	3	4	K	
Sármányvirág	<i>Sideritis montana</i>		7	2	4	TP	
Fehér mécsvirág	<i>Silene latifolia subsp. alba</i>		5	4	0	GY	
Bókoló habszegfű	<i>Silene nutans</i>		5a	3	3	K	
Hólyagos habszegfű	<i>Silene vulgaris</i>		5	3	4	K	
Kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>		0	7	4	A	
Hasznos tisztesfű	<i>Stachys recta</i>		6	1	5	K	
Olocsán csillaghúr	<i>Stellaria holostea</i>		5a	5	3	K	
Tyúkhúr	<i>Stellaria media</i>		0	5	0	GY	
Kunkorgó árvalányhaj	<i>Stipa capillata</i>		6k	2	4	K	
Sátoros varádics	<i>Tanacetum corymbosum</i>		5	4	4	K	
Szarvacskás pitypang	<i>Taraxacum erythrospermum</i>		6k	2	0	K	
Sarlós gamandor	<i>Teucrium chamaedrys</i>		6a	2	4	K	
Közönséges borkóró	<i>Thalictrum minus</i>		5k	3	4	K	
Galléros tarsóka	<i>Thlaspi perfoliatum</i>		5	1	4	TP	
Közönséges kakukkfű	<i>Thymus glabrescens</i>		6a	2	4	K	
Magyar kakukkfű	<i>Thymus pannonicus</i>		6a	2	4	K	
Hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>		5a	7	3	K	
Mezei szil	<i>Ulmus minor</i>		5a	7	4	K	
Nagy csalán	<i>Urtica dioica</i>		5	5	4	TZ	
Osztrák ökörfarkkóró	<i>Verbascum chaixii subsp. austriacum</i>		5	3	4	TZ	

3. függelék a .../2017 (.....) önkormányzati rendelethez

Magyar név	Latin név	Védettség	T	W	R	TVK	Megj.
Lila ökörfarkkóró	<i>Verbscum phoeniceum</i>		6k	2	4	TZ	
Gamandor veronika	<i>Veronica austriaca subsp.teucrium</i>		5k	3	4	K	
Borostyánlevelű veronica	<i>Veronica hederifolia</i>		5a	4	4	TZ	
Ostorménfa	<i>Viburnum lantana</i>		6a	4	4	K	
Keskenylevelű bükköny	<i>Vicia tenuifolia</i>		5	2	4	TZ	
Pusztai meténg	<i>Vinca herbacea</i>	Védett	6k	2	4	V	
Mezei árvácska	<i>Viola arvensis</i>		5	4	0	GY	
Kék ibolya	<i>Viola cyanea</i>		6k	4	4	K	
Borzas ibolya	<i>Viola hirta</i>		5a	3	4	K	
Illatos ibolya	<i>Viola odorata</i>		6a	4	4	K	

Tenki

ELKEZETT
2016. NOV 14.

Mogyoródi Polgármesteri Hivatal
Tenki Péter Aljegyző Úr részére

Tárgy: Állásfoglalás/ Válasz a helyi védetség bevezetésről

Tisztelt Aljegyző Úr!

Alulírottak, mai napon nyilatkoznak arról, hogy a helyi védetséget nem tudják elfogadni a tulajdonunkban lévő

0195/4 , 0195/7, és 0198/26 hrsz. ingatlanjainkon.

Kérjük tervezésnél fent leírtakat figyelembe venni.

Tisztelettel:

.....
Kurucz Anikó, Kurucz Béláné, Kurucz Béla

Mogyoród, 2016.november 9.

Tulaj

2016 NOV 18.

B1

TULAJDONOSI NYILATKOZAT

Mogyoród Nagyközség Önkormányzat részére!

Tárgy: Somlyó (Szent László kilátó) és környéke helyi természetvédelmi területté nyilvánítása.

Tisztelt Polgármester Úr, tisztelt Képviselő-testület!

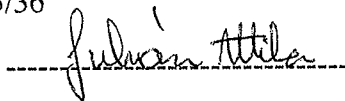
Alulírott tulajdonosok nyilatkozunk, hogy a tulajdonunkat érintő területek, a -0198/9, a 0183/37 a 0183/36 hrsz.- ú területek felső, azaz a kilátó felőli részén található keskeny *erdős terület helyi védelem alá helyezése ellen nincs kifogásunk, de további legelő helyi természetvédelmi területté nyilvánításához NEM járulunk hozzá.*

A 0189/9 hrsz.- ú 5 ha 535 m2 területből közel 3 ha védelem alá helyezése szerepel a tanulmányban.

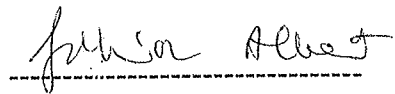
Mogyoród, 2016-11-16

Tulajdonosok:

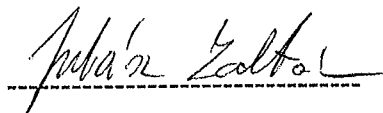
0198/9, 0183/36

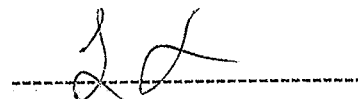
Juhász Attila

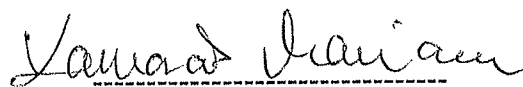
Juhász Albert

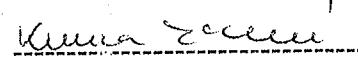
Juhász Zoltán

Juhász Dániel

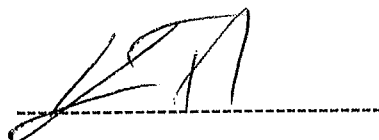

Kamarás Marianna

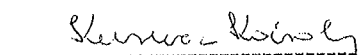

Kurucz Tiborné

0183/37

Kurucz Tibor

Kurucz Károly

2146 Mogyoród
Gödöllői út 9

MAGYAR TERMÉSZETJÁRÓ SZÖVETSÉG

Cím: 1075 Budapest, Károly krt. 11. / 7. emelet Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 846.
Telefon: +36-1 311-2457 / +36-1 332-7177 E-mail: info@termeszettjaro.hu Honlap: www.termeszettjaro.hu

Mogyoród Turisztikai és Településfejlesztő Kft

2146 Mogyoród, Dózsa György út 40.

Tel: (+36-70) 458 1762

www.mogyorodturizmus.hu

mogyorod.turizmus@gmail.com, mogyorod.turizmus@mogyorod.hu

Tárgy: támogatás a **mogyoródi Somlyó-hegy**, valamint a **Mogyoródi-patak** területeit érintő helyi jelentőségű természetvédelmi területté nyilvánításhoz

Pest megye területeit érintő VEKOP-4.1.1-15 kódszámú, aktív turisztikai hálózatok infrastruktúrájának fejlesztése című pályázathoz kapcsolódva a Magyar Természetjáró Szövetség a mogyoródi önkormányzattal közösen tervezi a Gödöllői dombság Mogyoród település területeinek gyalogos járműben (természetjárásban) történő fejlesztését.

A Mogyoródi-patak mente a mogyoródi Somlyó-heggyel (Gyertyános, 326 m magas) együtt a település és környezetének leginkább természetközeli állapotban megmaradt területei. Az elsődleges felmérések, növénytan vizsgálatok is azt jelzik, hogy az itt található élőhelyek, védett növény- és állatfajok olyan természeti értékeket képviselnek, amelyek védelemre méltóvá emelik a felsorolt helyszíneket.

Mindezek tudatában a Magyar Természetjáró Szövetség ezen levél útján támogatását fejezi ki a mogyoródi Somlyó-hegyet, valamint a Mogyoródi-patak mentét érintő helyi jelentőségű természetvédelmi területek (TT) létrehozásához.

Budapest, 2017. 01. 30.

Magyar Természetjáró Szövetség Igazgatója nevében:

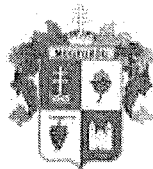
Stramszky Judit

Szakmai Igazgató

Magyar
Természetjáró
Szövetség

1065 Budapest, Batthyány utca 11.

7. melléklet a 29.
előterjesztéshez

Mogyoródi Polgármesteri Hivatal

2146 Mogyoród, Dózsa György út 40., Tel.: 28/540-716; Fax: 28/540-715,
e-mail: mogyorod@mogyorod.hu

Iktatási szám: 406-14/2016

Ügyintéző: Tenki Péter

EMLEKEZTETŐ

Tárgy: Helyi Természetvédelmi területté nyilvánítást megelőző egyeztetés

Időpont: 2016. október 24. 18 órától

Helyszín: Juhász Jácint Művelődési Ház és Könyvtár 2146 Mogyoród, Főti út 18.

Jelen voltak:

Paulovics Géza polgármester,
Kapitány Attila alpolgármester,
Zachár Zsolt, Pásztor Tamás kezdeményezők és
a 1. melléklet (4 oldal) szerinti jelenléti ívet aláíró érintettek,

Tenki Péter aljegyző

Az emlékeztető a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 25. § (7) bekezdése alapján megtartott egyeztetésen elhangzottokról készült. Az érintettek meghívása hirdetményi úton történt, de a biztos értesülés céljából postai úton is kimentek a meghívók. A megjelentek többségében a mellékelt jelenléti íveken aláírásukat elhelyezték.

A lakossági kezdeményezésre indult védelem alá helyezési eljárásban két településrész érintett:

- **Csikvölgyi-források környéke (Rózsa utca - Főtér – Verezegyházi út – Vadász út által határolt területen belül) és a belterületi patakmeder;**
- **Somlyó (Szent László kilátó) és környéke.**

A vizsgálattal, javaslattal érintett ingatlanok helyrajzi számainak listáját a melléklet tartalmazza.

Tenki Péter a fórumon a 2. melléklet szerinti prezentáció keretében bemutatatta a védendő területeken található értékeket, szó esett a védendő területek kezelési tervének tervezetéről, a védelem következményeiről. A rendelet és a kezelési terv tervezete az önkormányzat honlapján elérhető volt 2016. október 21. napjától a <http://mogyorod.asp.lgov.hu/helyi-termeszettvedelmi-teruletek-elokeszítése> weboldalon. Továbbá a helyszínen is megtekinthető volt az előkészítő botanikai vizsgálat eredménye és a tervezetek is.

Pásztor Tamás: A kezdeti négy védelemre javasolt területből a tárgyi két kiemelten fontos területre szűkült az indítvány. A területeken található védett növények megóvása érdekében mindenképpen szükséges valamilyen védelmi intézkedés. Óriási értéke Mogyoródnak, hogy van még két ilyen erdős területe.

A település erdőit akácok képezik, amelyekben élőlények száma jóval alacsonyabb, mint a tölgyesekben, amilyen a Somlyón is megtalálható. A turisztika és a helyi oktatás számára is fontosak a megmaradt természetes élőhelyek, néhány év múlva lehet, hogy már nem

lesznek, ha nem teszünk valamit.

Védelmük szükségességét példázza, hogy az egyik forrását évekkel korábban feltöltötték! Ha ezt a feltöltést folytatná valaki, akkor a korábbi címszó alatt újra megtehetné, amivel a védett növények élőhelyéből semmi nem maradna.

A felmérésben szereplő adatoknál jóval több védett növény található, de az adott keretek között a teljes felmérésre nem volt lehetőség. A Csíkvölgyekben van vagy 12 forrás, amit meg kell védenünk!

A patak belterületi része szolgálhatna a bemutatásra, míg a Fő tér felett egy elzártabb terület alakulhatna ki. A patak mellett egyetlen nagy feladat, hogy a szomszédos telkeken élőkkel a hulladék kezelés módjára a figyelmet felhívni és a lehetséges irányba terelni a tevékenységeket (pl. zöldhulladék ne a patak-partra kerüljön, stb.)

A Csíkvölgyeknél lévő villanypászta alatti területre állami támogatás nem kérhető, de akár egy kevés legelővel rendelkező gazda legeltetésre történő felkérésével megelőzhető a nagy gépekkel történő kezelés (szárazzás).

Kurucz Tiborné: Az önkormányzat terveiben sokkal kisebb terület van lehatárolva.

Pásztor Tamás: A vizsgálati dokumentációban szereplő térképeken látható határvonal a természetvédelmi szempontú javaslat, ami a védett növényeket védené meg. Van más területi javaslat is, de a nagyobb övezeti határral lenne értelme a védelemnek.

A Somlyón csak a legelőkön vannak védett növények, ezért kell a gyepterületeket megőrizni. Az állatokat megfelelő időpontban lehet legeltetni a területen, Augusztus végén már lehet.

Tulajdonos 1. (nevét nem mondta): A területek parlagfű mentesítésével mi lesz, ha nem lehet kaszálni? A talajt, ha megforgatják, akkor megjelenik a parlagfű!

Pásztor Tamás: Nem jellemző a parlagfű a területen. A talajforgatás nem lesz. A tervezett HTT területen szántó nem érintett. A gazda kap azért támogatást, hogy a szántó terület melletti bokros, fás részt fenntartsa.

Tulajdonos 2. (nevét nem mondta): A tulajdonos honnan tudja, hogy hol a természetvédelmi terület határa?

Pásztor Tamás: A most szántott területek határa lenne a tervezett határ. A területek kezelése gyepeként vagy erdőként történik és ez a jövőbeli elképzelés is. Területalapú támogatást csak a szántókra vesznek fel, így gazdálkodás nincs is rajtuk. A felmért védett növényeket mindenképpen meg kell őrizni, ezért a jellemző hasznosítás a legeltetés lenne, mert különben természetkárosítást követünk el.

Hasznosítással a jövőben akár állami támogatást is lehetne szerezni az érintett területekre a jövőben, a legelők kialakításával. A galagonya visszaszorításával a föld művelése igazolható.

Polgármester: Az önkormányzat nem az a célja, hogy a területüket éppen visszakupó tulajdonosok helyzetét megnehezítse, hiszen pontosan ezek a területek is viszonylag rossznak tekinthetők gazdasági szempontból a részarány kiadásban kiadott más területekhez képest. Sok kis telek önmagukban művelésre alkalmatlanok, már régen sem volt jó termőterület. Az Önkormányzat első körben a saját területét védené le, de szóba jött a az alatta lévő cserjés rész is, amely természeti értékekkel jól megáldott terület. Ez a Somlyó-alja terület a Kővár felől és a Hungaroring irányából megközelítve is igen szép hely. A tulajdonosokkal hajlandóak vagyunk cserélni, azokat a védendő cserjéseket, ami a telektulajdonosnak csak nyűg, mivel hasznosítása lehetetlen.

belőle, akkor csak az önkormányzati területet védjük le.
Felmérettük, hogy hol található védett növény.

Kurucz Tiborné: Ha van a terület szélében néhány méter, akkor jó felajánlja az ember vagy eldönti, hogy kér-e cserébe valamit vagy sem, de itt jóval nagyobb területről van szó. A 6 Ha-ból 3-3,5 Ha-t érint.

Polgármester: Felmérettük, hogy hol található védett növény. Tamásék tettek egy javaslatot.

Kurucz Tiborné: Az előadásban elhangzott, hogy volt egy terület amit kihagytak, mert ott valamilyen fejlesztés várható.

Pásztor Tamás: A kisvíztől a főtí útig út épül.

Kurucz Tiborné: A tulajdonosok ennél az útfejlesztésnél sem voltak megkérdezve.

Tenki Péter: A kilátó körüli területek mezőgazdasági területek és azok is maradnak, mind a TSZT, mind az új HÉSZ szerint.

Paulovics Géza: Egy éve több fórumon elhangzott, hogy az új HÉSZ kialakítása, szabályozása folyamatban van, amihez várjuk az érintettek véleményét, javaslatát. A kilátó körüli területekkel kapcsolatban nem jött senki.

Brédáné Benner Ilona: Akkor természetvédelmi területté nyilvánítható?!

Paulovics Géza: Nem. Van egy természetvédelmi területi javaslat, amit a szakemberek készítettek, javaslatot tettek a védelemre érdemes területre. A patak, forrásai voltak az elsődleges területek. A kilátónál nem az épületet védenénk, hanem a körülötte megtalálható országosan védett növények élőhelyét, ami helyi érték. Pesttől négy kilométerre vagyunk jónéhány természeti adatottsággal, amire büszkék lehetünk. Van egy kilátónk, amit rendbe teszünk, van egy erdők, amit rendbe teszünk, van egy ökológiai területünk, ahol olyan fajok vannak, amelyek a nemzeti parkokban is ritkák. A kilátóból turisztikai látványosságot lehet csinálni, nem korlátozva a tulajdonosokat. Szűken mérve mondhatjuk, hogy a fellelt növények mellett egy 15 méteres sávot kijelölünk, de ez nem eldöntött tény. Szakértők felmérték azt a területet, ami védelemre érdemes, ugyanakkor a tulajdonos hasznosíthatná a területet, amiből egy érdeksérelem keletkezik. Ezt a két érdeket kellene kiegyenlíteni.

Tenki Péter: A területek hasznosíthatóságát, illetve jövőbeli felhasználását nagyban befolyásolja a településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat. Ezek hosszú évekig meghatározóak. Az Agglomerációs Tervhez kapcsolódnak ezek a szabályozási eszközök, amely kereteken belül csak néhány százalék eltérés biztosított az önkormányzatok számára. A kilátó környékén lévő ökológiai folyosó határainak befolyásolására pedig alapvetően nincs ráhatása az önkormányzatnak. Az érintett részre évtizedek óta mezőgazdasági hasznosítás van előirányozva.

Az említett kimaradt terület a Vízipark út melletti terület az Aquapark vonalában, amely kereskedelmi jellegű hasznosítást is kap, ezért is maradt ki a javasolt területek közül.

Kurucz Tiborné: Ha a tulajdonos 5-7 év alatt végiggondolja, hogy mit szeretne kezdeni a területével, a védelem miatt már akkor sem tudna többet változtatni a művelési ágon.

Tenki Péter: A terület védelmének indokoltságát időszakosan felül kell vizsgálni. Amennyiben romlik a terület állapota vagy egyéb okból a védelem nem indokolt, akkor azt meg kell szüntetnie, illetve a védelemmel érintett területet lehet csökkenteni.

Polgármester: Alapvetően ez nem pénzkérdés! A táblák kihelyezését és a terület használatára vonatkozó jogkövetkezményekre való felhívást mindenképpen meg kell tennünk. Második védvonalként a 2 fő közterület-felügyelő, valamint mezőőrség is szóba jöhet. Tettenérés nélkül nincs sok esély.

Tenki Péter: forrást jelenthet a környezetvédelmi alap, amelyet környezetvédelmi célokra fordítható.

Polgármester: Akár illegális hulladéklerakás felszámolására is fordítható, de ahhoz kell egy helyi védelem.

Ha tudunk cserét lefolytatni a tulajdonossal a jelenlegi cserjése, legelője helyett jó cserealapot képezne az önkormányzat szántója. A területek csak az önkormányzatnak értékes a helyi védettség miatt. Első körben az önkormányzat területei lennének védelem alá helyezve és a patak.

Kurucz Tiborné: Többen vagyunk érdekeltek a Somlyónál a családon belül. A bemutatott térképek között óriási eltérések mutatkoznak. Tudnunk kell, melyek a valóságok. Látnunk kell, hogy melyik területek érintettek. Tudnunk kell továbbá, hogy a gyeprészek helyetti szántó hol helyezkedik el.

Polgármester: A csere értékarányosan történhet, de arról testületi döntés kell. A tervező tervezett, javasolt, ami a nagyobb körülhatárolást mutatja. A képviselő-testület dönt, majd értesíti a tulajdonost. A képviselő-testület elé visszük, hogy mely helyrajzi számok érintettek, mit kellene védeni, aminek költségei kimutathatóak.

Kurucz Tiborné: A telektulajdonos pedig mondhatja, hogy nem fogadja el. A Tamásék által mutatott térképen több mint a fele terület érintett.

Polgármester: A tulajdonos nem kötelezhető, hogy adja oda a telkét, de a védelem akkor is átvihető, ha a tulajdonos nem fogadja el. Az önkormányzatnak az összes korlátozásból eredő kárt ki kell fizesse, amit a szakértő megállapít összeget fel kell tudni vállalnia az önkormányzatnak. A szántó részt nem akarjuk védeni. Az a rész lenne érintett, amely már szántásra alkalmatlan, illetve cserjés.

Tenki Péter: A területnek vannak olyan részei, amit nem művelt és vannak olyanok nem is lehet művelni.

Polgármester: A térképen úgy határolták le a területet, ahol nincs szántó művelés.

Kurucz Tiborné: Igen, de ha a tulajdonos még szeretné hasznosítani esetleg másra is és bekerül a védelemmel érintett területekbe, akkor ott a további lehetőségeknek vége van.

Tenki Péter : Az érintett területet a helyi építési szabályzat szerint sem lehet más jellegű hasznosításra felhasználni.

Polgármester: Az érintett területek évtizedek óta nincsenek művelve. Azok a jövőben sem hasznosíthatók másra. Nagyon sajnálatosnak tartom, hogy az értéktelen területeket hozzámérték az értékes területekhez. Azt támogatom, hogy

Kurucz Tiborné: A többségének van 100 m², de nekünk belemérték 4 Ha-t.

Polgármester: Ha nem tudunk megállapodni abban, hogy védelem alá is kerüljön és a gazdálkodót se korlátozzuk, akkor nincs miről beszélnünk. Megegyezés hiányában nem szeretnék rendeletet alkotni! Ha a telek tulajdonosok 99 %-a azt mondja, hogy nem kérnek

Kertész Lajosné: Nem tudjuk használni. Hajlandó cserélni mind a két területe tekintetében, mivel nem tudják hasznosítani.

Polgármester: Kezdeményezőknek van egy természetvédelmi elképzelésük, de nem szeretnék senkit korlátozni. A tulajdonosok nem azért kapták vissza a területüket, hogy az éppen regnáló helyhatóság levédje és a tulajdonos ne tudja használni. A legelőket az elképzelés szerint csak bizonyos időpontokban lehetne legeltetni, de az állatoknak minden nap kellene legelni.

Támogatom a természetvédelmet, de bizonyos mértéknél határt kell szabni, ezért első körben az önkormányzat tulajdonának védelem alá helyezését javasoltam Tenki Péternek. Amennyiben valamelyik telektulajdonos szeretné, hogy védelem alá kerüljön a területe és nem akar cserélni, akkor szívesen megszervezzük annak a védelmét is az illegális motorozás, szemétkerakástól, továbbá a hasznosításban segítünk.

Nem titkolt cél a kilátó felújítása, ami egy-két éven belül meg fog történni, valamint egy tanösvényt is ki fogunk alakítani, amelyen a helyi védett növényeket próbáljuk bemutatni. A telektulajdonosok partnerségére, közreműködésére, elképzelésére vagyunk kíváncsiak. Rárákhatjuk a területre a védettséget, de senkit nem akarunk eltiltani attól, hogy lekaszálja a területét, ha ez a szándéka. A rét, legelő három évente tárcsázható. Az önkormányzatnak a hasznosításban is közre kell működnie, ha már védetté nyilvánít egy területet, ezért ezzel megpróbáljuk kárpótolni azokat, akik nem kívánnak cserélni, de védelem alá helyezzük a területét. Ugyan ez igaz a villamosvezeték alatti részre is, hiszen jogszabály írja elő az alatta lévő terület kezelését.

Kotán Attila MAVIR ZRT.: Partnerek lennének az elképzelésben, amit helyszíni bejáráson javaslok tisztázni. A vezeték alatti legelő semmilyen problémát nem okozna. A problémát a fás szárú növények okozzák, amelyek a kelletnél jobban megközelítik a vezetékét. Kapcsolatot felvettük a kollégáikkal.

(MAVIR Zrt. képviselői távoznak.)

Polgármester: Csíkvölgyek területén eredetileg a patak területének lehatárolásával indult, de kibővült a felső résszel. A fenti rész lenne egy elzártabb rész, míg a Fő tértől lejjebb lévő alsó szakaszt bemutató területnek, közösségi résznek alakítanánk ki.

Farkas Andrea képviselője: Eddig is telehordták szeméttel a területet. Hogyan képzeli ennek megakadályozását? Van, aki a megvásárolt szemetes zsákokat helyezte ki, valamint kanapét.

Polgármester: Ha védelem alá kerül, akkor súlyosabb következményei lennének a szemetelőre nézve. Sokkal jobban védhető, mint egy sima szántó, mivel természet károsítást követnek el, ami komoly büntetést eredményez.

Tenki Péter: Verena Kft. a M3 18-as lehajtójánál sikeresen számolta fel az illegális hulladéklerakásokat. A várható védendő területen hasonló módszerrel lehetne ezt elérni.

Polgármester: Tamásékkal a patakot rendszeresen karban tartjuk, kiszedtünk pár zsák szemetet. A kukás szemétszállítással a zsákok kihelyezése az erdőszélére felszámolódott, mert a kukát akkor is ki kell fizetni, ha nincs benne semmi.

Igyekszünk megvédeni azokat a területeket, amelyek értékesek Mogyoródnak, talán ez a kettő ami kiemelten fontos, de mindentől mi sem tudunk megvédeni a területeket. Aki szemetet le akarja rakni az le is fogja. Általában nem helyi lakosok csinálják.

Moravec Pál: Az önkormányzatnak honnan lesz pénze ennek megvalósítására?

Kurucz Tiborné: A kilátó melletti szántó területtel kapcsolatban a tulajdonosoknak az álláspontja, hogy amennyiben meg van az önkormányzat döntése az esetleges csere telkekről, akkor megbeszéljük annak lehetőségét. Szeretnék tudni melyik ingatlant milyen mértékben érintené a védelem.

Paulovics Géza: A testületnek el kell döntenie, hogy mennyit áldoz a védelemre. Ha kíván pénzt fordítani a területre a területcseréről, kártalanításról meg kell egyezni a tulajdonosokkal. Most azért lettek összehívva a tulajdonosok, hogy tájékoztatást kapjanak a tervezett lépésekről és kikérjük a véleményüket.

Brédáné Benner Ilona: Örülök a kezdeményezésnek. Ez korábban is felmerült. A patak forrásai jelentősek, sajnálatos de a Hungaroring területén lévő hármass-forrás kiesett. A Kerek-tó környéki lobbí úgy látszik jobban működött, mint a Somlyó-hegynél. Ökológiai folyosót megértem, de gazdasági tervek vannak. Azzal értek egyet, amit a Polgármester is mondott, ami konkrétan a forrás környéke és helyes azt az irányt is figyelni, hogy a visszkapott földek az egyetlen lehetősége a tulajdonosoknak valamilyen fejlesztésre. Azért találni ott bármit, mert őriztük a területet és nem mentünk neki dózerrel. Fontos oldala ennek, hogy a gyerekek, unokák kezdenének majd a területtel valamit. Azzal értenék egyet, mint ahogy korábban is történt, területet vásárolt az önkormányzat a kilátó környékén. A Hungaroring körüli területen vagyunk érintettek, így meglepődtem, hogy a Somlyó védettségénél ez a terület szóba került, ugyanis a Somlyóhoz területileg, földrajzilag nem tartozik, pontosan Somlyó-aljának nevezték. Örülök a lelkesedésnek, de ha egy család jövőjét lenullázzák, akkor sok mindent figyelembe kell venni. A Hungaroring körüli területeket végignézve a beparosított, kereskedelmi területek között egyedül a mi területünk megmaradna sétáló övezetnek.

Milyen nagy területről van szó? A mi területünket meg tudom mondani, de az egész nagysága érdekelne.

Tenki Péter: A patak és a körülötte lévő erdő 39 Ha, a Somlyón az önkormányzati területek 7,1 Ha, míg az egész 35 Ha. Az ökológiai folyosó nyúlványai miatt több terület érintett, de ezek esetében nem a teljes ingatlan védelem alá helyezését jelentené.

Paulovics Géza: A védelem az önkormányzat számára nem csak jogokkal, de kötelezettségekkel tartozik.

Brédáné Benner Ilona: A területünket húsz éve nem tudjuk rendezni. Erdőnek nyilvánították, meg sem nézték, hogy szilvafa vagy mi van rajta. Most találtak növényeket, örülünk, védjük tovább, ahogy húsz éve védjük, de nem szeretnénk védett területet. Lehetőségünk van, hogy alul kereskedelmi területünk legyen.

Paulovics Géza: A telek tulajdonosa nélkül az önkormányzat nem döntene. Ez mindenkinek a húzába vág. Önmagunkat korlátozhatjuk, ezért javaslok csak az önkormányzati területek védelem alá helyezését, a sok kicsi telkek tulajdonosaival pedig megpróbálunk cserélni.

Vendég: Természetvédelemben dolgozom. Az az érzésem, hogy mindenki attól fél, hogyha természetvédelmi oltalom alá helyeznek egy területet, akkor vége mindennek! Igaz, hogy bizonyos korlátozások alá esnek, de nem azt jelenti, hogy nem lehet legeltetni a legelőn. Legfeljebb meghatározzák, mikor lehet kaszálni, mikor legeltetni.

Brédáné Benner Ilona, Kurucz Tiborné: Ezzel tisztában vagyunk.

Paulovics Géza: 0188/99 hrsz. szántó, nem legelő! Lehet, hogy jelenleg cserjék vannak rajta, de szántó művelési ágú. A terület hasznosításának van egy régi története, mivel ott a TSZ-nek a barackosa volt, amivel felhagytak. A TSZ felszámolásával a részarány tulajdonok

egy része itt lett kiadva, amikor már nem volt máshol. Azért cserjésedett el, mert a megművelése a felhagyott gyümölcsösnek nagyon nehézkes. A legelőnek is van művelése, nem csak legeltetni lehet, hanem szántani is lehet. Ha a védelmet rátesszük, akkor biztos nem lehet majd ezt megtenni. Ha pedig a területen egyetlen olyan növény van, ami irtandó, akkor a növényvédelmi hatóság a kényszerkaszáltatás az egész ingatlanra elrendelik. Nem szeretném, ha a levédett terület miatt a szántó művelője kapna egy növényvédelmi eljárást. Nem mondom, hogy fel kell szántani a Somlyót, hanem védjük azt amink van és nem szembe menve a természetvédelemmel, de a szántó tulajdonosa akár ma vehetné a mélyszántó ekéjét és végig mehetne a területén, amit senki nem tud megakadályozni.

Amikor elkezdtek a vizsgálatot nem gondoltuk, hogy ezeken a területeken ilyen élővilág van, ahol ránézésre a „fű se nő”. Most szembesülünk azzal, amit a Tamásék nem kis munkával felmértek. Nem lehet akadálya, hogy a felmért növények körül egy 15-15 méteres sávot elhagyva a tulajdonos azt csináljon a telkén, amit szeretne. Rajzolni nem sok és nem kerül sokba, de a hatásai sokba kerülhetnek.

Pásztor Tamás : Azért ezek a területek lettek kijelölve, mert ökológiai folyosó része. A forrásvidék szintén teljes egészében ökológiai folyosó. A Hungaroring és a Kerek-tó közötti szakasz szintén ökológiai folyosó. Az ökológiai folyosó az építést gyakorlatilag nullára korlátozza.

Paulovics Géza: Ez igaz, de nem az egész terület ökológiai folyosó. Ahol szántanak az nem tartozik oda.

Kurucz Tiborné: Ha a tulajdonosok úgy döntenek, hogy a szántó területre építenek négyzetméter arányosan, akkor azt nem lehet?

Többen: Nem lehet!

Paulovics Géza: Az önkormányzat honlapján az új szabályozási terv tervezetén nagyon jól látni, hogy melyik telken van az ökológiai folyosó. A lakosoknak van 6 hét gondolkodási ideje, hogy mi legyen. Várhatóan a november 30-ai testületi ülésen fogja eldönteni a képviselő-testület, hogy a területek védettek lesznek-e. Ha nem szeretnék, akkor megyünk tovább! Akinek nem jó a csere, nem tudunk megállapodni, akkor nem lesz belőle. Az önkormányzati tulajdonú területet levédjük természetesen. Ha azt mondjuk természetvédelem, akkor kezdjük magunkkal, azzal de nem sérül a joga senkinek! Igaz, hogy a közé az önkormányzat vagyona, tehát a megjelenteké is, ebből a szempontból döntési jogköre a megjelenteknek is van. A tulajdonosoknak jogában áll megtudni, hogy mit teszünk, ezért is hívtuk össze ezt a tanácskozást. Ha helyrajzi számonként meghívjuk a tulajdonosokat és akkor sem jön el, akkor kinyilvánította a véleményét.

Kurucz Tiborné: Jelenleg a több ingatlant egyben műveli az egyik rokon.

Paulovics Géza: Megkérem a jelenlévőket, hogy jövő hónap közepéig azon telek tulajdonos, akinek nem a teljes területét érintené a védelem írjon egy levelet, hogy számoljuk ki mennyi részét érintené. Ha egyáltalán nem szeretnék, akkor nincs mit kiszámolni.

Tenki Péter: Érdemes lenne a gazdálkodónak megvizsgálni azt is, hogy az állami támogatást a legelőre is fel tudja-e venni?!

Bredáné Benner Ilona: A Hungaroring melletti területek közül mi kaptunk csak értesítést. Az ökológiai folyosóban benne sem vagyunk. Örülök a felfedezésnek, de nem kívánunk részt venni ebben a helyzetben. A magyar természetvédők 2004-ben annyira buzgóak voltak, hogy az x % helyett a dupláját ajánlották NATURA 2000 területnek. Számomra az a

természetvédelem, hogy a tulajdonosok tudják, de ha már korlátozzák őket, akkor az egy durva beavatkozás. Húsz éve ott van, ezen túl is ott lesz, mert a fejlesztésben sem lenne benne.

Tenki Péter: A felső (ökológiai folyosóval érintett) területen érintettek a fenntartható hasznosítás keretében – pl. legeltetés – támogatás lehívható. Érdeklí-e a tulajdonosokat egy ilyen lehetőség vagy akarja-e hasznosítani a területét a művelési ága szerint vagy továbbra sem kíván semmit sem csinálni velük? Az elmúlt években egy kapavágás sem volt a területeken, így legalább egy olyan fejlesztés indulhatna el, hogy hasznosítva lenne a terület. Egyébként Fóton a Fót vasútállomás alatti terület több mint húsz éve helyi védett, semmi nem történt, ugyan úgy használják, kaszálják, felveszik rá a támogatást. Semmi hátránya nem volt a területtulajdonosoknak abból, hogy helyi védelem alatt volt. Igaz, előnye sem, mert nem történt semmi.

Kurucz Tiborné: Ha a családból összeszámoljuk a területet, akkor az 12-14 Ha, ami egyben nem kicsi.

Pásztor Tamás: A területre fel lehet terelni az állatokat és a gyeptől a művelési ágának megfelelő gyeptől lesz, amelynek következtében fel lehet venni rá az állami támogatást. Ezeken a területeken nem lehet lakóparkot, épületeket felépíteni.

Paulovics Géza: A Hungaroring fejlesztése zajlik. A kerítésen kívülre még nem hangoztak el konkrét kérések, de vannak tervek. Összefügg minden mindennel, akár egy helyi védelem vagy egy túraútvonal kijelölése is. Tapasztaltam, hogy nem lehet egy döntés hosszú távú következményét meghatározni. Kezdeményezzük, hogy a Hungaroring fejlesztése az a kerítésen kívülre is terjedjen ki. Együttműködésünk jó.

Tenki Péter: További kérdés hiányában szeretném felkérni a tulajdonosokat, hogy gondolják végig eddig milyen hasznosítást folytattak a területükön, kíván-e az elkövetkező években bármennyit is fordítani az adott területre? Hozzá tudna-e járulni ahhoz, hogy az Önkormányzat a természetvédelem jegyében az adott területen kialakult életközösséget megóvja és lehetőleg a területnek az értékét is növelve tevékenykedjen, ami a tulajdonosok hasznára is válna?! Észrevételeiket a mogyorod@mogyorod.hu e-mail címre küldhetik meg, amelyet szívesen várunk! A tanulmányt is szívesen rendelkezésre bocsátjuk, a honlapon is megtalálhatók dokumentumok.

Köszönöm, hogy eljöttek! Az ismerősöknek továbbítsák az elhangzottakat, mivel minél többen tudnak róla, minél többen ismerik a terveket, annál könnyebben tud dönteni a testület.

Mogyoród, 2016. december 16.

Tenki Péter
aljegyző

Tenki Péter

406-11/2016
8. melléklet a 23. előter-
jártáshoz

Feladó: Tenki Péter
Küldve: 2016. október 28. 9:59
Címzett: 'kotan@mavir.hu'; 'Élő Patak Mozgalom'; Turizmus
Másolatot kap: Paulovics Géza
Tárgy: 220 kV-os távvezeték alatti terület bejárása Csíkvölgyi és Mogyoródi-patak HTT tervezet

Kotán Attila osztályvezető MAVIR Környezetvédelmi és Engedélyezési Osztály
Paulovics Géza polgármester
Pásztor Tamás geográfus, kezdeményező
Zachár Zsolt ügyvezető Mogyoródi Turisztikai Kft., kezdeményező

Tisztelt Címzettek!

A 2016. október 27-én 15 órától bejárást tartottunk a Mogyoród, 0351/20 hrsz alatti ingatlanon lévő magasfeszültségű távvezeték védősávjában, abból a célból, hogy a tervezett mogyoródi helyi természetvédelmi terület kezelésével kapcsolatos elképzeléseket, lehetőségeket a helyszínen is megvizsgáljuk.

Az alábbi megállapításokat rögzítettem a bejárásról elhangzottakból:

1. A mogyoródi vadászház (Vadász út 4.) előtt elhaladó Vadász út (0356/5 hrsz köút) Veresegyházi út kereszteződés felől közelítettük meg a tárgyi területet, amelyen a külső vezetékek szélességéig a fás szárú növényzettől megtisztított, de illegálisan elhagyott hulladékkal erősen szennyezett terület található.
2. A vezetékek vonalától számított 18 méter még a védősáv területe, ezért legalább 12 méter szélességben az idén a fás szárú növények kivágása sor fog kerülni. A védősávon belül végezhető tevékenységeket, elhelyezhető tárgyakat a 2/2013 NGM rendelet szabályozza.
3. A vezetékek alá legfeljebb 4 méter magasra növekvő növényzet ültethető, hagyható meg, így pl. a mogyoróbokor!
4. A Te SZEDDI akció keretében egy csoport a területen gyűjthetne, amiben a MAVIR is segítséget nyújthat, mivel máshol is részt szoktak venni ezen a programon.
5. A terület eleje a HTT puffer területeként működhet, ahol a kecskével történő legeltetés célszerű.
6. A vezetékek alatt 2 évente szokott szárazzást végeztetni a MAVIR. Egy idény alatt kb. 2-2,5 métert nő az akác, ami a Fő tértől távolabbi vezeték alatt jól látható, mivel a tavaszi irtás után most kb. ilyen magasak az akácsarjak.
7. A kézi vágás esetén legalább 3 évig rendszeresen kellene kezelni a kivágott csonkokat, hogy az újra hajtás megszűnjön/csökkenjen.
8. A terület kezelése októbertől-februárig lehetséges, illetve szokott történni.
9. Az oszlopfők között és azok 2 méteres környezetét évente kaszálják.
10. A Fő tértől távolabbi vezeték alatt található inkább természetes környezet, tekintettel a szárazzások okozta kezelésre. A leginkább védendő terület a sportpályához közelebb, két völgy közötti magaslati rész, illetve a Vadász út felőli irányból lévő völgyoldalon a két villanyvezeték közötti nyárfás terület. Ezen terület több védett növény élőhelye, így az akácok kézi irtása, a gyepterület legeltetése képzelhető el, mint kezelési mód.
11. Nem célszerű a teljes ingatlan védelem alá helyezése pontosan a rossz állapota miatt, de egyes részek gps koordinátás körülhatárolásával a védelem indokolt lehet.
12. A kezelési elképzelések kidolgozását követően a MAVIR képviselőjével egyeztetni szükséges, de a területek kezelésének átadását támogatják.
13. A vadászház melletti területen parkoló kialakításának és a terület mogyoró bokrokkal való körülhatárolása vizsgálandó.

A 2/2013 NGM rendelet alábbi rendelkezéseiből nekem nem egyértelmű, hogy lehet-e mondjuk 13. pontban megfogalmazott parkolót és bokrokat elültetni, de meglátásom szerint nincs akadálya, mert a tiltott tevékenységek között nem szerepel és a 4 méter magasságot nem érné el egyik sem.

„13. § (2) A biztonsági övezetben

a) tábor, kemping, vásártér, sportpálya, játszótér, gyakorlótér, karám, kijelölt autóparkoló, tömegközlekedési járművek megállóhelye 100-500 kV-os névleges feszültségű vezetékek esetében **akkor létesíthető, ha a 6. §-ban meghatározott távolságokra vonatkozó előírások megtarthatóak,**”

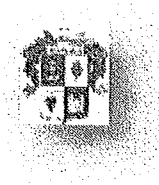
„6. § (1) Föld feletti vezetékek - ideértve a vezetékek tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezést is az a) pont a) alpontjában és a b) pontban foglalt eltéréssel - **biztonsági övezete** a vezetékek névleges feszültségétől függően, a vezetékek mindkét oldalán a szélső, nyugalomban lévő áramvezetőktől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, következő távolságokra lévő függőleges síkokig terjed:

a) föld feletti szabadvezeték esetében:

ac) 200 kV felett 300 kV névleges feszültségig **18 méter,**”

Üdvözléssel:

Tenki Péter
aljegyző

Mogyoródi Polgármesteri Hivatal
2146 Mogyoród, Dózsa György út 40.
☎: 06-28/540-716/270. mellék
☎: 06-70/903-6222
Fax: 06-28/540-715
tenki.peter@mogyorod.hu
www.mogyorod.hu